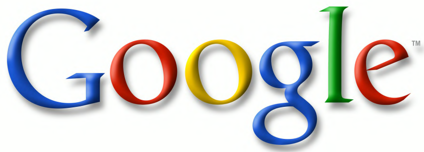
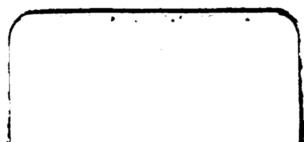

1117

[illegible]

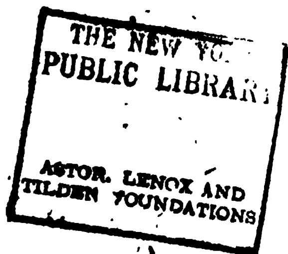
VALDA SKRIFTER

AF

Carl Michael Bellman.

Femte Delen.

STOCKHOLM,
HENR. GUST. NORDSTRÖM,
1836.

THE NEW YO
PUBLIC LIBRAR
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS

FREDMANS

TESTAMENTE.

1.

Till Läsaren.

Läsare! du besinna och lär:
Drufvor i bundna rader jag bär:
    Dricka i ord och tankar
    Finner ditt öga här.
Candide Lector! hör och betänk,
Att der en flaska står på en skänk
    Och der du ser ett ankar,
    Är din fröjd hardt när.

2.

Kom, Bacchus, lär mig läsa
Uti din våta bok:
Rödfärga du min näsa,
Förgyll mitt gamla ok.
Lär mig att rätt besinna
Vår tids fåfänglighet:
Lät i min strupa rinna
Den bästa saft du vet.

3.

Bacchi Vaggvisa.

Tyst, bröder! Bacchus har somnat. —
Det må han få! —
Hans kropp af vinet har domnat. —
Det plär så gå.
Så sofve lull!
Så vyssje lull!
Så sofve lulleri lulla,
Tills glasen åter bli fulla!

* * *

Så röd och hvit som en blomma,
Vår lilla far,
Se'n alla glas blifvit tomma,
Han somnat har. —
Så sofve lull! m. m.

* * *

Och vaggan knirrar och knarkar:
Så sofve lull!
Och lilla guden han snarkar:
Han är så full. —
Så sofve lull! m. m.

* * *

Sof sött! du får tids nog vaka,
När krus och glas
Begynna slamra och braka
I vårt calas. —
Så sofve lull! m. m.

* * *

Men sku vi sitta och söfva
Vår lilla far,
Så tör vi kanske behöfva
Ett glas ell' par. —
Så sofve lull! m. m.

* * *

Så sof nu sött, utan qvida:
Det blir dervid!
Dig ingen mara skall rida:
Ligg, ligg i frid! —
Så sofve lull! m. m.

* * *

Hör, Frans! När Bacchus uppvaknar,
Så säg oss till:
Kanske att gubben oss saknar
Och supa vill. —
Så sofve lull!
Så vyssje lull!
Så sofve lulleri lulla,
Tills glasen åter bli fulla!

4.

Bacchi Resor.

Bacchus skulle att resa:
Vackert barn i främmande land!
Hans stipendium att läsa,
Står i hvars mans hand. *Fin.*
Först han satte sin kosa,
Ur Olympen ned,
Genom Telje och Trosa,
Se'n till Mariefred. *D. C.*

* * *

Klädder var han i vesten,
Ty hans linda var hans rock:
Så fortsatte han resten
Af sin färd med pock; *Fin.*
Kom till Mosel, studera
Uti vitterlek,
Och vid Rhen pocculera,
Dundra, sjöng och skrek. *D. C.*

* * *

Se'n stod han i katheder,
Uti Heidelberg, må ske,
Disputera med heder
Just *de Sanguine.* *Fin.*
Derpå hem till Olympen
Reste han med prål;
Clio, kärliga nymphen,
Blef hans äromål. *D. C.*

5.

Bacchus reste till Turki' —
Säg, hvad skull' han göra der? —
Jo, att stifta fylleri
Och slå glas för Turkar i.
Men tänk, att Turken log,
Tumlarn han inte tog,
Svor, att han aldrig dog
På någon krog.

* * *

Mahomeds aska ge vi fan,
Ty han straffar rus och krus:
Sammaledes alkoran,
Kjortlar, fjädrar och turban.
Bacchus han reste bort:
Laget var alltför torrt;
Dock fick han, innan kort,
En ny escort.

* * *

Tyska kyparn lyfte hatt,
Svenska krögarn höjde krans,
Danska fyllhund gaf ett skratt,
Ryska öket tumla matt.
Hjelte! kom dristelig,
Kom uti frid och krig:
Bacchus! du älskar mig,
Jag älskar dig.

6.

Fragment af Bacchi Disputation *de origine Juguli.*

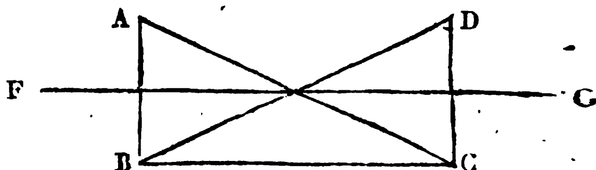
Ingen lärer neka, att musklerna i menniskans kropp äro sammansatte af dessa tvänne elementer: Eld och Luft; följakteligen innehåller allt, hvad vi kalla eld eller luft, intet annat än ett flygtigt väsende; förborgadt i muskler af menniskans och djurens kroppar. Dessa muskler äro tväggehanda: *Musculi Corporis et Animi.* Till *musculi corporis* höra i synnerhet vissa *membrana*, som af Boerhave i dess Elem. IV Tom. 5 komma under en särskild class och kallas *Buccinatores*, hvilka åter fördelas i *Buccinatores Majores et Minores.*

* * *

Ja, strupen har små *musculi:*
Ständigt vill de våta bli,
Drufvorna suga liksom små sockerbref.
Den första strupa Adam bar,
Evas se'n den andra var,
Cains den tredje och Abels den fjerde blef.
Gutår! :||:
Nu höra vi :||:
De origine Juguli.

7.

Bacchi Geometri.

Lät triangelen A B C
Med triangelen B C D
Vara alldeles lika, kamrat!
Lät rectanglarne C och A
Vara som de ä'. Drick bra!
Hurra, kamrater, slå botten ur fat!
Linien F G drag nu fram,
Dansa uti Bacchi dam.
Gubbar! här nu finna vi
Bacchi Geometri.

8.

Bacchi Philosophi.

Den 28 Mars 1767.

Det är visst, att detta klotet, vi vandra kring som fattige antipodes, är så upp- och nedvändt, att ingen dödlig menniska går rätt och jemn stig, från en Cicero i Rom till en markatta i Japan, från en Eugenius till en sugga i Telje. Ty,

* * *

Ty vi ha en sammelplats:
Hvar en har sin föresats,
    Liksom han tycker,
    Att göra dagen lätt: —
En sin Chloris bojor för,
En vid Bacchi tunna dör: —
    Hvar sina nycker
    Och sina tänkesätt.
Men Bacchus är min enda ro, :||:
Och hos honom vill jag bo. :||:

* * *

Naturligt, att till ändamålet bruka medlen. Hvad är kraftigare? — En herde samlar sina lamb i skuggan, när solen tänder sina lågor: ett

beklämdt hjerta tar sina rus, en helig David en kär Bathseba, och så vidare. Ty,

* * *

Ty en Chloris om man har
Och en flaska i förvar,
Gagna de båda
Och göra dagen lätt.
Bacchus är allena den,
Som jag väljer till min vän:
Låt honom råda,
Med Noachs tänkesätt.
Men Bacchus är min enda frid, :||:
Dygnet om, till midnattstid. :||:

9.

Bacchus Prest.

När Bacchus predika,
Så börja han skrika.
Lik munken och nunnan,
Han ropade: unnan!
Han tumla på tunnan,
Hej, burdus! *Fin.*
Han stod bland *peccatoribus.*
Hans text den var *de floribus.* *D. C.*

* * *

Hör Bacchus i ropet!
Hans timglas var stopet:
Han dängde och slängde,
Med ögonen blängde,
Och hufvudet hängde,
Munnen rann. *Fin.*
De caritate talte han:
Små kärleksbloss kring tunnan brann. *D. C.*

* * *

Drif nykterhet unnan:
Se, klockarn vid tunnan,
Trundman, han stampa,
På laggarna trampa:

Ett glas och en lampa
Trundman had'. *Fin.*
Han vände glaset, som ett blad,
Och Bacchi litania qvad. *D. C.*

* * *

Högvördigste fader,
Vår Bacchus! blif glader:
Vår Bacchus! predika
För arma och rika:
Vi alla ä' lika
Vid din tapp. *Fin.*
Utaf min rock tag minsta lapp:
Låt mina björnar springa kapp. *D. C.*

10.

Bacchus i Kloster.

Kom, sad' Bacchus, kom, min nunna,
Tag min hand och kom och följ:
Sätt dig ned bredvid min tunna,
I en blomsterprydd fåtölj!
Lät oss kärleksgriller döda,
Och vår frihet vårda nu.
Drick ett glas af detta röda:
Din och min skål, söta du!

* * *

Lät mig hviska dig i öra:
Fly, fly kärlek som en pest!
All vår stillhet att förstöra,
Är hans nöje allramest.
Se på mig och mina kinder,
Hur de blomstra — klang igen!
Vänskap ömt oss sammanbinder:
Din och min skål, lilla vän!

* * *

Säg, hvad skulle oss väl båta,
Att en äkta säng beströ:
Våra små än höra gråta,
Än se dem i vaggan dö:

Sist se döden med sin lía
Skilja hvar och en från sin?
Aldrig, aldrig skall jag fria.
Din och min skål, bara din!

* * *

Skulle det ej kosta tårar,
Se din prydnad klädas af,
Se'n, bland dödens skrank och bårar,
Sänka dig ner i din graf:
Ingen vän i verlden finna
Af så ädel börd och rang?
Skönsta vän, du min gudinna:
Din och min skål, kling, klang, klang!

* * *

Men, vid dina täcka miner,
Hvad mitt vin är undransvärdt!
Aldrig mina carafiner
Gjort mitt blod så yrt och kärt.
Skönsta vän! tillåt mig fråga:
Vill du, vill du blifva min?
Ren i döden blir min låga:
Din och min skål, bara din!

11.
Bacchus Läkare.

Bacchus satt bakom gardinen
I sin nattrock vid ett krus,
Som en Æsculapius
Grunda medicinen;
Boken, som han läste i,
Bar så våta satser,
Om fylleri :||:
På de torra platser.

* * *

Hvart capitel bar i brädden
Ett summariskt innehåll:
Vide Höjers Protokoll.
Bacchus satt på bädden,
Bläddra länge: ett recept
Fick han för vår maga;
Korken blef knäppt, :||:
Emulsion behaga.

* * *

Grefings press och Schindlers låda
Tände aldrig slika ljus:
Felix sjelf och Lazarus
Här sin helsa skåda.
Kom, studera: kom, min vän!
Lät oss boken läsa:
Granne! du känn :||:
På din röda näsa.

12.

Bacchus Auctor.

Se, så skrifver Bacchus helt kort i sin bok:
Att du skall ärliga supa.
Du må vara som Cicero lärder och klok,
Ell' också som Hallman på Åland en tok,
Så har du ju maga och strupa.

13.

Bacchus Advocat.

Bacchus skulle bli Advocat,
Skrifva för många ur lagen,
Men var ständigt fuller placat,
Glömde båd' saken och dagen.
Slottscansli'ts utslag och Hofrättens dom
De kommo, medan Bacchus läskade sin gom.

14.

Bacchus Domare.

En kameral :||:
Med giltigt constitutorial,
En kameral :||:
Har Bacchus i sin sal.
Der handlas efter lag,
En viss utsatter dag:
Der flaskor ge behag,
Allt i sitt sammandrag,
Och Bacchus, Bacchus, Præses,
Præses, Præses, :||:
I klubban tar ett tag.

* * *

Processen kort, :||:
Allt lustigt går för strupen bort:
Processen kort, :||:
Domsätet är ej torrt.
Här drickes och förtärs:
På korken lagen bärs,
Och oljoqvistar skärs,
Och allting gladt förtärs;
Och Bacchus, Bacchus, Præses,
Præses, Præses, :||:
I klubban tar ett tag.

15.
Bacchus Sjöman.

Öppna Bacchi slussar:
Kom om bord nu, bussar!
Kom och lät oss supa.
Lät oss vara glada,
Som Najader vada.
Kom och lät oss supa.
Bussar! plaska, plaska:
Vi ä' raska, raska.
Kom och lät oss supa.
Ge hvarandra handen:
Fuhrman står vid stranden.
Kom och lät oss supa.

* * *

Se, hur Bacchus seglar,
Sig i vågen speglar.
Kom och lät oss supa.
Hela fältet gungar:
Soln i molnen ljungar.
Kom och lät oss supa.
Kom och kyss buteljen,
Drick'en ur och sväljen.
Kom och lät oss supa.
Vandringsman! se ståten:
Bacchus ror i båten.
Kom och lät oss supa.

16.

Bacchus i fält.

Timp. - - - Hör pukorna!
Timp. - - - I fält vi dra.
Venus sig väpnar;
Bacchus ej häpnar:
Båda sitt manskap för i fält.
Timp. - - - Slå upp våra tält.

* * *

Timp. - - - Sväng, bataljon!
Timp. - - - Marsch, glaspluton!
Hurra, kamrater,
Friska krabater!
Lät oss nu rusta uti fält.
Timp. - - - Slå upp våra tält.

* * *

Timp. - - - Du skönhetshär!
Timp. - - - Lägg ner gevär:
Ögon med lansar,
Hjertan med pansar
Fruktar Bacchus ej i fält.
Timp. - - - Slå upp våra tält.

* * *

Timp. - - - Slå pukorna!
Timp. - - - I fält vi dra.
Krogar vi plundra:
Pukorna dundra.
Låt oss rusta uti fält.
Timp. - - - Slå upp våra tält.

* * *

Timp. - - - Med röd cocard,
Timp. - - - Med hillebard
Bacchus marcherar:
Han commenderar
Lustigt sitt manskap uti fält.
Timp. - - - Slå upp våra tält.

17.

Bacchi Vaktparad.

Tamb. - - - Trumman går i staden:
Tamb. - - - Än courage godt!
Tamb. - - - Se på vaktparaden
Tamb. - - - Upp till Bacchi slott.
Stå! Rätta er! Marsch!

* * *

Tamb. - - - Ögonen åt höger:
Tamb. - - - Hvila uppå han'.
Tamb. - - - Granne! var ej tröger:
Tamb. - - - Drick ett litet gran.
Stå! Rätta er! Marsch!

* * *

Tamb. - - - Första divisionen
Tamb. - - - Kolmodin för fram,
Tamb. - - - Favorit vid thronen,
Tamb. - - - Och ett Bacchi lam.
Stå! Rätta er! Marsch!

* * *

Tamb. - - - Sjelf han är Majoren
Tamb. - - - Och på vakt i dag:
Tamb. - - - Sjung ur högre choren,
Tamb. - - - Drick i lustigt lag.
Stå! Rätta er! Marsch!

* * *

Tamb. - - - Knapen, Musikanten,
Tamb. - - - Blåser i butelj:
Tamb. - - - Kilberg, Adjutanten,
Tamb. - - - Rider på en elg.
Stå! Rätta er! Marsch!

* * *

Tamb. - - - Se, hur fanan-fläktar:
Tamb. - - - Stå nu rätt på skon!
Tamb. - - - Meissner mer ej mägtar
Tamb. - - - Föra division.
Stå! Rätta er! Marsch!

* * *

Tamb. - - - Andra divisionen
Tamb. - - - Planberg sjelf för an:
Tamb. - - - Sakta i plutonen!
Tamb. - - - Sakta, alla man!
Stå! Rätta er! Marsch!

* * *

Tamb. - - - Sjelf han är Löjtnanten:
Tamb. - - - Bacchi fullmagt står.
Tamb. - - - Gubbar, håll discanten:
Tamb. - - - Klinga, hej, gutår!
Stå! Rätta er! Marsch!

* * *

Tamb. - - - Klinga med pokaler
Tamb. - - - Till ett tidsfördrif!
Tamb. - - - Bacchi Generaler
Tamb. - - - Ha ett roligt lif.
Stå! Rätta er! Marsch!

* * *

Tamb. - - - Bacchus för i troppen
Tamb. - - - Oljegult baner.
Tamb. - - - Drufvan står i knoppen;
Tamb. - - - Läs, hvad du här ser:
Post mortem nulla voluptas.

18.

Bacchus General.

Bacchus, uti knektgestalt,
Ber oss supa öfver allt:
Ingen svike
Sin gelike,
När han ropar: Ge ſyr öfver allt!
Alla man här lika glada ser,
Generalmajoren med sin Underofficer;
Alla supa likadant:
Capten, Löjtnant, Fändrik, Väbel, Adjutant.

19.

Bacchi Trumslag.

Tamb. - - - Hej, fram med godt tallestrunt!
Tamb. - - - Det är ju magen sundt.
Trumla,
Och tumla,
Och drick utur rågadt mått.
Hoppa,
Och troppa
Upp till Bacchi slott.

* * *

Tamb. - - - Låt oss supa laget om rundt!
Tamb. - - - Blodet är rent och tunnt.
Trumla,
Och mumla:
Ännu är courage godt!
Hoppa,
Och troppa
Upp till Bacchi slott.

20.

Bacchus Dansmästare.

Klang med pukor och basuner,
Upp ur sömnens tysta hamn!
Änglahjertan! ur pauluner
Upp, att Bacchus ta i famn.
Se, hvar han kommer med sin krans:
Venus, Cupido, båda i dans:
Kom, lät oss supa, supa,
Hoppa uti dans!
Söta flaska, krus och kanna!
Hjertat hämtar dubbla lif:
Bacchus dansar på min panna,
Venus har sitt tidsfördrif
Längst i själen in. :||:
Söta flaska! blif du min.

* * *

Bacchus sötmar mina öden,
När min ovän grinar stindt:
När min taskbok gäspar döden,
För han mig på Crœsi klint.

Der glömmer jag vår sorgliga jord,
Äter och dricker och trumfar i bord.
Kom, låt oss supa, supa,
Trumfa uti bord!
Söta flaska, tunna runda!
Hjertat kryper in i dig:
Släpp förnuftet genom sprunde',
Eljest qväljer det så mig
Längst i själen in. :||:
Söta flaska! blif du min.

21.

Bacchus Tunnbindare.

Hör, hur Bacchus tunnan bandar,
Hör, hur han knackar: knack, knack, knack!
    Knick, knick! knack, knack!
    Tack för du bandar,
    Kritar och randar:
Tack för hvarje sprund du stack.

* * *

Hör, hur sorgligt tunnan låter:
Hör, hon är tommer: plang, plang, plang!
    Klang, klang! plang, plang!
    Hör, hur hon låter:
    Bacchus! jag gråter:
Bort med stolthet, prål och rang!

22.

Bacchus Skoflickare.

Bacchus han satte sig ned och klacklappa...
Klack, klack, klack! . . sina gamla skor:
Drack se'n i botten en remmare stor
Utaf Bourgogne-vin, som han uttappa
Ur sin förgyllda och sqvalpande åm,
Stor som den största och starkaste pråm.

* * *

Sylen var tappen, fast gubben stack miste,
Klack; klack, klack! ... och skohornet det var
En bit af laggen, som ännu satt qvar
Uppå den gyldne tunnan, som han riste;
Skoflickarförklä't var drufvor och grönt,
Och gubbens hufvud var löfvadt och skönt.

* * *

Och de der skona, som Bacchus klacklappa...
Klack, klack, klack! . . . kamerater, slå i!
Drick, som skoflickare! Skål, mon ami! . . .
Just de der skona en gudinna tappa.
Var det då Venus ell' Vesta? Hur sa'? —
Nej, det var Platskan. — Ja så! Det var bra!

23.
Bacchus leker med sina Barn.

Drufvorna digna neder åt marken:
Kom och plocka, mina barn!
Ringaste herdar, högsta monarken
Fängslar jag i söta garn.
När de fängslas, bli de allt för yra:
Drufvornas syra :||:
Svalkar,
Svalkar, svalkar mina barn.
* * *
Högsta bekymmer mägtar jag döda:
Kom och plocka, mina små!
Somliga drufvor rosenderöda,
Somliga ä' hvita, blå.
När de pressas, hjertat vinner kraften:
Ja, denna saften :||:
Svalkar,
Svalkar, svalkar mina små.
* * *
Kom, låt oss dansa: drufvorna rinna:
Kom och plocka, natt och dag!
Drottning och herde, kung och herdinna
Smaka mina lifsbehag.
Hjertat eldas, blodet darrar, jäser:
Drufvan hon fräser, :||:
Svalkar,
Svalkar, svalkar, natt och dag.

24.

Bacchi Morgonstund.

1787.

Vid klockans klang till morgonbön
Och folkets trängsel om hvarandra
Och vid aflösningar, som vandra
Bland hästars tramp och kärrors dön,
Uppsteg en sol, så varm och skön,
Så, der jag satt på krögarns trappa,
Med hufvu't insvept i min kappa,
All färg jag såg, så var den grön.

* * *

Den lilla Lisken log så godt,
När fensterluckan upp hon skrufva:
Fast hon var mjellhvit som en dufva,
Så skifta linnet grönt och grått.
Ja, sjelfva nymphens nyktra spott,
När hon god morgon åt mig nicka,
Den blef så grön, och sjelf min flicka
Grönspräcklig, som en bergamott.

* * *

Den hyll'n, der stora stånkan står,
Med pipen vänder åt pulpeten,
Är med cinober, som I veten,
Rödmålad, och det nu i år.

Den tycktes — jag det ej förstår —
I grönt för ögat sig förbyta:
Ja, grön i spiseln blef hvar gryta:
Så grönögd satt jag der. Gutår!

* * *

Men när mor Maja sjelf kom ut,
Och toffeln knarka inom disken,
Och hon begynte ropa Lisken,
Och tog Dimanders ur sin strut,
Och såg åt hyll'n och vred sin trut,
Och börja stryka undan håret
Och skubba sig på ena låret:
Då tog min skymning snart sitt slut. —

* * *

Gutår! — sad' hon — vasserratri!
En morgonsup utaf det rara!
Hör, ungersven, hvad skall det vara?
En dram från Tanto bränneri?
Den supen, der är slagen i,
Är för parmmätarn i hövålmen;
Men denna sorten från Kungsholmen,
Är den ej skön? Hvad tycker ni? —

* * *

Nu fick jag rätt min syn igen.
Af gyllne färgor glittra solen:
Jag kunde skönja läderstolen:
Att han var brun, det såg jag se'n.

Så såg jag — ta mig den och den! —
Att kappan, den jag kring mig svängde,
För trasor ej tillhopahängde, —
Och krögarfar, den djefvulen.

* * *

Med taflan han vid disken satt
Och min förtäring hopsummera:
Hvar siffra, som han nu addera,
Stod hvit och trind, och taflan platt.
Jag såg, att svart var nu min hatt:
Jag såg min dödsdom i hans knoga:
På dörrn jag derför mig förfoga,
Och när jag gick, — så var det natt.

25.

Bacchus på visit.

God dag, kära syster, sad' Bacchus en gång
Till Venus, Gudinnan, förnämlig,
Då hon med en spilkum bland Gudarna språng,
Med caffe och grädda, med socker och tång;
Hur mår du, min syster? — Jo, temlig.

* * *

Hur mår kära bror? Stor tack för i går!
Skall jag mitt caffe tillaga?
Med mjölk eller utan? — Nej, syster, jag rår,
Vräk undan den sk..n och hej nu, gutår!
En kronsup den anstår min maga.

* * *

Se, hönsen de läppja och killingar di;
Slikt anstår ej manliga kroppar.
Med strunt uti lådor längst från Barbari
Förnöta min timma, det låter jag bli.
Min syster, en sup hit med droppar!

* * *

Gutår, kära syster! Hvar ärlig kamrat
Längst bort till Chinesiska muren,
Från Flygarells gossar till Preussens soldat,
Jag älskar och tuktar; jag är delicat:
Ge flaskan hit promt, häll utur'en!

26.
Bacchus på Nyårsvisit.

Bacchus skulle kring staden åka
Vid ett nyår på visit,
Somnar i vagnen, just med flit,
Och hickar, när han skulle språka;
Stammar, så ingen det förstår:
Godt-år, god-tår, godt-år, go-tår!
* * *
Bacchus bugar nu för betjenten,
Drängen Hans Nåde heta får:
Strax ser han, hvar buteljen står,
Och slutar dermed complimenten,
Lemnar visitlapp, dricker, spår
Godt-år, god-tår, godt-år, go-tår!

27.
Bacchus på Bal.

Bacchus är klädd liksom en annan,
När han sig tänker på en bal:
Pudrad är han, med front i pannan,
Bröllop i hjertat, med hjeltar i qval.
Drickom utur vår pocal:
Bacchus dansar i vår sal.
Bacchus är ärlig, tar i kannan:
Glömmom våra sorgliga qval.

28.

Bacchus på Krog.

Der lejon de dansa med stopen
Och björnar med pipor och glas,
Derinne står Bacchus i hopen
Och bjuder sitt hjelte calas:
De ponso-röda små hjertan,
Som slå i fyllhundarnes bröst,
De sprittande dansa i smärtan
Och blekna som löfven om höst:
När glaset :||: går jemt
Med Bacchi skämt.

* * *

Sätt skylt på min färgade panna,
Min bleka och hängande lip:
Mitt hufvud förvänd i en kanna,
Min näsa förbyt i en pip!
Jag aktar de kärliga later,
Som skönheten bildar och strör,
Som korfvar emot Mithridater;
Min Hercules Bacchus tillhör:
När glaset :||: går snällt
På Bacchi fält.

29.

Bacchus Ämbetsbror.

En drucken sätter sig på sin stol:
Han blundar,
Begrundar
Om nu och i fjol;
Suckar och flåsar;
Pungar och påsar
Öppnar han, glad och nöjd;
Sjunger och trallar,
Bacchus påkallar,
Tror sig i himmelshöjd.
Så sätt dig, granne, bland de granna:
Drick ur ditt glas och töm din kanna:
Färga din panna,
Inte förbanna
Tidernas öden och qval.
Låt kärlek ditt hjerta bemanna,
Om Bacchus tar fram sin pokal.

30.

Bacchus Tröstare.

Bacchus, du som tröst mig ger,
När mitt öde pannan trycker!
Du bortrycker,
Som jag tycker,
Hvad mitt hufvud tynger ner. :||:
Men jag beder:
För min heder,
Tysta ryktet neder;
Göm den smärta,
Som mitt hjerta
Dig och glaset anförtror.

31.

Bacchus Lagbrytare.

Bacchus, tvi vale den förtreten!
Borta är nu hela herrligheten:
    Punsch- och bischoffsslefven
    Är förseglad blefven
    Med ett stort sigill.
Bacchus han torstig fingren plockar,
Bryter opp sigillet och sig bockar,
    Ber dig, granne, dricka,
    Åt din ovän nicka,
    Truga'n, som du vill.
Bacchus hela verlden tjene.
Skål, Ziervogel, Qviding, Thræne!
Ingen skall ta mitt glas från mej:
    Bacchus säger, nej.

32.

Chloris, tvi vale den förtreten!
Borta är nu hela herrligheten,
Släp och falbolaner:
Kors, bevar's, hvad planer
Mot de skönas ro!
Inte får du ditt caffe dricka,
Inte vid din båga sy och sticka:
Tänk, om lilla Guden
Också blef förbuden
I ditt hjerta bo!
Jag upplyfter mina händer,
Och välsignar Riksens Ständer:
Inte ska de ta mej från dej;
Venus säger nej.

33.

Bacchi Rangordning.

En Cardinal :||:
En Öfverste och General,
En Marechal, :||:
Fältmarskalk, Amiral,
Ä' stora kreatur,
På klotet stolta djur;
Men Bacchus tager tour,
Med styrka och natur,
I supa och i heder,
I heder, :||:
Den glaset dricker ur.

* * *

För sin armé :||:
Han fäktar utan diarrhé:
Hans ögon se :||:
En käck trotjenare.
Hans fullmagt skrifves god
Med friska drufvors blod:
Den stilen eldar mod
I herde och marod;
Och det är alltför roligt,
För roligt, :||:
Att stupa för hans lod.

34.

Bacchi Klädordning.

Mången är klädd med guldgaloner,
I scharlakan och triumfant,
Lefver galant,
Ibland baroner,
Grefvar, prinsar, allt uppå pant;
Trotsar med blod
Stycken, canoner;
Men för Bacchus faller han mod.

* * *

Mången är klädd blott uti valkmar,
Tyst och fredlig, liksom en ann;
Men som en man
Kring stad och malmar
Super, raglar han, som han kan,
Plockar med mynt
Bacchi palmar,
Tar dem i hans labyrinth.

35.

Bacchi Pump.

Ryck våra korkar,
Om du orkar:
Pumpa, min lilla, söta cusin!
Stå inte trumpen
Här vid pumpen:
Pumpa, så får du vin!
Denna saften
Har den kraften,
Att han ger en så lustiger min.
Ryck våra korkar,
Om du orkar:
Pumpa, så får du vin!

* * *

Saften är härlig
Och begärlig:
Pumpa, så blir du svettig och skön!
Glöm hvad dig qväljer:
Fem buteljer
Får du till aftonlön.
Jag skull' tycka,
Att din lycka
Hon då grönskar — ja, visst är hon grön.
Saften är härlig
Och begärlig:
Pumpa, så blir du skön!

36.

Bacchi Port.

Den 20 Oct. 1792.

Kors, ur mungipan hvad röda floder!
Sillsallad, byckling och kyckling, pastej!
Fatta i klappen på porten, broder,
Håll fast i knappen, i skörtet på mej:
Bulta på porten och dansa och klif,
Medan jag lemnar min råga i gränden.
In genom strupen och ut genom änden:
Summa summarum, vårt vanskliga lif.

* * *

Aj, aj, aj, aj, aj! ... Min trogna frände!
Jag skall förtro dig en hemlighet: — drick! —
Mollberg, som fordom så redlig du kände,
Tycker ej mera om tidernas skick:
Fast han just inte vill låta förstå
Alla de knep, som hans hjerna känner,
Så skall jag hviska vid er, gode vänner,
Att han är missnöjd och krånglig ändå.

* * *

Hör du, din skurk ned vid Bacchi tunna,
Du der med bägaren, plirögd och flat,
Du der, som låtsar att inte kunna
Vrida hans rankor och sprunda hans fat!

Säg,

Säg, är du inte en törstig spion?
För allt det goda, din tunga suger,
Säg oss i morgon, om du inte ljuger,
Att du har kramat med oss din citron.

* * *

Säg oss, om nedrig du nog kan vara
Mot lilla Iris i Gråmunkegränd,
Inte dess bolster och krus försvara,
Just liksom nymphen dig vore okänd:
Ut då, för tusan, från bordsändan ner,
Brinnande klart till vinets ära!
Våga dig inte att nalkas oss nära,
Om du ej Venus och Bacchus tillber!

37.
Bacchus och Astrild.

Astrild sad' åt sin Mor:
"Min nådig Mamma! nu är jag stor;
Får jag följa min bror,
Bror Bacchus, dit han bor?
Han har en tunna, alltför skön,
Och en krans, helt vattengrön:
Mamma lilla, hör min bön!
Broder Bacchi rön
Ge så mången lön:
Bror Bacchus är skön." —
Nå, Bacchus! dina lagar
Jag prisar med mitt dön. :||:

* * *

Venus och Guden log:
En himmelsk kapprock han på sig tog,
Reste strax på en krog,
Och Bacchus drog och drog.
Se'n ha de troget följt hvarann,
Astrild, som en docka, grann,
Bacchus som en åldrig man.
Bacchus likadan!
Sjung, den sjunga kan:
Bror Bacchus är skön.
Nå, Bacchus! dina lagar
Jag prisar med mitt dön. :||:

38.

Bacchus och Chloris.

Bacchus frågade Chloris en gång:
Flicka! säg, hvad du tycker
Om min näsa, min tunna och sång? —
"Oui, bon, bon!" —
Tycker du inte, att tiden är lång
Och att verlden dig trycker,
När ej buteljen i magen gör språng? —
"Oui, non, non!" —
Chor. dupl. Häll i! —
Flicka, min flicka!
Kom, låt oss dricka
Och klunka, och klinga på vår kant! —
Chor. dupl. Häll i! —
Flicka, min flicka!
Kom, låt oss dricka
Galant, :||:
Bastant! :||:

* * *

Har du en fästman, ell' har du ock två,
Ja, låt vara ock fyra,
Led dem till Bacchus bakbundna på tå! —
"Oui, bon! Låt gå!" —
Löp midt i famnen på Bacchus, si så,
Klappa'n kärt i din yra,

Öppna din flaska, låt pulsarna slå! —
"Oui, bon! Låt gå!" —
Chor. dupl. Häll i! —
Flicka, min flicka!
Kom, låt oss dricka,
Och klunka, och klinga på vår kant! —
Chor. dupl. Häll i! —
Flicka, min flicka!
Kom, låt oss dricka
Galant, :||:
Bastant! :||:

39.

Si'cken Bacchus :||:
Kommer trippandes på ett bord!
Uti bålar,
I stop och skålar,
Der lefver han, som på grönan jord.
Der han mumlar
Och der han tumlar,
Der ha vi vårt enda paradis.
Gubbar! drickom utur flaskan
Pimpinella och Portugis.

* * *

Si'cken Chloris :||:
Kommer trippandes i en säng!
Med små löjen
Och äkta nöjen
Hon fägnar mången Cupidos dräng.
Bacchus mumlar,
Cupido tumlar:
Hvar en har sitt eget paradis.
Gubbar! drickom utur flaskan:
Låt oss lefva på detta vis.

40.

Orlofssedel för en Bacchi Dräng.

Att Marcolfus varit trogen:
Att min gamla husbonddräng
Aldrig nykter gått från krogen,
Aldrig legat uti säng:
Att han alltid bär sin kanna,
Som en mor sitt barn, i famn:
Det kan jag besanna:
Bacchus är mitt namn.

* * *

Fast hans ögon äro sura,
Låter han sig ej bedras:
Han har lärt min tunna skura
Och perfect att skölja glas.
Fast hans tjenst ej är utlupen,
Vill han flytta: flytte då!
Men glöm inte supen,
När du ärnar gå.

Den 30 Januari 1768. BACCHUS.

41.

Bacchi Spådom.

Om Bacchus dog
Och alla Fuhrmans dårar,
Ack, hvad för tårar :||:
På hvar krog!. :||:
Det blef en sorg
Bland bränvinsadvocater,
I land och stater, :||:
Kungars borg. :||:
Bacchus lefver, :||:
Står som hjelte på sitt torg.

* * *

Så drick ditt glas:
Bort anletssvett och möda!
Ty Bacchi föda :||:
Har sin grace. :||:
Bry dig ej mer
Om ordning, lag och rätter,
Men full och mätter :||:
Sätt dig ner. :||:
Bacchus lefver; :||:
Verlden honom gladt tillber.

42.

Bacchi Testamente.

Du gamle fyllhund, hör:
I fall jag från dig dör
Och går till mina fäder, :||: till mina fäders ben,
Så skall du sitta qvar, din hund,
Och laga mina gamla sprund,
Ge vännerna dricka :||: :||: af hjertans grund.

* * *

I fall en Riddersman
Min tunna klappar an,
Så skall han få till bästa :||: och lefva som en karl.
En Biskop, Prost ell' Capellan,
Dem ger du efter gamla van':
Sex stop uti sender :||: :||: häll på koftan.

* * *

I fall en Borgersman
Min tunna klappar an,
Så skall du strax dig buga :||: och vara menskovän.
Hjelp honom uti taget, du,
Han skall betala laget nu,
Sex stop uti sender, :||: :||: låt vara sju.

43.

Bacchi Begrafning.

Vår Bacchus blef död
I armod och nöd,
Men stolt till begrafning all slägten man böd.
Liksom till calas,
Med klockor och glas
Man ringde och ringde, fruntimret fick place.
Af all tungomål
Kom folk till hans gål.

CHOR.

Af all tungomål.

* * *

Processen var stolt:
Herr Fuhrman, i kolt,
Han red med prestafven och ropade: hålt!
En kyparesvärm,
Vår dödas beskärm,
Den följde näst efter ... Men, granne, dig värm!
Ditt glas står dig för.
Drick, granne! Du dör.

CHOR.

Ditt glas står dig för.

* * *

Poeter hans bår
De bära, se'n går
Ett par källarmästrar, med utslagna hår:
Derefter två ljus:
Så kommer med krus
En uppbörds-com'sarius med tafla och rus.
En stolt procession!
Drick, drick med reson!

Chor.

En stolt procession!

* * *

Processen allt skred:
I första led
Den åldrige Schmidten helt ensammen red:
Dernäst med god min
Så kom Kolmodin:
Han förde med floret en tom carafin.
Drick, granne, var glad!
Vårt lif, som ett blad!

Chor.

Drick, granne, var glad!

* * *

Herr Stenberg kom se'n,
Två uppsyningsmän,
De äldste på staten: ur vägen, min vän!
Se'n vagnar ett tjog:
Fullbyttor der låg,

Peruker och käppar, buteljer och tråg.
Ett ståtligt parti!
Drick, granne, var fri!

CHOR.

Ett ståtligt parti!

*　*　*

Nu är det beställdt:
Vår Bacchus så sällt
Han sofver och hvilar på Pindiska fält.
Så skrif på hans gråf:
Han lefde och gaf.
Men skyndom från grafven och till hans prestaf:
Herr Fuhrman, god dag!
Rhenskt vin, bästa slag!

CHOR.

Herr Fuhrman, god dag!

44.

Dryckes-Balken.

Dem enfaldigom.

Kom, bese nya lagen,
Utaf fader Bacchus gjord,
När han härom dagen
Satt vid domarbord:
Primo skall man värden ära;
Se'n pro secundo, ock hans fru;
Tertio, friskt förtära;
Qvarto, supa nu.

* * *

Paragraphen den första
Säger tydéligen så:
Värd och gäst må ej törsta,
Utan supa båda två.
Glasen sku i gästbud ringa:
Plikte då den, som sitter sur!
Kling, klang, granne, klinga:
Drick i botten ur!

* * *

Paragraphen den andra
Säger: Drick värdinnan till;
Hon må gäst ej klandra,
Om han supa vill.
Är värdinnan huld och söter,
Och hon ej får en skål i lag,
Pliktas dubbla böter,
Knuff och håredrag.

* * *

Paragraphen den tredje
Säger: Stöt uppå din vän;
Rad i rad som en kedje,
Glasen om igen!
Ingen gitte resonera,
Ses af samma lagsens rum;
Utan poculera,
Drick, var döf och stum.

* * *

Paragraphen den fjerde
Just fördömmer nykterhet;
Lärde och olärde
Drickom till förtret.
Värdens skål och värdens vänner,
Slägt och skyldmän när och fjär:
Skål för den man känner
Törstig, röd och kär!

* * *

Paragraphen den femte
Säger: Klunka hvad du kan,
Men glöm ej derjemte
Bordets hufvudman.
Tackom värden allesamman:
Heder och tack, och heder och fröjd!
Lefve han med gamman,
Och värdinnan nöjd!

45.

Sigurds Dryckes-Balk.

Sigurd Sven sin pipa tog,
Hon var hvit, som albaster:
Bästa knaster :||:
Rökte han, och log.
Sigurd rökte pipan ut, och han drack:
Ölet i kannan, uti näsan det stack.
Låt oss öla, :||:
Sjunga värden tack!

* * *

Sigurds lära det var den,
Att man värma skull' magen,
Hela dagen :||:
Vara Bacchi vän.
Källrar och krogar ej förgäfves de stå:
De liksom källor vattna lambena små.
Sigurds lära :||:
Kan allt öfvergå.

* * *

I din hand ej ölet värm,
Stå på krogen ej flater:
För kamrater :||:
Blif du ett beskärm.
Slår dig vid örat någon listiger skalk,
Stryk'en på truten och töm då ut din kalk.
Sigurd skrifvit :||:
Sådan dryckesbalk.

46.

Bacchanalisk Morgonbön.

Hvarmed skall jag nu lofva
Dig, Bacchus, denna stund?
Med dobbla eller sofva?
Med snödhet margelund?
Med nykterhet? Ack nej!
Det offret gör dig flater.
Ack, *nescio, Liber Pater,*
Hvad som behagar dej.

* * *

Mitt kall vill jag angripa,
Och dig till ära ta
Min flaska och min pipa,
Och saft ur drufvor dra.
Jag vakna vill vid glas:
Aurora Musis amica.
Styrk, Bacchus, mig tillika
Med krafter i calas.

* * *

Lät mig på dagen sluta,
Och styrk mig i min tro:
Lät andra fritt min skuta
Till sömnens brygga ro
Och vältra mig i land:
Lägg på min strupa plåster.
Nunc ardet domus noster;
Men, Bacchus, släck min brand!

47.

Bacchi Litania.

Den 27 Dec. 1767.

Fräls oss från allan fara
I Ahlströms jungfrubur,
Och från de skönas skara,
Med tofflor och med ur:
Drif bort de vackra barn,
Med diadem, regnkappa,
Som fråga, när de klappa,
Hur mjölnarn mår i qvarn.

* * *

Dock gif min kärlek heder,
Om han är sann och ren:
Gif karlavulna seder,
Och uppsyn som Delén.
I roligbet lät mig
Få vid din tunna stanna:
Strö rosor på min panna,
Gjut olja i min stig.

* * *

När hjertat börjar klappa,
Så hjelp mig väl förbi
Sanct Nicolai trappa
Och Konglig Slotts-Cansli.
En Bacchi rätt cusin
Plär sällan ha till bästa;
Han dricker med sin nästa
Och äter med hans svin.

* * *

Skull' slägt och anförvandter,
I högfärd, spott och spe,
Kring torg och alla kanter
Mig knuffa och bese,
Så värdes, Bacchus, då
Min oskuld så befria,
Att jag din litania
I rännsten sjunga må.

48.

Bacchus bedröfvad,
Lurfvig och löfvad,
Satt vid templets gamla mur:
Vörten han skummar,
Safterna ljummar,
Och med fiolen står på lur.
Hör nu, hur, - - - *Viol.*
Våt och sur, - - - *Viol.*
Ur D dur - - - *Viol.*
Han, med sina blötta tummar,
Brummar som en tjur.

* * *

Stjernan sig sänkte,
Templet uppblänkte,
Portarne imma vört och vin:
Skyltarne slängde,
Systrarna flängde
Lustigt, med vädrens blåst och hvin.
Klang, cusin! - - - *Viol.*
Hör, hur fin - - - *Viol.*
Violin - - - *Viol.*
Första tonen nu utträngde:
Klang, tag carafin!

* * *

Klang! glöm din plåga,
Med eld och låga:
Bacchus, han sjunger sjelf för er.
Tungt, vid hans toner,
Klasar, festoner,
Blommor och drufvor skakas ner.
Men, jag ber: - - - *Viol.*
Presto mer! - - - *Viol.*
Bacchus ger - - - *Viol.*
Gyllne bålar med citroner,
Och på tunnan ser.

49.

Vår Bacchus satt i grönan lund . . .
Aj aj aj . . . liten en stund;
Der lekte han och talte smått . . .
Aj aj aj . . . om sina mått,
Om flaskor och bålar,
Om supa i skålar,
Om kärlekens nålar,
Om skönhetens tvålar.
Nå, det var godt!

* * *

Och solen sken på bergen blå . . .
Aj aj aj . . . Gubbar! låt gå.
Låt flaskorna dansa och strupen få . . .
Aj aj aj . . . smått, då och då.
Så klunka, var glader,
Och Bacchus, vår fader,
Med små oscobader
Sin våta escader
Trösta då må.

50.

Högtärade Bacchus, min Herre!
Denna postdag är värre:
Ifrån Mosel berättas,
Att vindrufvorna lättas,
Men en torstig ej mättas
Mycke.

* * *

Gunstige gynnare! mera
Fåfängt är poculera:
Här fins icke en flaska;
Gamla gubbarna raska,
Liksom lusar i aska,
Pinas.

* * *

Skulle Herr Bacchus behaga
Fägna vår torstiga maga,
Och från Heidelberg skicka
Vin och drufvor, att dricka,
Vi tacksamligen nicka
Och dricka.

* * *

Nu postscriptum ber helsa
Ifrån Maja och Elsa,
Från hvar fyllhund och nykter,
Hvar bedröfvad, betryckter,
Hvar en tokig, förryckter,
Flitigt.

51.

Min hjelte! stanna,
Tag ur min kanna :||:
Täta rus.
Jag vill dig lofva,
Du skall få sofva :||:
I mitt hus.
Stackars barn, hos mig välkomna!
Vid min flaska sku I somna,
Somna vid mitt varma krus.

* * *

Sitt ner, var goder,
Min hjertans broder! :||:
Repa mod.
Du är så bleker,
Se, vinet leker :||:
Med ditt blod.
Lät fritt dundra, blixtra, hagla;
På mitt golf så må du ragla,
Ragla, ragla, vinmarod!

* * *

Lägg bort din krycka,
Sjung om din lycka, :||:
Svenske man!

Din gamla lära,
Förtjenst och ära, :||:
Står mig an.
Men hvad står du här och gråter?
Bättre tider komma åter;
Åter klinga, om du kan!

* * *

Men mina gårdar
Låt se du vårdar :||:
Natt och dag.
Alterationer,
Banco-auctioner :||:
Gör ej jag.
Hvad du äger uti kannan,
Hör dig till och ingen annan;
Ingen ann, så är mitt behag.

* * *

Fast sjöman knotar,
När stormen hotar, :||:
Strandar han.
Den sista bölja
Din båt tycks skölja, :||:
Svenske man!
Kom till mig och till min flaska:
Jag strör blommor på din aska.
Låt oss dricka med hvarann.

52.

52.

Sitt ej och pjunka,
När Bacchus dig vill unna,
Ur sin gyldne tunna,
Fluidum klunka
Och sjunka
I hans kar!
Drick och var vaken,
När Bacchus vill dig unna,
Ur sin gyldne tunna,
Nectar för smaken!
Den saken
Är så klar.
Vet, lifvet är en strunt:
Medan vi kunna,
Så drickom rundt om rundt!

53.

Den vakthafvande Tractören,
Ned vid stora tempeldören,
Med blå rock och gula snören,
Templets kittlar rör, *Fin.*
Der han kastar korsgeväret,
Och nu åter här besväret
Att en vört, så klar som claret,
Skumma som sig bör.
Tjenare, min goda Herr Tractör! —
Tackandes ödmjukast! —
Jag, som sjukast
Bland de sjuka,
Utur denna vörtekruka
Tar en klunk, och kitteln tömmer,
Och förglömmer
Allt.
Halt!
Min granne, stjelp ej krukan öfver ända!
Det kund' lättlig hända,
Att de i templet med brygden återvända:
Derför drick pro gradu,
Klunk, noch en klunk! — Hur sad' du? —
Sjungom i dören:
Välkomne, Bacchi män! *D. C.*

54.

Töm ur din bål
Och svälj din varma råga ner,
Och drick dens skål,
Ditt öga gerna ser.
En vacker mun, som åt dig ler,
Och glas i hand — hvad vill du önska mer?

* * *

Med glas i hand,
Vid bordets glada rundel sjung
Om hvad ibland
Gör lifvets vandring tung.
Är kistan tom och tom din pung,
Svälj denna saft: den gör dig rik och ung.

* * *

En vacker dag,
Om vänskap byter drägt och min,
Gör du som jag,
Byt aldrig om ditt vin.
Drick gammalt Franskt en carafin,
För all slags sorg den bästa medicin.

* * *

Välan! du ser
Fredrikas blickar, du förstår,
Mot dig ej mer
Så vackra som i går;
Säg ingenting, tag du en tår:
Den oljans kraft skall läka dina sår.

* * *

Din Ulla står,
I en blårandig, kort pelis,
Med svarta hår,
I rosenröd chemis.
Säg ingenting, var klok och vis;
Men tag ditt glas och lemna din culiss.

* * *

Hon vinkar ömt;
Låts du, du Bacchi man, gutår!
Låts, som du glömt,
Hvad flickans list förmår.
Säg ingenting, blif hård och svår;
Men drick dens skål, som på ditt hjerta rår.

* * *

Gör du, som jag.
Hur gör jag? menar du, min vän!
Mitt gamla lag
Är, tömma remmaren.
Se'n första Maj jag raglar än;
Slå vad, mot jul jag nykter blir igen!

55.

Wer da? — God vän! —
Tag glaset uti hand och drick nu om igen.
Hvad heter du? —
Det får du veta, när patrullen klingat sju. —
Imellertid, med rågadt mål,
Vi dricka glada vänners skål,
Så långt det tål.

* * *

Vis upp ditt pass!
Jo, du är rigtig nog, och du är af vår class.
Säg, hvem det skref! —
Det var en liten knubbig pilt, med krans och slef. —
Imellertid m. m.

* * *

Hur såg han ut? —
Jo, punsch han had' till vest och pontac till syrtut. —
Än skjortan då? —
Den var af gammalt Franskt med ölcantiljer på. —
Imellertid m. m.

* * *

Nå, säg, kamrat:
Hvad sad' väl Bacchus nu till slut med allt sitt prat? —
Jo, fan i den,
Säd' han, och hvar och en, som ej är Värdens vän! —
Imellertid, med rågadt mål,
Vi dricka glada vänners skål,
Så långt det tål.

56.

Nu är jag full:
Kamrater! hjelpen mig, jag tumlar rättnu kull.
Den ljufva saft
Har ur min hjerna tagit bort all märg och kraft.
Här ligger jag, med hull och hår:
Hjelp upp mig, granne, men gutår,
Gutår, gutår!

* * *

Jag lofvar dig
Mitt stora hus i staden, om du hjelper mig,
Min bästa häst,
Min fästmö, mina byxor och min rock och vest.
Slätt intet menskan sjelf förmår:
Hjelp upp mig, granne, och gutår,
Gutår, gutår!

* * *

Jag skänker dig
Mitt landtgods och mitt säteri: men bara tig!
Ty eljest lätt
Så tar man det ifrån dig utan lag och rätt.
I verlden allt förund'ligt går:
Hjelp upp mig, granne, och gutår,
Gutår, gutår!

* * *

Se här på stund
Du skall ock få jus patronatus och min hund:
Min ladugård
Och allt, hvad som jag ärft och värft, blir i din vård.
Och sagdt och gjordt: det står, som står:
Hjelp upp mig, granne, och gutår,
Gutår, gutår!

* *

Men, granne du!
Om jag blir gift, vill du väl ligga hos min fru?—
Ja, är ditt svar. —
Nej, ränn och ryk!... i rännsten då bli hellre qvar...
Och dra för tusan! Jag dig slår:
Farväl, min granne och gutår,
Gutår, gutår!

57.

Sist jag lustigt surra,
Dundra, söp och hurra —
Det var bra —
Ibland vänner flera,
Som mig friskt traktera.
Det var bra.

* * *

Chefen commendera
Gifva salvor flera.
Det var bra.
Vi, med glasen luta,
Lärde oss att skjuta.
Det var bra.

* * *

Många sköna skålar
Dracks ur stora bålar.
Det var bra.
Allt, till lagets heder,
Vändes upp och neder.
Det var bra.

* * *

Värden börja murra,
Men vi ropte hurra.
    Det var bra.
Vin i huset tryter:
Man ur laget bryter.
    Det var bra.

* * *

Jag mig hemåt gifver,
Högt med benen klifver.
    Det var bra.
Bäst jag gick och famla,
I en puss jag ramla:
    Der låg jag.

* * *

När Mor börja snäsa,
Fick jag långer näsa,
    Det mins jag.
Hur jag låg och lydde,
Jag på slutet spydde.
    Det var bra.

58.

Knäpp upp båd' rock och vest,
Och drickom ut vår rest:
Kom, fader Bacchus, hit; predika, som en prest,
Om nykterhet och vin,
Om röd och pussig min,
Om krus och halfstop, remmare och carafin!
Hit buteljér!
Hvar en sväljer
Som en ärlig karl:
Tag ut korken, gubbar! Drickom, par om par.

* * *

Och ha vi ej contant,
Sätt rocken uti pant,
Tag utaf fingret bort en sexörs-diamant. —
Ja, för buteljens skull
Jag vågar allt mitt gull:
Tag hit, af finkeljockum full, en hel castrull.
Skål, min broder,
Vin-maroder!
Skål, hvar redlig vän!
Himlen vare tack, att benen dra mig än.

* * *

Ja men! så är vårt lopp:
Tag hit en sockertopp,
Och öl och tobak, vin och pomerans, en kopp.
Och efter allt går väl,
Kom, Iris, i vårt gräl:
Én skönhet Bacchus aldrig nånsin slår ihjel.
Skål de alla,
Dem vi kalla
Hvar en för sin vän!
Nu buteljer inga flera fins igen.

59.

Om du är bjuden i calaset,
Granne, glaset tag;
Men vill du hafva mer i glaset,
Dunka då ett slag!
Slå dugtigt i bordet, som jag,
Och är du bland vännernas lag;
Dig betinga att klinga med glasen skål på skål,
Din värd att berömma och tömma hans bål!

* * *

Men är du intet med i laget,
Blott så kallad vän,
Och då ditt glas står just i draget,
Säg, hur gör du se'n?
Slå dugtigt i bordet m. m.

* * *

Stor sak, låt brödren spänna krafter,
Slåss till midnattstid:
Drick du! Du är vid Bacchi safter
Ingen invalid.
Slå dugtigt i bordet m. m.

* * *

Men om din rygg i laget svider
Och dig brödren slå,
Är ödet godt i alla tider,
Godt att skylla på.
Slå dugtigt i bordet m. m.

* * *

Med dygdens sköld du dig beväpnar,
Hatar fliss och ras;
Men, himmel! huru hemskt du häpnar,
När du mist ditt glas!
Slå dugtigt i bordet m. m.

* * *

Du är i samråd med din nästa,
Goda råd att ge:
Ditt råd, att sluka, är det bästa,
Fisk och fricasé.
Slå dugtigt i bordet m. m.

* * *

Calaset tyckes oss bebåda,
Bacchus vara pank:
Kom, se din part med lagfart skåda
Mäster Anders' skrank.
Slå dugtigt i bordet m. m.

* * *

Se, så plär ödet korten blanda;
Men, min granne, kom:
Ännu fins mera allehanda
Båd' af rack och rom.
Slå dugtigt i bordet m. m.

* * *

Så der regera vi i yra,
Båd' i glans och nöd;
Men tömmom Bacchi ljufva syra,
Alla sorgers död!
Slå dugtigt i bordet m. m.

* * *

Men gack, vänd botten upp på glaset!
Värd, höj upp din ton!
Kanske att detta punschcalaset
Kostar vår patron.
Slå dugtigt i bordet, som jag,
Och är du bland vännernas lag,
Dig betinga att klinga med glasen skål på skål,
Din värd att berömma och tömma hans bål!

60.

Om du vill din börda lätta,
Sätt dig ned, berättá,
Och vid detta glaset, detta,
Lätta dina qval.
Säg, hvad qval ditt hjerta trycker,
Hvad dig svårast tycker,
Der du, med så sneda nycker,
Trycker din pokal.
Tycker du, din flicka är för god,
Att en annan äga?
Kära granne! jag må säga,
Du går dumt till väga;
Gör, som andra göra pläga,
Drick ur denna flod.
I den floden släckas alla eldar ifrån Astrilds gyllne flamma.
Drick i detsamma,
Och gladt med brödren glamma.
Drick än ett glas eller två:
Lät henne snegla derpå,
Hur du dig plär sätta
Och dig med ditt fluidum mätta.

61.

Vinets kraft mitt hjerta stärker,
När den torra halsen värker.
Skål, min Iris! Jag är fri:
Fri från Astrilds barbari.
Syn och hjerta må sig fröjda:
Bacchi barn ä' nu förnöjda;
Men jag är, jag dör och blir
Sultan Bacchi Stor-Visir.

* * *

Fuhrmans hus är min seralje:
Der som Turk och som canalje
Uppå golfvet ligger jag,
Super om till ljusan dag.
Bacchus är den jag vill vörda:
Han vid tunnan mig må mörda;
Men jag är, jag dör och blir
Sultan Bacchi Stor-Visir.

* * *

Ja, jag svär vid Bacchi lagar:
Nykter själ mig ej behagar —
Men hvad qval jag åter spör!...
Astrild, votre serviteur!
Kärleksguden månd' jag finna:
Hals och hjerta båda brinna;
Men jag är, jag dör och blir
Sultan Bacchi Stor-Visir.

62.

Lycklig, den sakta
Vet att betrakta
Våra tiders raseri:
Stundom se felet,
Men bli ur spelet,
Sjunga sin visa, glasen slå i!
Nu sku vi dricka: :||:
Glas i botten: lefve vi!

* * *

Oss kan ej ömma,
Att i vår gömma
Guld och tårar blandas hop.
Synas vi ringa,
Lappri! låt klinga:
Ingen oss skickar klagande rop.
Nu sku vi dricka: :||:
Bacchus danse mellan stop.

* * *

Granne! dig lyfta:
Sitt ej och snyfta:
Har du sårat Kung och Land? —
Nej! — Så var modig,
Frisker och frodig:
Tag, som vi andra, glaset i hand! —
Nu sku vi dricka: :||:
Glada vänners vänskapsband!

63.

Kom, lät oss supa,
Vattna vår strupa
Och skölja den ren.
De hesa ropen:
"Töm utur stopen!"
Qvickna i hopen
En hurtig och klen
Båd' till hjerta och ben. *Fin.*
Klingom med glasen och drickom i fröjd!
Ingen rätt nykter kan lefva förnöjd. —
Hvad skall här bli? —
Rent fyllleri. —
Slå då uti! —
Nu dricka vi.
Bacchi små baljor de äro dock djupa. *D. C.*

64.

Piff, paff, puff, med bomber, kanoner
Och styckskott på Kungsholmsbron,
Sanct Gertrud i klingande toner
Och präktig illumination:
På kyrktornen pukor, trompeter,
Och vivat och dunder och ståt:
I luften stjernklara raketer!
Min taskbok har födt mig en plåt.

* * *

Piff, paff, puff, min hatt på ett öra:
Tolfpundingar smälle på smäll!
Nu har jag fått annat att göra,
Än sucka i jemmer och gräl.
På fjortonde dygnet min strupa
Ej varit det ringaste våt;
En sådan en högtid ej supa,
Hvad gagnar mig då väl min plåt?

* * *

Skål, kejsare, kungar och furstar,
Från länsman till högsta monark!
Skål, kypare! Gif du metvurstar
Och bittert och Spanskt för sex mark;
Och smör och bröd, netto tre daler;
En sup för tolf styfver, med gråt . . .
Hin håle ger jag slika baler:
Tolf öre blott qvar på min plåt!

* * *

Man måste så krångla och vingla:
Tolf öre . . . bon, kypare, hit!
Bon, bon, än en sup och en kringla:
Tolf styfver, en sup på credit!
Hej, lustigt! Nu är jag visst riker,
Men strupen är ändå så kåt . . .
Piff, paff, puff! I rännsten jag skriker:
Skjut lagom, nu dödde min plåt.

65.

Fy, tunnor tusan! hur ser du väl ut!
Kippskodd och trasig och slagen,
Ögonen röda och näsan i lut,
Munnen till örat uppdragen:
Silfverglittssalvad och plåstrad besatt,
Pipa i mun och tulpan på din hatt! —
Kägglor och stryk . . .
Ränn då och ryk!
Sof fritt på djurgåln hvar natt,
Natt. —

* * *

Tro mig, min vän, du är hurtig ändå:
Verlden och ödet du glömmer:
Trumf uti bordet, så näfven blir blå!
Står du här längre och drömmer?
Tag dig en voffla med socker, canel:
Våga din skjorta och spela ditt spel. —
Ja, på visst sätt
Har du väl rätt:
Kom, låt oss dricka vår del,
Del.

* * *

Skål, Fru Regina på brinnande Fah,
Moster på Liljan och Dufvan,
Lisa på Tuppen, Förgyllda Altan,
Mor på Tre Skorpor och Strufvan!

Skål, Pelle Maja! Courage, ett glas!
Barfota skönhet, salopp och carcas!
Drickom igen! —
Rigtigt, min vän!
Smiska buteljer i kras . . .
Kras!

* * *

Ja, mellan vinglas, som hvarje dag jul,
Sku våra dagar försvinna.
Verlden är skapad så väl för en ful,
Som för den skönsta gudinna. —
Ja, jag skall dundra och visa hvar man,
Att min butelj ock är gjord för en ann'. —
Allt i sitt skick:
Klinga och drick:
Bullra, så länge du kan . . .
Kan!

* * *

Nu ha vi supit: det blir då dervid:
Rocken i rännsten han ligger.
Dansa i gräset så qvick som en kid:
Gosse! var modig och pigger. —
Skål, hela verlden, hvarenda en själ!
Har jag en ovän, den slår jag ihjel.
Mull blir till mull:
Nu är jag full.
Hej, kamerater, farväl! —
Väl!

66.

Käre bröder! Kom, sku vi
Dricka glasen i botten:
Bästa lotten :||:
Är att lustig bli.
Verlden är ängslig, så befängd som hon kan:
Krogen och kyrkan ligga långt från hvarann:
Lät oss rusta, :||:
Tumla, man på man!

* * *

Kom och smaka detta vin,
Turkar, Tartarer och Morer!
Créditorer! :||:
Hållen en god min.
Cassan skall tömmas till den ringaste slant:
Krogen i vägen ligger alltid galant.
Lät oss rusta, :||:
Tumla på vår kant!

67.

Låtom oss lefva nöjda och raska,
Än vid den sköna, än vid vår flaska:
Än öppna pung och taska,
Än hålla myntet hop.
Inte skall verlden bli oss ett qval
Just för att tömder är vår pokal;
Nej, vi ska lefva raska
Mellan krus och stop.

* * *

Hvar sitter den som flämtar och fryser,
Hvar finnes den som gråter och ryser,
När som en Bacchus lyser
Och uppå tunnan står?
Den skall till rätta stämder då bli,
Plikta tredubbelt, allt fylleri,
Och, för det att han fryser,
Smädas uti chor.

68.

Tvi så'na sorgliga dar!
Tvi så'na ängsliga svar!
Frågas, om flaskan är qvar?
Tom, tom, kära far!
Tvi så'na futtiga lag!
Tvi så'na glädjebehag!
Nykter förnöta sin dag,
Det vill icke jag.
Hör, granne, skutta som en hjort,
Bryt sönder hvar en källarport,
Skaffa i glasena vått:
Himlen ge dig godt!

* * *

Tvi så'na tider vi se!
Tvi Bacchi trotjenare!
Allting går nu på sne':
Hvem kan supa ge?
Tvi vara Bacchi soldat!
Tvi utan byxor och mat,
Och inte få desperat
Botten slå ur fat!
Hör, granne, skutta som en elg,
Kom snart igen med din butelj:
Skaffa i glasen och löp,
Krångla, kyt och köp!

69.

Lif och mod och tankar!
Bacchus kring oss vankar,
Stinn och fet,
Röd och het:
Hör, hur gubben stankar!
Han tål ingen nykter,
Ser ej en betryckter:
Gubben har,
Fordna dar,
Lefvat sjelf förryckter.
Friskt, kära Bacchus! Ingen fara nu:
Vi skola supa om till klockan sju:
Hurtigt, hurtigt, intill klockan sju.

* * *

Hur mår du, min strupa?
Skall här Bacchus stupa,
Utan tvång
Och med sång,
I det röda djupa?
Nå, så hit buteljer!
Hvem är som ej sväljer?
Intet larm,
Ingen harm
Våra hjertan qväljer.
Friskt, kära Bacchus! Vi dig känna grannt:
Skål, kära bror! Ja, det är visst och sannt.
Lustigt, lustigt! Det är visst och sannt.

* * *

Lefve våra vänner!
Hvar sitt hjerta känner:
Fröjderop
Allihop!
Ingen Iris bränner.
Dock, att sötma röna,
Vörda vi de sköna:
Friskt igen!
Hvar sin vän
Vill med trohet löna.
Friskt, broder Bacchus! Korka dina sprund.
I våra hyddor vänta vi Jon Blund.
Ljufligt, ljufligt vänta vi Jon Blund.

70.

Huru plär en törstig göra,
Se'n han glas i handen fått?
Jo, han torkar den vid öra,
Som vill neka honom vått:
Han bortkiknar, blånar, raglar,
Glömmer lifvets sorg och nöd,
Trumfar, rifs med sina naglar,
Tumlar rosenröd.

* * *

Granne! kom och tag din kanna,
Flaska, glas, ell' hvad du har;
Aftonrodnan i din panna
Har gått opp, och jag är klar.
Låt oss fritt med glasen klinga!
Wer da? wer da? — Jo, god vän! —
Drick, ell' skall du genast springa
Ut på dörr'n! — Ja men! —

* * *

Flickans skål, som rört vårt sinne
Och i hjertat bröllop har!
Om rivaler äro inne,
Ut på dörren, par om par!
Låt oss med hvarandra fika,
Hvem som först skall gäspa full;
Sedan sku vi oss förlika,
Glada dimpa kull.

71.

Ögonlocken ä' torra, strupen är mager,
Föttren sjuka och fulla med små podager,
Hjertat som en gammal grind,
Pyteheja!
Själen som en tommer vind.
Polemeja!

* * *

Hela kroppen är en utmerglader sena,
Och förståndet gått ner ur hufvud i bena.
Här är intet stort bevändt;
Pyteheja!
Drickom, gubbar, excellent.
Polemeja!

* * *

Den som ej kan sin krona samla med åren,
Aldrig sett en drufva svettas om våren,
Aldrig sett ett glas och krus,
Pyteheja!
Är ej värdig få sitt rus.
Polemeja.

* * *

Den som nykter är mellan tio och elfva,
Aldrig nånsin för en sup lärt att skälfva,
Ej haft bränvinshufvudvärk,
Pyteheja!
Är en usling, lär och märk.
Polemeja!

* * *

Tacka vill jag, en buss af Bacchus att vara!
Noachs strupa kan Astrilds hjerta förklara.
Astrild rår i hjerteskri,
Pyteheja!
Bacchus uti fylleri.
Polemeja!

72.

Se på glaset och vigas vid kannbuteljen,
Se sin skönhet och klappa sig uppå bälgen,
Skrufva korken, grina till,
Polemeja!
Längta efter spickesill:
Pyteheja!

* * *

Dundra bistert och vara kärlig och vreder,
Ge en örfil och supa brorskål med heder,
Klunka på och tömma ut,
Polemeja!
Torka så en fuktig trut:
Pyteheja!

* * *

Stå och gapa och se på ljuset och undra,
Sväfva, stupa och dimpa kull, som en flundra,
Stiga opp, och åter kull:
Polemeja!
Är en lefnad glädjefull.
Pyteheja!

* * *

Märka durklopp och känna buller i lifvet,
Tömma glaset och sluta dagstidsfördrifvet,
Sjunga, klunka, somna se'n:
Polemeja!
Ljufligt är, min söta vän!
Pyteheja!

* * *

Hin bli nykter! Hvem tackar oss väl derföre?
Supa skall jag, ur plåten ta sista öre.
Verlden är en rågeldans:
Polemeja!
Tagom Bacchi segerkrans.
Pyteheja!

37.

Jag lefver bland de glada,
Tar dagen som jag kan;
Jag hoppar på en spada,
Och är en skröplig man.
Hå hå hå hå!
Ändå jag dricka och klunka kan.
Hå hå!

* * *

Min skjorta, tusen flikar,
Liksom ett segel blås:
Hvar klack med stora spikar:
Skinnbyxor... hej!... gunås!
Hå hå hå hå!
Ändå jag dricka och klunka kan.
Hå hå!

* * *

Mitt hår långt ner i synen,
Och hakan upp åt soln,
Och dam i ögonbrynen,
Och polska på fioln!
Hå hå hå hå!
Ändå jag dricka och klunka kan.
Hå hå!

* * *

Må göra! Jag är glader
Och fröjdas åt min lott:
Stor tack, min mor och fader,
Att jag har lifvet fått!
Hå hå hå hå!
Ändå jag dricka och klunka kan.
Hå hå!

74.

Skicka hit ett glas åt bror,
Som sitter der och grubblar på sin flicka:
Mig angår det intet, men jag tror,
För mig så skall det intet klicka. — *Fin.*
Hvem är den? —
Det får du aldrig veta. —
Namnet se'n? —
Omöjligt att utleta! —
Heter hon ej Greta? —
Hvarför mig förtreta? —
Kanske då Agneta? —
Hvarför så just heta? — *D. C.*
Söta vän!
Din skål igen!
Men säg mig om din sköna flicka,
Är det den,
Den der igen,
Som satt i brinken der och sticka?
Bor hon ej
Der borta? — Nej! —
Hvar bor hon då? —
Hon bor .... hur så? —
Å, svara nu! —
Drick bara du,
Och töm ditt glas och hicka!

75.

Vinets Gud vi tillbe:
Detta altare
Är invigdt till hans ära.
Dessa kärl, glas och krus
Bjuda dugtigt rus,
När tidens qval besvära. *Fin.*
Och
Detta fat
Är muscat:
Detta Hoglands-vin,
Delicat,
Som succat,
Färgar carafin:
Känn det bästa mjöd man vill begära. *D.-C.*

* * *

Fröjas barn! fallen ner,
Hvar och en af er,
Förgäten lifvets plåga.
Är du kär, rädd och blyg,
Bägarn till dig smyg,
Och svälj den söta råga. *Fin.*

Gå!
Och du, man,
Som ej kan
Fylla Iris hopp,
Som en ann,
Likadan!
Stärk din svaga kropp:
Trotsa se'n Cupidos heta låga. *D. C.*

76.

Har jag blott en trogen vän ell' två,
Tre ducater i min pung likså,
Fyra friska rätter,
Punsch, gelé, renetter,
Dukadt bord för fem, sex, sju, måske,
Åtta slags likörer,
Nio servitörer,
Löpare:
Glada vänner! vi sku då försöka
Drifva bort all verldsens bitterhet,
Låta myntet springa,
Låta glasen ringa,
Dricka om, hvar torstig till förtret;
Men nu sku vi sakta
Bacchus blott betrakta,
Stinn och fet.
Ingen lefver, att sitt qval föröka;
Nej, man lefver blott för att må väl:
Derför sku vi dricka,
Somna in med hicka,
Drömma med en flicka —
Roligt gräl!
Märk, att lifsbehaget
Är det bästa slaget
För hvar själ.

77.

Å, din stålle! låt bli att fundera:
Drick och parlera:
Klang! slå i mera.
Saken är den:
Mindre än intet den sorgen du röner,
Hvem som dig kröner.
Klang, Bacchi söner!
Bästa vår vän!
Klang, granne! Drick i botten, besinna,
Ögonen på bror Jockum de rinna:
Hur skall man göra?
Slå sorgen vid öra,
Och dricka: drick, drick, drick!
Drick, må göra, drick, drick, drick!
Drick i botten, gubbar, och befall
Bischoff! — Den är all,
Punschen utdrucken, bränvinet borta: i visthus och kök
Fins tomma diskar och sömniga ök.

78.

Du, som för din framtid bäfvar
Och med alla krafter sträfvar,
Göra godt och vara redlig
Och beskedlig
Man!
Du skall tänka, ej som andra,
Som på Bacchi slussar vandra:
Denna stora vinpokalen
Qvalen
Släcka kan. *Fin.*
Nej, din framtid, broder, platt förgät:
Prisa ödets lagar,
Borga dig ditt fat och ät,
Och sjung, om du behagar:
Vandra se'n
Mot aftonen
I Fröjas glada fjät:
Der skall du din framtid alltid säll
Och alltid lycklig för dig finna,
Med din herdinna
I en och samma fäll;
Gladt se din morgon och qväll,
Stolt som en Tysk gesäll,
Som skyr sin värdinna,
Och borgar och bjuder farväl. *D. C.*

79.

Buteljen.

Buteljen är min fästemö,
Min enda vän och maka:
I dina armar vill jag dö,
Och annat allt försaka.

* * *

Jag älskar dig i nöd och lust,
Och vill vid dig bli bunden:
Af dina kärleksdrufvor must
Jag drar i sista stunden.

* * *

I dag i roberond så skön,
Hvarfrån så dags, min lilla?
Från Fuhrman eller Werner Grön,
Kan jag mig lätt inbilla.

* * *

Min lilla du! jag ler och lyss,
Med hatten på ett öra:
Välkommen hem! Gif mig en kyss,
Min oro att förstöra.

* * *

Min svärfar fader Bacchus blir,
Och jag hans son med heder;
Min ängel! jag ditt sköte dir,
Och värmer mina leder.

* * *

Mitt halfva lif, mitt paradis!
Hur skall jag mig förklara?
Min söta mamsell Portugis!
Får jag er egen vara?

* * *

Upp, fröjdelågor om hvarann,
I hjerta, hals och strupa!
Får jag, min sköna, bli din man
Och i din brudsäng stupa?

* * *

Så lät då falskhet upp och ner
Sig klänga på vår trappa:
Bort dygd och fromhet, bort, jag ber,
Blott att jag dig må klappa!

* * *

Låt åter lyckans trälar fritt
Vår usla tid upphöja:
Låt afund säga: svart är hvitt,
Blott du mig vill förnöja!

* * *

Låt allting vändas på sitt sätt:
Låt åsnan bli magister,
Låt oxen dansa menuett,
Blott ej din kärlek brister!

* * *

Skjut dygden pilar i dess bröst:
Stor sak, låt oskuld svida:
Låt tidens strömmar bryta löst,
Blott du går vid min sida!

* * *

Låt cedern vackert blifva tall,
Och björken blifva ceder:
Min lilla skönhet af krystall!
Jag endast dig tillbeder.

80.

Kom, kära syster!
Tag, om dig lyster,
Utur detta glas ditt lilla rus.
Drick och blif röder:
Skål, kära bröder!
Lustigt lif i Bacchi hus!
Glas och buteljer, mat och mycket vin!
Skål, faster, moster, syster och cusin!
Fall, falleralla! :||:
Syster och cusin!

* * *

Skål, concaronger!
Skål, roberonder,
Falbolaner, stubbar, kjol och kofť!
Skål, vackra själar!
Skål, du som grälar
För din Iris, i ditt stoft!
Glas och buteljer m. m.

* * *

Bacchi drabanter
Utan contanter
Pläga alltid lefva stolt, galant.
Ståtliga dagar:
Osnörda magar:
Aldrig hjertat står i pant.
Glas och buteljer m. m.

81.

Kom, nöjets Gud! Vi vänte dig:
Kom, sitt uppå din thron.
Vårt hjerta modigt fröjdar sig,
Och gläds vid din person.
Ett tempel är dig nu beredt,
Så städadt, rent och snyggt;
All sorg och qval vi afsked gett
Och lefve sällt och tryggt.

* * *

Kom, matta sinnen, med begär,
Vid fulla glasens brädd:
Den kära Bacchus hvilar här
Uppå sin blomsterbädd.
Slå glasen i, drick Gudens skål,
Med hopp och fröjd en hvar:
Ty supa är vårt ändamål:
Blif derför, Bacchus, qvar!

* * *

Upp, dam och spel samt glädjeskri!
Chagrin, migraine, farväl!
Adieu, gå bort, melancholi!
Kom, fröjd i lif och själ!
Bort china, pulver, emulsion,
All febrars tyranni!
Hjelp oss, vi ligga vid din thron:
Kom, Bacchus, statt oss bi!

82.

Finge jag en thron blott sira,
Hålla i min hand en spira,
Och mitt hufvud kunglig krona bar;
Då skull' jag min födsel fira,
Kalla mig en lycklig karl.
Ur kanonen
Skulle blixtra se'n,
Omkring thronen
Mina ämbetsmän,
Turkar och Tartarer,
Tätt, som små akarer,
Skulle krypa kring min borg. :||:

* * *

Hvar fins den, som mig förtörnar?
I mitt vapen lejon, örnar,
Och uti mitt hjerta eld och mod:
Unga jungfrur, gamla björnar
Skulle elda upp mitt blod.
Rundt kring planen
Manskap i gevär,
På altanen
Sång och flöjtraver:
Pukor och trompeter,
Tusen lustbarheter,
Robe-de-courar i min borg! :||:

* * *

Min Riks-Cansler skulle bära
Bacchi stjerna till min ära,
Riks-Marskalken ha en stor peruk:
Och min prest, af Ma'omets lära,
Skull' stå klädd i gyllenduk:
Med mustascher
Och en stor turban,
Med plumager
Och med Alkoran,
Skull' han stå vid thronen,
Och för den personen
Skull' allt tystna i min borg. :|:

* * *

Men Riks-Kocken skulle draga
Purpurbälte kring sin maga,
Riks-kökknifven med ett perleskaft,
Med guldtofsar och en kraga
Och en flöjel utaf taft.
Men Riks-Skänken
Skulle bli min bror,
Thron och bänken
Blifva lika stor.
Dricka och förtära
Skull' bli rikets ära:
Alltför lycklig kungaborg! :|:

83.

Astronomisk Conversation i Bacchi källarhvalf.

Den 28 Mars 1767.

Kom, kära granne, sätt dig ner,
Och tag ditt glas och pipa:
Kom, låt oss mästra allt hvad sker,
Fast vi det ej begripa.
Hur kommer det, säg, granne min,
Att jorden, den vi trampa,
Är runder som en carolin,
Och solen het som en lampa?

* * *

Ett glas, gutår, min granne du!
Hur vill du det förklara,
Hvarför så udda och just sju
Sjustjernorna sku vara?
Och hvarför månan sitter qvar,
Fast hund' på honom skäller?
Gutår, min granne! Ge mig svar
På hvad jag dig framställer.

Svar.

Svar.

Hej, kypare, slå glasen i,
Och granne, inte primma
Om jorden i peripheri
Och nattens stjernors dimma.
Vor' jorden blott en carolin,
En sexmarks-plåt — må göra!
Så blef jag Atlas med god min,
Och skulle min börda förstöra.

* * *

Blott himlens måna önskar jag,
Den vor' af guld en massa,
Och att det regna natt och dag
Små stycken i min cassa.
Då fanns jag uppå Riga jemt,
På Götha Lejon och Gripen;
Och detta hjerta satt ej klämdt,
Och inte hängde jag lipen.

84.

Den 20 Dec. 1767.

Hör, min vän! din vän nu fråga,
Om han än ett glas förmår.
Inte skall man honom plåga,
Sjelf hans fria vilja rår.
Nå, gutår!

* * *

Denna must och denna syra
Har naturen gett vår blod,
Ej för det vi skull' bli yra,
Gå i dårars öfvermod. —
Ne—nej men!

* * *

Ne—nej men! Den söta saften
Bör ej styra våra värf:
Bästa hjerna mister kraften,
Bästa hjerta tar förderf. —
Ja, ja, men!

* * *

Ja, ja, men! En slug blir galen,
Men en galen aldrig slug.
Då begynna kärleksqvalen,
Under böner; hot och trug. —
Och då så?

* * *

Ja, just så bör dryckesbalken
Rätt förklaras, kära vän!
Akta dig du för den skalken,
Som är gud för druckna män. —
Ja, än se'n?

* * *

Kära vän! förutan smärta,
Knytom enighetens band,
Och utaf ett enigt hjerta
Önskom godt, med glas i hand,
Kung och land!

85.

Den 20 Dec. 1767.

Pukor, trompeter, flöjter, trianglar, oboe och basun
Stämmen upp: hej, courage!
Bacchi barn och hans bagage
Ha i dag sin rolighet.
Rundt kring hans tunna barnen de taga i ring,
Ring i ring och friskt i dansen:
Bacchus sjelf, han lyster kransen,
Vacker, rosenröd och fet.

* * *

Trummor, skalmejor, harpor, fioler, valdthorn och clavcymbal
Stämmen upp, musikanter,
Medan Bacchi stånddrabanter
Stå och skyllra med hans tapp!
Flaskorna äro fulla, fiolerna gå:
Vi hans prinsar, vi plä kunna
Vältra om vår faders tunna:
Vi ä' nakna som en Lapp.

86.

Kom, du som gråter,
Ditt bröst upplåter
Med ängslan, suckar, eld och våld!
Kom, du som klagar
På ödets lagar,
På lyckans många förbehåll!
Kom till de skönas barm,
Kom, strid i Cupidos larm:
Kom, du som gråter!
Kom, gör dig varm.

* * *

Tag glaset sakta:
Drick ut, betrakta
Din Fröjas bild och Bacchi thron.
Om hon dig sårar,
Fritt fäll då tårar,
Men glöm dess ögon och person.
Släck hjertat i sin brand
Och tag du ditt glas i hand.
Tag glaset sakta:
Drick lite grand.

* * *

Det mig hugsvalar,
När Astrild talar:
Men tala då, du vinets Gud!
Jag älskar båda:
Mitt blod i våda:
Hur ljufligt är två Gudars ljud!
Talen då, båda två!
Men hvem skall mitt hjerta få?
Det mig hugsvalar,
Till Bacchus gå.

87.

Öppna flaskan, lät oss få dricka:
Det blir domen,
Att för gomen
Intet spars.
Skulle Axelson främmande skicka
Hem i huset,
Öppna kruset —
Gud bevar's!
Kamerater, hej, skråla!
Skeppen plä klipporna tåla,
Till de sjunka — :||:
Gud bevar's!

* * *

Vinet fröjdar menniskans hjerta:
Vi bli glade:
Fordom sade
Salomon.
Syrachs hushåll gör strupen en smärta;
Croesi håfvor,
Bacchi gåfvor
Göra ron.
Kom och låtom oss supa:
Armod vattnar mång strupa.
Lät oss härma :||:
Salomon.

88.

Den 3 Mars 1770.

Ynglinge, krymplinge! följ din natur:
Sväng dig, blif qvicker och tag dig till bästa;
Skaffa dig pengar och helsa bon jour
Uppå din törstiga nästa. *Fin.*
Ah! si bon jour, bon jour, bon jour, monsieur!
Comment vous portez vous? Ärnar du att dö? —
Ärna för tusan! Charon skall fästa
Båten vid stranden; nej, drick nu, din tjur! — *D. C.*

* * *

Werda? Nå werda? Nå är du bra karl?
Har du meriter i sängar och skålar?
Är du vår broder ell' är du vår far?
Svara vid rykande bålar. — *Fin.*
Jo, jag är far din, efter gamla van',
Ögon och näsa röda som tulpan:
Rosslig i svalget — hör, hur det skrålar!
Uti buteljen min himmel jag har. — *D. C.*

* * *

Stampa med fötterna! Far, slå din son:
Pojke, slå far din och fan slå er alla!
Tag i kalufven din granne och slå'n:
Kom, sku vi slåss, fallerålla! *Fin.*
Huller om buller, hurra i calas
Mellan fioler och värdar med karbas!
Trumf uti bordet! Bålarne knalla:
Skrik du, min gosse, som necken i ån! *D. C.*

89.

När som du blir bjuden, så gack i cajas,
Och tacka din värd för all ynnest och grace,
Och fäja din tallrik, och tvätta ditt glas,
Och sjung dina visor af Bellman, Tilas:
Stå ej sur,
Som en tjur,
Drick ditt glas blott utur,
När ingen dig rubbar: —
Gubbar, drick, gubbar! —
Och är du ej torstig, så följ din natur.

* * *

Och har du ej rocken på kroppen, stor sak!
Kom uti vesten och håll dig helt rak.
Gäst, som är bjuden, bör bli under tak,
Nyttja sitt nöje, sin frihet och smak.
Fast du tål,
Var ej snål
Vid en rykande bål,
Att ingen dig snubbar: —
Gubbar, drick, gubbar! —
Och nicka åt värden och drick se'n hans skål.

* * *

Men om du blir sömnig och tunger och matt
Och solen än dansar och intet är natt,
Så var då försigtig, i tid tag din hatt
Och ge dig på vägen, med dunder och skratt,
Med ditt rus,
Till ditt hus;
Men ränn aldrig burdus
På kyrkbrinkens stubbar. —
Gubbar, friskt, gubbar! —
Men se'n du har lagt dig, så kan du ta ljus.

* * *

I fall du på vägen skull' märka ett rop
Från flygande örnar på målade stop,
Så låts intet höra, ge fan allt ihop,
Se stindt ner åt marken, och sky för din grop.
Om en glad
Kom och bad,
Så gå inte åstad,
Fast han lockar och tubbar. —
Gubbar, friskt, gubbar! —
Kryp in till en flicka, ett rosendeblad.

90.

Si'cken capun, tillräcklig för alla!
Falleralleralla!
Den som vill ha, han täckes befalla
Och nu träda fram.

* * *

Här är ett fat med aborrar kalla:
Falleralleralla!
Den som vill ha, han täckes befalla
Dillkött eller lam.

* * *

Si'cken kalkon! Den sku vi nu fnalla:
Falleralleralla!
Den som vill ha, han täckes befalla
Utan drön och söl.

* * *

Skinkan bärs in, canonerna knalla:
Falleralleralla!
Den som vill ha, han täckes befalla
Inlagd gås i öl.

* * *

Tårtan står skön och cremerna svalla:
Falleralleralla!
Den som vill ha, han täckes befalla
De der ostrona.

* * *

Fluidum syns, trompeterna skalla:
Falleralleralla!
Den som vill ha, han täckes befalla.
Skål! Hurra! Hurra!

91.

Fader Masen.

Dundrar du, ryter och svär,
Bugar du, gråtögd och kär?
Gå då för tunnor tusen!
Fatta i kärliga krusen,
Drick och tukta busen,
Lucifer.
Vill han ta glasen,
Sparka'n i änd';
Spela du basen,
Som en vän.
Drick, var nöjd och glader:
Bacchus, barnens fader,
Slår för barnen i.
Hej, fylleri!

* * *

Granne! sätt dig ner:
Bacchus gerna ger
Åt en torstig nästa,
Som är van att gästa,
Af sitt allrabästa,
Som man ser.

Gubbar! ta glasen:
Drickom, gutår!
Nå, fader Masen!
Hurra, det går.
Drick med lust och löje
Bacchus, verldens nöje,
Slår för barnen i.
Hej, fylleri!

92.

Mulpus satt på krogen
Midnattstid och svor;
Än så tog'en,
Än så slog'en
Både fästmö och krögarmor.
Ta mej tunnor tusen!
Gif mig mera vått,
Och slå uti krusen:
Klunka, klunka smått.

* * *

Sura ögon svida,
Torra strupen slår;
Mulpus! bida,
Sitt på sida,
Drick din flaska, och hej, gutår!
Ta mej skock millioner!
Drick, hvarenda själ!
Bacchus slår pultroner,
Hjeltar lefva väl.

93.

Glaset.

Förr skall Kung Christiern stiga
Upp ur sin mörka grift
Och Sturens tjenstepiga
Med Norrby blifva gift,
Förr än jag nånsin slits och dras :||:
Från detta glas.

* * *

Förr skall Kung Sigismundus
Poniatowsky se,
Och salig Biskop Lundius
Bli Solna Klockare,
Förr än jag nånsin går med grace :||:
Från fulla glas.

* * *

Förr skall jag äran delá
Helt lika med Dalin,
Och förr skall Ferling spela
En Essers violin,
Förr än jag nånsin lemnar place :||:
För tomma glas.

* * *

Förr skall min rädda hjessa
En Tallbergs krona få,
Förr skall ock en Prinsessa
Sjuhundra Kungar slå,
Förr än med våld jag nånsin tas :||:
Från detta glas.

94.

Flickan.

Danska Kungen till mig sade:
Si, här har du Köpenhamn,
Blott att jag din fästmö hade
Och fick sofva i dess famn! — :||:
Nej, sad' jag till Danska Kungen,
Jag tar inte Köpenhamn,
Hvarken kronan eller pungen:
Jag tar heldre Chloris famn. :||:

* * *

Ingen dödlig här på jorden,
Uppå vatten eller land:
Ingen själ i hela Norden,
Hamburg eller Hernösand: :||:
Ingen själ uti Marseille,
Madagascar, Hottentott,
Tunis, Algier eller Telje,
Skall oss nånsin skilja åt. :||:

95.

Den 10 Mars 1788.

I Bacchi glada Åldermän!
Er hedersstol blir denna, den:
I kläden Bacchi purpur re'n
Och er för Bacchus bugen.
Om I ej dricken ut hvar tår,
Som för er nu islagen står,
Så kom ihog, — er ed är svår —
I Åldermän, I ljugen.
Om I ej räcken bägaren
Åt närmsta granne, som er vän,
Så ljugen I en gång igen:
Men bischoffsbålen sqvalpar än,
Men, men . . .

* * *

När du vid vinets altar ber,
Och någon törstig på dig ser,
Och ensam du tar ditt qvarter,
Ditt högmod hos dig lådar.
Den fattige vill ock ha vin,
Fastän han ser, med trumpen min,
Hur spindeln i hans penningskrin
Han spinner sina trådar.
Derför — så skrifver Bacchi lag —
En fattig uti handen tag,
Till Bacchi altar honom drag:
Han törstigare är i dag,
Än jag.

96.

Brandvakten.

"Klockan är nio slagen!" —
Du gamla skrammeltroll!
Med all din lögn och sagen,
För tunnor tusan, håll! —

* * *

"Klockan är tio slagen!"
Jag ger dig tusan, fan!
Bli nykter hela dagen,
Det blir mig en chican. —

* * *

"Klockan är elfva slagen!" —
Så torstig som en elg!
En sup gör godt i kragen:
Hvar är du, min butelj? —

* * *

"Klockan är tolf slagen!" —
Ja, ropa, stålle, du!
Min strupa skall bli twagen,
Till morgon klockan sju. —

* * *

"Klockan är ett slagen!" —
Ja, råma nu, din tjur!
Drick, oxe, uti hagen;
Jag klunkar stopet ur. —

* * *

"Klockan är tu slagen!" —
Hvad är det mer, ditt as?
Det är den gamla lagen:
Jag tömmer mina glas. —

* * *

"Klockan är tre slagen!" —
Aj, aj, si, si, jag dör . . .
Jag får så ondt i magen . . .
Fy tusan, hvad jag gör!

97.

I den stora Deputationen,
Der vår Bacchus är President,
Och dernäst den främsta personen
Fader Fuhrman, Strup-intendent,
Just der :||:
Drickes rätt excellent.

* * *

Den ditkommer arg och förswuren,
Slår i bord öfver prejudice,
Öfver fullmagt, datum och turen,
Får ett spetsglas godt Portugis.
Gutår! :||:
Här är ingen justice.

* * *

Den som mist sin syssla och lyckan,
Går och suckar, brödlös och mer,
Har blott äran, säcken och kryckan,
Vin och vatten får ett qvarter:
Gutår! :||:
Och det sköljer han ner.

* * *

Den som grubblar på att betala
Bancolån, intressen med mer,
Sitter tyst, flyger lågt som en svala,
Får af bittert Spanskt ett qvarter.
Gutår! :||:
Allt är billigt, som sker.

* * *

Den som ägt några tusen daler
Och för Kronan gått i förskott,
Sitter tomer, bleker och smaler,
Ett glas gammalt får, som är godt.
Gutår! :||:
Men det går dock så smått!

* * *

Den som kommer, sig alarmerar
Öfver kammar-ekonomi,
Korsar, dundrar och pesterar,
Står här fritt allt slags fylleri.
Gutår! :||:
Glasen fyllas uti.

* * *

Den som ängslig sätter sig neder,
Pustar för en Riksdags-sermon,
Klår sitt öra, darrar i leder,
Får Hochheimer-vin med citron.
Gutår! :||:
Vacker Deputation!

98.

Krogen.

Ge rum! — Hvad är på färde?
Hvad är för sorl och skrik?
Vid krogdörrn full musik,
Och mycket folk af värde,
Med jackor, skärp och band!
Hör ni med blåa duken,
Ni, far med piskperuken!
Står stugan uti bränd?

* * *

Bevar' oss! ingen klämtar! —
Är elden lös? hva ba? —
Är krögarn död? — Å ja,
Der våndas han och flämtar. —
Hvar ligger han, Monsieur? —
Der ligger han vid disken,
Den tjocka basilisken,
Incognito och dör.

* * *

Hvad han är blå om nosen,
Med blommor, som af krut!
Kära Madam! — Vet hut! . . .
Hugg till den der matrosen! . . .

Vet

Vet hut och ränn och ryk,
Håll käften, trafvarlapper!
Om du vor' än så tapper,
Så skall du lukta stryk.

* * *

Du, kyckling, vill mig basa!
Du slipper inte in . . .
Nå, så skall ock ditt skinn
Jag klappa till en trasa. —
Men si, der vid sitt sprund,
Der ligger han, kamrater,
Så tomhändt och så flater,
Med skorpan half i mund.

* * *

Så — si den stora kaxen —
Nå, söta, släpp mig fram! —
Ja, det är han, Madam, -
Mor Majas man på Laxen. —
Å nej! — Jo, är det så:
Han käns igen med möda:
Se ögonen blodröda
Och näsan himmelsblå!

* * *

Å inte dör han, gossar!
Spel upp en dans, sitt ner. —
Hvad sad' du? — Se, han ler:
En sup snart slemmen lossar.

Uff! re'n han andas godt:
Sätt stopet tätt till truten,
Spill inte på syrtuten,
Låt honom klunka smått.

* * *

Hå, nu är karln galanter,
Så blank som Engelskt tenn.
Ännu en sup: noch en
Da Capo, musikanter!
Ur vägen, slödder, hut!
Ut, byke och bagage!
Slå upp ett nytt fastage
Och piska fönstren ut.

99.

Det står illa till ner i Landsorterna.

Lagfarne go' Herrar, välaktade Män
I Grenna stad!
Marcolfus är pank och har intet igen:
Läs detta blad.
För creditorernes frågor och svar
Den ringaste frihet jag aldrig mer har:
Aj, aj, aj, Delén! man nu ser alla dar
Peruken i Grenna, när luften är klar.
Lagfarne go' Herrar, välaktade Män!
Jag är fallid.

* * *

I tunnan är intet och flaskan är all
Och krogen ren.
Hvar Rådman i Grenna är lång som en tall,
Med smala ben.
Den rödaste byggning går bort för en plåt,
Och taket på kyrkan det smälter af gråt.
Den fetaste fänta i ögat är våt:
I dag åtta dagar, se'n Præses han åt.
I tunnan är intet och flaskan är all:
Jag är fallid.

* * *

Lagſarne go' Herrar! jag står nu mitt kast,
Min conjunctur:
Tag allt hvad jag äger i löst och i fast,
Af hvad natur.
Tag tappen ur tunnan och spik utur vägg,
Pannkakan i skåpet och hönan på ägg:
Min randiga tröja i solskenet lägg:
Marcolfus är gammal, med hängande skägg.
Lagfarne go' Herrar! jag står nu mitt kast:
Jag är fallid.

100.

Den 12 April 1788.

När som en törstig man går fram
Till skänken, der han ser Madam,
Hur hon ur dosan snusar,
Han bugar sig och krusar,
Helst om han, hela veckan ut,
Bryggt fluidum på sin syrtut,
Och stryk kring örat susat
Af krögarns raska bussar.
Åt bröderna så säger han:
Vi alla, skyldiga hvarann,
Madam är skyldig far, och far
Är skyldig en och hvar.

* * *

Ja, tocka tider ha vi nu.
Drick, granne, drick! Jag gör som du:
Jag sqvalpar vinets råga,
Försockrar lifvets plåga.
Kanske i morgon jag — gutår! —
För fönstret hvita lakan får,
Och snickarn kanske våga
Till kistan trädet såga,
Fast kanske samma snickare
I' grafven jag långt förr får se ...
Likmycket, hur vårt debet står,
Om vinet blott förslår!

* * *

Imellertid en pomerans
I bålen ger förträfflig glans.
Ryck undan den citronen
För grafföls-processionen:
Vi sjelfve kunna kramma den,
Ge skalet åt likbjudaren.
Stor sak i klagotonen!
Strunt i parentationen!
Åt helvetet de svarta led,
Som snyfta efter-tidens sed,
Med hvita handskar, krås och flor! —
Din skål, min kära bror!

* * *

Stäm upp en skål med full musik:
Låt, medan verlden är sig lik,
Låt oss dess nöjen njuta,
Tills grafdörrn vi tillsluta.
Bland vänner, muntra, ärliga,
Vårt fluidum, beskedliga,
I våra halsar gjuta,
Tills Charon vändt sin skuta.
Han redan lömskt på färjan ror:
Drick, skynda dig, drick ut, min bror!
Drick du, så länge vinet fins,
Men dina vänner mins.

101.

Lägg ut, lägg ut, se, vinden är god:
Mellan klipporna klunka och pejla med lod.
Slå upp fastaget, klunka och läs:
Vet, allt timligt försvinner som agnar och gräs.
Klang! der en udde, der en fyrbåk och der ett näs!
Läs, gossar, läs nu edra lexor, jag ber!
Hör, åskan ramlar och i sprundet slår ner:
Och hafvet slukar allt, men jag, jag slukar än mer.
Lägg ut, lägg ut, se, vinden är god:
Mellan klipporna klunka och pejla med lod!

* * *

Capten, Capten! slå ankaren opp,
Så att fluidum sqvalpar och spritter i topp.
Håll ut, håll ut båd' slagsmål och larm:
Denna bålen skall stilla all gudarnes harm.
Kors, hvad den punschen den var dejlig, syrlig
och varm!
Alarm! regnbågen strör sitt rosiga sken:
Mer punsch ur baljan båd' för hög och gemen!
Klang, vivat för vår redliga vän, vår Capten!
Capten, Capten! slå ankaren opp,
Så att fluidum sqvalpar och spritter i topp.

102.

Bacchi män! skull' er behaga,
Mig från sprundet få andraga
En så kallad våt inlaga,
Ett memorial?
Så I skinande, som andra,
Som med Bacchi kittlar vandra
Och hans krönta tunna klandra
Till kanntal!
Dränken edra torra qval
I denna saft, vi nu omröra
Och kringföra,
Varm och sval.
Tänk, en Bacchi son, så skral,
Har råkt i strömmen ned att köra:
Vägen var för smal.

* * *

Hjelpen mig min sång upplifva,
Vid en bål på bordets skifva,
Och min hjeltes färd beskrifva: —
Jag till glaset tar —
Hur han stolt ser döden härja
I den svarta Charons färja;
Ändå gyllne bägarn berga,
På sin char.

Hästarne från Bacchi kar
De plumpa, plumpa ned så yra:
Dem att styra,
Fåfängt var.
Månan sjelf vär hvit och klar,
Såg ut för honom liksom fyra
Solar, par om par.

* * *

Der sig Mälarns bölja bryter, —
Klang, gutår! — en holme flyter,
Der vår hjelte, ung och nyter,
Stolt på vagnen klef.
Strax han tömmen tog i handen,
Blixtra hela himlaranden,
Ufven tjöt och grät vid stranden,
Molnet dref.
Clotho hvirfla tungt sin vef,
Och Thetis sof och regnet sqvala,
I sin dvala
Neptun blef.
Döden sitt benrangel ref,
Men Bacchus, i sin källarsvala,
Lundbergs namn han skref.

* * *

Klingom till vår Grändes ära,
Som, vid dödens pass så nära,

Hörs med bägarns klang begära
Portarna slå opp.
Aldrig uti Bacchi rike,
Hvarken uti kärr ell' dike,
Nånsin så en slik gelike
Krönt sitt lopp.
Tömmom än en balja: topp!
Märk, uti vattnets stela bölja
Vill han skölja
Ner sin kropp.
Men vår Bacchus ropar: stopp!
Att Lundberg sjelf ur strömmen följa,
Till sin hjeltetropp.

103.

Ur en Opera: *Poeterna.*

Puffendorf dricker och Mulpus sjunger:

Stor sak i allting på denna här jord,
Öde, lycka och hat,
Blott att jag hade mig dukade bord,
Och vin och mat!
Jag Mulpus nu heter...
Då skull' jag bli feter,
Och alla poeter
I vagnar, karreter,
Skull' åka med präktiga spann,
Hvar om ann,
Ja, om hvar ann.

* * *

Jag skull' på hufvudet runka så sur,
Bli all verldens Westin:
Skapa, liksom en Borell, conjunctür,
Vid glas och vin:
Ha rubler och pengar,
Punschbålar och drängar,
Uppbäddade sängar
Och blomstrande ängar.
Hej, Puffendorf, drick då, gutår!
Lucidor!
Skål, Lucidor!

104.

Tobaken.

Högtid beredes,
Och Ganymedes,
Gudarnes skänksven, vid spiseln han står.
Gudarne suto,
Mars och bror Pluto,
Uti en soffa; de klunka: gutår!
Våta mungipor,
Tobak och pipor
Ånga ibland de försilfrade hår.

* * *

Lustiga gudar
Dansa med brudar,
Triewaldens Clio och Lucidors mö,
Runii flicka:
Pipor och dricka
Gafs åt poeter på denna vår ö.
Då var der roligt,
Kärt och förtroligt:
Tobaken satts af gudinnor i frö.

* * *

På denna marken
Kärleksmonarken
Gick att spatsera, men pipa ej bar,
Fick inte röka:
Han skull' besöka
Sköna små hjertan som snöping och karl.
Lät honom spöka:
Gubbar! vi röka,
Stoppa vårt knaster och fyrverket tar.

105.

Fäktardansen.

Den 30 Febr. 1768.

Pip, pip, :||: min Ingeborg lilla!
Aj, lull, lull! —
Fy, fy, :||: Marcolfus, bli stilla!
Du är full. —
Är jag full, så blir jag alltid nykter:
Nog min flaska blir tillyckter,
Och jag lefva vill förryckter,
Hatten på kaporr.
Ej strupen torr,
Min Ingeborg!
Du skall inte sitta sipp:
Pip, pip, pip, pip!
Tag flaskan i handen, Ingeborg!

* * *

Pip, pip! :||: din randiga kofta
Är så söt. —
Fy, fy! :||: du super så ofta,
Lilla nöt! —
Låt mig supa, låt mig inte supa,
Rår jag för, att jag har strupa?

Om jag skull' i rännsten stupa,
Ingeborg! än se'n?
Min lilla vän!
Jag lefver än.
Du skall inte sitta sipp:
Pip, pip, pip, pip!
Tag flaskan i handen, Ingeborg! —

* * *

Nå, nå, :||: Marcolfus! var trogen,
Luta på. —
Rätt så! :||: ur sängen på krogen
Sku vi gå.
Upp ur sängen låt oss vandra båda . . .
Vinet limmar som en kåda . . .
Mannen skall om hustrun råda:
Sorgsna hjertan hop!
Fram glas och stop!
Hej, sorl och rop!
Du skall inte sitta sipp:
Pip, pip, pip, pip!
Tag flaskan i handen, Ingeborg!

106.

Låt min Malin vara stygg,
Dundra i sin stuga,
Klappa upp min gamla rygg,
Modet ur mig suga!
Jag bryr mig ej stort derom:
Kom, min flaska, kom, kom, kom!
Kom, kom, kom! :||:
Kom, kom, kom! :||:
Kom, och styrk mitt sinne,
Hjerta, blod och minne.

* * *

Låt min Malin länge nog
Knuffa mig på sida,
När jag kommer från min krog,
Sakta steg vill skrida!
Malins skål, hej, tusenfallt!
Allt, min flaska, allt, allt, allt!
Allt, allt, allt! :||:
Allt, allt, allt! :||:
Kom nu till min lisa!
Hurra med en visa!

107.

Sitter du i vrån så feter,
Med dift päronglas?
Säg, hvad denna saften heter! —
Ananas! — *Fin.*
Lögn, din långa dromedarius!
Det är en butelj
Från en Bacchi commissarius
I Marseille.
Så, så!
Drick på,
Och värm din kulna bälg,
Och drick, kamrat, din flickas skål!
Men ack, du ler och stapplar på ditt mål:
Se här en slef ur denna bål! *D. C.*

108.

Folket klagar alltid på tiden,
Än på sol och än på moln:
Intet till lags, krig eller friden;
Hjernan trängs i hufvudskåln.
Tacka vill jag förnöjda sinnen,
Hjertan utan sår och qval!
Kärlekens tempel, skönhetens minnen
Dränker jag i min pokal.

109.

En gubbe dansar bland flickorna små
Och juckar och guppar och hoppar på tå,
Är så beskedlig,
Kärlig och fredlig,
Vill då så gerna, så . . .
Plirar och lockar,
Krusar och bockar:
Käftarne darra ändå.
Gubbe! gå bort ifrån de sköna:
Kärleken mägtar ditt bröst ej löna.
Hut, utur huset!
Vill du till kruset,
Helsa på Bacchus också?
Må göra! Han kan dig kröna
Med rosor på hornena små.

110.

Pojke, upp ur vaggan, unge!
Du skall supa med din far.
Mor och gamla tanter sjunge:
Här skall Bacchus få en karl.
Pojke! blomstre dina kinder,
Och ditt fruktträd spire opp:
Gå till Chloris med små hinder,
Men burdus till Bacchi tropp.

111.

Bygg uti luften din grundval och hus,
Gör utaf vax dina vingar:
Flyg såsom örnen mot solenes ljus...
Lyssna åt jorden: der klingar
Pengar och flaskor, buteljer och glas...
Blif heldre då på jorden i muntert calas.

* * *

Fastän här nere är mörkt och besatt,
Ängsliga själar och trälar,
Har dock Försynen skapt tunna och tratt,
Hjerna, som tänker och grälar.
Längta då lagom till änglarnas här;
Men dansa nu vår rageldans, drick och förtär.

112.

Å, gråt för tusan! Hjerta, lef
Och visa att du andas!
Fram glas och bål och punscheslef:
Låt vin och tårar blandas!
Ty gull ej annat är än mull,
Dukaten är af aska.
Jag tar ett rus, jag vill bli full:
Vi äro alla raska.

113.

Glöm din Iris, som ditt hjerta sårar,
Kom till Bacchus, till hans ljufva tårar:
Låt oss glada vara,
Glas och hjerta para,
Glömma verldens många dårar.

* * *

Glöm din Bacchus, som din strupa sårar,
Kom till Iris, kom med milda tårar:
Låt oss glada vara,
Hon kan hjertan para,
Glömma verldens många dårar.

114.

Flicka! kom och nappa kruset:
Stå ej sipp och korsa dig.
Bjud din fästman in i huset:
Drick'en till så hjertelig.
Han och du ska tömma botten,
Och igenom locket se'n
Kör Cupido, den hundsvotten,
Och låt Bacchus bli din vän.

115.

Nyss vid en bakugn såg jag stå
Tvänne Cupidos bagargesäller.
Med hvar sin spade till ugnen de gå,
Sina vackra bullar framställer.
Sådana bullar af hvitaste mjöl
Aldrig man fann hos Kammecker och Röhl.
Knick, knackeli, pickeli, pickeli, pick!
Bagarn Cupido mer gäller.

* * *

Mästare lilla! unna mig då,
Uti din verkstad tröget vaka:
Låt mig hos en af gesällerna små
Både natt och dag lära baka.
Hvad du behagar, består du i lön:
Jag är förnöjd med två mandelbrön,
Knick, knackeli, pickeli, pickeli, pick!
Blott jag dem ensam får smaka.

116.

Cupidos manskap har
En pil och två pistoler,
Men Bacchi barn fioler
Och krus och fyllda kar.
Stor sak i kärleks klapp,
Blott Bacchus mig vill unna
Stå brudgum vid hans tunna,
Ha barnsöl vid hans tapp.

117.

Jag har så der till bästa
Tre, fyra tunnor guld:
Dem vill jag troget gästa,
Bli fyra gånger full:
Om dagen fyra gånger, :||:
Om natten tumla kull.

* * *

Tar Bacchus capitalet,
Intresse Chloris får.
I supa gör jag valet,
Allt kommer som det går.
Om dagen skall jag supa, :||:
Om natten Chloris rår.

118.

En kruka mjöd
Lät svalka få min tunga,
Och lät mig sjunga :||:
För mitt bröd.
Lät fly hvar dag
Med sina heta timmar;
När solen glimmar, :||:
Törstar jag.
Vi ä' varma:
Lät oss arma
Läska gomen med behag!

119.

Nu är jag full,
Se'n med så ljuflig vätska
Jag fått mig läska, :||:
Lull, lull, lull!
Jag ej förstår,
Om råttor ges i Polen,
Blott jag i bålen :||:
Ensam rår.
Den utslutes
Och förskjutes,
Som ifrån oss nykter går.

120.

Flaskan är gjorder till att tömma,
Kistan är beslagen för att gömma,
Flickan gjord att klappa,
Hjertat skapt att tappa,
Hittas af en ann'.
Bacchus är född att verlden lätta,
Gamla gubben i ett ledband sätta,
Unga bussen lyfta,
Om han börjar snyfta,
Darra för sin man.
Bacchus har långt fler meriter,
Än Cupido rask och hviter:
Tunnan, som Bacchus rider på,
Om den vill jag rå.

121.

Låt Meldercreutz gräla med cirkel och stift,
Se ut, liksom ugglan på stallet:
Ja, låt honom skrifva sin krångliga skrift,
Från Pindus dimpa i fallet!
Jag tager min flaska, min cirkel jag vet:
Rhomboider, qvadrater gör Bacchus förtret:
Jag går i det fuktiga kallet.

122.

Du prunkar med din ätt,
Med hjeltars tänkesätt,
Med gods och arfverätt:
Min vän!
Hvad vill du se'n?
Du tycker, du är stor,
En vexelmatador,
Du ibland nöjen bor:
Min vän!
Hvad vill du se'n?
Jo, jag säger:
Om du äger
Mera än som jag,
Öppna pungen, drick med mig till ljusan dag.

123.

Vill du säll din lefnad njuta,
Med ett godt och ärligt namn,
Bör du fromt i vänners famn
Med din dygd dig innesluta:
Gömd och glömd, det skadar ej —
Men den vän, ditt hjerta väljer,
Fråga, om han har buteljer;
Smörj'en, om han svarar nej.

124.

Ett dukadt bord, :||:
Om bara det ej är à la grec,
Och glada ord :||:
Gör roligt sällskaps lek.
Och fast man icke har
Karptungor, caviar,
Pund sterling, rublar till,
Så gör man hvad man vill,
Och krusar aldrig, aldrig,
Aldrig, aldrig, :||:
För någon enda själ.
CHOR.
Du, som jag, ingen träl!

125.

Den 28 Dec. 1767.

Skål för den som lefver med litet förnöjd,
Som ej, rädd och slagen,
Fruktar morgondagen,
Under Bacchi fröjd!
Ingen björn
I hvart hörn,
Ingen falsk bland vänner!
Kom, min granne, tag ditt glas och klinga nu,
Och lefve jag och du!

126.

Lycklig den ur bittra verlden
Går till Bacchi roliget,
Och vid glaset glömmer flärden
Och den bittra verlden!
Sans soucis nu, kamerater!
Bacchi öden nog man vet:
Bli vi svin ell' potentater,
Dö vi, kamerater!
Ingen skall den andra svika:
Vinet gör oss lika.

127.

Bort med vett och sunda tankar!
Nykter själ, adieu, farväl!
Jag med Bacchi bussar stankar,
Tills jag super mig ihjel.
Ja, jag är så matt och svager:
Mina vänner! si, jag dör.
När i morgon det blir dager,
Ligger jag här utanför.

128.

Förrän döden slår oss neder
Och vi den sista pusten ge,
Låt oss värma våra leder,
Kyssa vår Bacchus, gråta och le.
Farväl, min krycka!
Jag måst' bortrycka:
Verld och öde mig ej rör.
Min kork ur skida!
Jag kan ej bida:
Hit med supen, förr'n jag dör!

* * *

Gubbar! vi sku glada vara,
Förrän vi skiljas från hvarann:
Lefve säll det sköna skara,
Lefve i verlden hvar redlig man!
Ett gör mig smärta:
Ack, ack! mitt hjerta
Drar en suck för Iris djup.
Min kork ur skida!
Jag kan ej bida:
Pro secundo, än en sup!

* * *

Efter, gubbar, vi bli glada,
Drickom en skål, som sorg förstör!
Ifrån kronan till en spada,
Lefve den ärligt tänker och gör!
Lät glasen klinga
Och för mig ringa:
Nöjd jag går till fädrens ben.
Min kork i skida!
Jag kan ej bida . . .
Jag är klar, buteljen ren.

129.

Hvad Behagas?

I.

Somnia plus vigili quam dormienti nocent.
OVEN.

Jo, jo, accurat så är sammanhanget, min Läsare!... Jag, som till charakteren är afskedad Tullförvaltare i Nådendal och på tredje året Enklinge, men nu en kort tid härstädes vistande, boende uti hörnhuset N:o 19 på Malmskillnadsgatan... mig hände för några qvällar sedan, att, bäst jag vände mig åt väggen och snarkade i min söta sömn, så hes och rödblommig, som trots någon af mina förnäma gynnare på Reiners eller Dufvan,... mig hände, säger jag, något besynnerligt. Klockan var ungefärligen full midnatt, det vet jag deraf, att hon slog precist tolf i Johannis, då jag hängde mina blå schaggsböxor på sängstolpen och karpusen på spegeln: just i detsamma hörde jag en röst... på min ära, precist i sjelfva rummet, der jag med amman och barnet låg, något sakta i början, men sedermera i tilltagande: ändteligen ropade den mig i namn med en ton, som den grofvaste orgpipan i Storkyrkan, och det trenne gånger å rad: "*Peter*... *Peter*... *Peter Bredström!* Du blir intet gam-

mal." — Jag mumlade under lakanet och svarade: *Hvad behagas?*... Puff! och si dörn flög i detsamma på vid gafvel: ett susande sken uppfyllte hela rummet, imellan hvars spräckliga och brokiga flammor en sväfvande skugga utan uppehåll vandrade fram och tillbaka, som till slut mer och mer uppdagade för mig min afledna saliga Hustrus bild: och syntes hon skenbarligen, liksom i ett långt sveplakan, med en uppsatt mössa och en svart och hvit solfjäder, hvarmed hon stundom fläktade öfver amman och barnet. — Hjelp, himmel!... O Sanct Antonius Kortmålare!... Uff, uff, uff!... Hör på! Amman, som satt på en pall och nickade vid en grön tallrik med några skifvor stekt palt och en kruka färsköl, gaf till ett rop vid denna syn, och trillade, som en tjäderhöna för skottet: det ena barnet qved i dunbädden, det andra fick hjertsprång i fållbänken, vaggmeden knarkade, hundarne bjebbade, ammen slog ihop båda händerna, brandvakten ropade *tolf slagen*, Upsala-posten rullade förbi och stötte i posthornet; tornväktarn tutade, luren vrålade från garfveriet, en lykttändare, som halkat ner af stegen, låg med sitt afbrutna ben i snödrifvan och jemrade sig: patrullerne ropade: *wer da?* Kattorna jammade, ett parti i bakporten och det andra sällskapet på taket: mössena knaprade på smörbyttan under

skänkskåpet och sinsblerade på tullspecialen vid väggen: värdinnans hund var instängd i mangelbo'n, och, till öfverflöd, vid det smattrande urvädret om natten bultade vindsluckan med ett beständigt knirrknarr mot takfoten: svinen grymtade i stian, hönsen kacklade på hövinden, tuppen gol i vindsgluggen, blomkrukorna föllo ned från sängkransen och vedtrafven ramlade ner i vedbo'n ... Uff, uff, uff! var jag då intet väl i mina affärer? *Hvad behagas?*

Sådan, min Läsare, var min belägenhet, då jag ändteligen lyfte upp hufvudet och tittade fram, intet annorlunda i physionomien, än som en feg rekryt för några prygel, än en hanrej, som tittar efter hatten och käppen, eller som en from besökare efter ett slag på truten... Hvad gjorde jag, arme man? Jo, jag blundade, slog eld, tände på pipan, blef modig i mitt förvirrade tillstånd och drog på mig byxorna; kring kapprocken bandt jag strumpebandet om lifvet, satte hatten ofvanpå nattmössan, och skuttade så barfota från min sal. Hustru och hela hushållet bort i grannskapet till Källaren Lilla Victoria. Jag sprang, så sulorna hoppade undan, tofflorna och klackklapparna flögo i kapp med snöballarna: håret fläktade utåt ryggen, som på den flygande Mercurius; gnistorna glimmade kring piphufvudet, mjelten högg, och hjertat klappade i språnget

tic tac, tic tac, tic tac! Ändteligen hant jag fram och durkade innom porten, bums genom en dörr, som en pil, in i lilla blå kammaren på Victoria... Men hvad såg jag då under all min andtrutenhet och förskräckelse? Jo, jag råkade derstädes ideliga goda vänner och kärngubbar: efter vanligheten fant jag der Sällskapet *Pro Vino*, sittjande vid sina glittrande pärongłas, med långa Holländska pipor och förnumstiga perukar, immerfort räsonerande, om stadsens bästa, om Engelska Colonierna, General Washington, priset på hö, penningebristen och dylika historier. Men med hvad oändelig glädje träffade jag min gamle bekante gode vän Christian Wingmark från Arboga, — som jag icke på tretio år sett, allt sedan han tjente för Boddräng på Hötorget, — Hofrådet, Skutskepparen Sjögren, Commissarien Öhlbäck, Pukslagaren Pittmeyer, Conterfejaren, Poeten och Spelmannen, några Ostronhandlare med flere, som alltid pläga uppehålla sig derstädes dygnet om, alla med sina ifyllda glas!... Men, nå! hvad jag var välkommen, det tviflar väl ingen på.... *Hvad behagas?* Jo, just som jag steg in, med pipan i mun och nattmössan på ena örat, så ropade alla, alla med full hals och utslagna armar: si, god morgon! — Ska jag tro mina ögon? sade Öhlbäcken: god morgon, god morgon, Bror Tullförvaltare! — Sein Diener! sa'

Wingmarken, och dunkade glasbotten i bordet, så bitarne klingade kring öronen. — *Hvad behagas* för sort? hviskade Kyparn. — *Behagar* Bror Pontac? skrek Hofrådet. — Sapperment! ge oss hvar sin sup, ropade Commissarien, som satt och dreglade vid fensterposten. — Moslervin! skrek Madam, och skrattade. — Så för tusan! ropade Ostronhandlarn: Conterfejaren damp i golfvet... der ligger peruken.... bon! han är redan uppe och står på två fötter: sätt på'n peruken. — Hvad i Blåkulla, tänkte jag, det vill, på min ära, säga annat, än sveplakan, barnskrål, kattmusik och urväder! Jag stoppade min pipa som en herre och drog mina rökar, under det de andre med halföppna ögon och rossliga stämmor klingade och sjöngo:

"Drickom om af hvad som vankar;
Skälm, som icke gör besked!"

Vips i detsamma kom Kyparen skuttande, liksom en ann Ganymedes vid Gudarnes taffel, med en stor, stor floribus Moslervin: nå, jag drack och svettades, och sjelfva löjet tittade fram mellan mungiporna: jag drack, så snön smälte bort på kapprocken och nattmössan stod styf som en borste. — Men, med förlof, om så *behagas*... För att göra Läsaren mera bekant med Sällskapet; så sato de, vid min ankomst, kring ett ovalt, brunmåladt bord, i följande ordning, nemligen:

Gubben Wingmark i en canelfärgad klädning, med stor, yfvig, hvit peruk, askfärgade byxor, med öfver knäna uppvicklade, gula regarnsstrumpor, tvära skor med små messings-spännen, näsan utsirad med ett par stora, gröna glasögon, och på fingret hvälfde sig en signetring med en svart sten och valspråket *Vanitas*, som skulle läss alludera på namnet; ständigt hållande händerna i kors och hvilande på en masurs-krycka, bredevid sin på stolen alltid sittande gula Möppe, som gerna gäspade, hvar gång Husbonden fattade i glaset. Gubben, som hör illa, lyfter ständigt på peruken, skjuter fram venstra örat, och vid hvart ord frågar: *Hvad Behagas?* Det är nu så hans manér: för öfrigt är han en artig umgängesman och en glad gubbe, som också, efter hans egen utsago, bevistat Akademien i de yngre åren, läst sin Plato och Terentius, skrifver äfvenledes vers på sina gamla dagar och sjunger visor.

Midt emot, utåt gårdssidan, suto ett par Ostronhandlare i svarta läderkapprockar, med skälskinns-karpuser, och pimplade gammalt Franskt med Hofrådet, som satt och läspa, klädd i en röd scharlakansrock med hvitt foder, coefferad med fem etager lockar på en möglig pungperuk, fingererade en liten spatser-värja med porcellainskåfvel, och brukade blå regarns-strumpor, stora pampskor och små pinsbachs-spännen.

Dernäst satt Skeppar Sjögren från Uddevalla, i en brun levantsrock, med en blårandig näsduk kring hufvudet och en stor vårta på ögonlocket. Skepparn släppte glaset knaps! i backen, när jag skuttade in genom dörren: af Commissarien Öhlbäck och Pukslagarn, som nickade och snarkade bredvid hvarandra, hade perukerna redan fallit i vrån, och den trekantiga, silfvergalonerade hatten med gula sultan syntes mot de dunkla ljusen och den rökande lampan i taket, der han låg och simmade i den utslagna pontacken, intet olik en påfågel, en Japansk kråka, eller någon annan okänd varelse. Conterfejaren, som nu stod med båda händerna i sidan, drack brorskål med Spelmannen, och båda pratade, med piporna i mun, så högt, att det hördes ut i förstugan, der Madam eller Värdinnan stod i skafferiet, i en liten svart salopp och hvit kjortel, med röda girandoler i öronen och en rutig silkesduk kring axlarna, för att tillreda frukosten.

Dock till saken igen. Sedan vi så der in bona caritate druckit om och sjungit vår visa, så trumlade trumslagaren klockan fyra. Genast proponerades en butelj Långkork, då, under de vi drucko, Gubben Wingmark hviskade mig i örat ett och annat i Litteraturen, om de utgående dagbladen, vitterhetens tillstånd, om böcker, strö skrifter, författare, poeter m. m., och som ha

satt, drog han upp ett papper ur fickan, fästade glasögonen vid tinningen och förtrodde mig ett utkast eller början till en skrift, innehållande blandade roliga ämnen, utan någon viss ordning eller tvång; dem han tänkte framdeles, till Allmänhetens tidsfördrif, vissa dagar i veckan utgifva. Desamma — sade han, under det han höll handen på mig i rock-knappen — komma intet att innehålla andra saker än sådana, som otvungit kunna förenas med ärbarhet och goda seder: det hjelper intet, tillade han, om jag nu för besväret, af någon melancholisk anda eller en trumpen och ovänlig Criticus, blir begabbad, och att af Ovidius målningen lämpas på mig, der det heter:

Cantator Cygnus funeris ipse sui.

Jag förenade min lust och nit med den värde Gubben, hvarpå vi stego ifrån bordet: Gubben hvislade åt sin Moppe, och jag tog Långkorksbuteljen i handen, frågande litet efter Hustru mins spådom, hvarpå vi togo hvarandra under armen och smögo oss in i den blå kammaren, som har utsigten inåt trägården, och lemnade så våra medbröder snarkande, med armarna under kindbenen och glasen kullstjelpta. Vår vackra Värdinna, som vi lemnade i skafferiet för en fjerdedels timma, kom nu in och neg, satte fram ett mahognybord, öfverdragit med en fin Holländsk

drälls-serviette, ställde fram en kall hjerpe med ett saltser rödbetor, en crème och några anjovis. Jag ställde långkorksbuteljen midt på bordet. Min Gubbe och jag blefvo så muntra, som hade vi njutit den ordenteligaste hvila i verlden: hvarpå, sedan vi ätit med god appetit och druckit ett och annat glas, gåfvo vi hvarandra handen, att här, på detta stället, och tills öppet vatten blir åt Arboga eller Nådendal, meddela hvarandra våra tankar och dem på papperet författa samt efter vår förmåga söka göra oss värdiga Allmänhetens blida omdömen och välvilja. Vi kommo ocksåöfverens, med ett starkt handslag, att aldrig besvara, men väl i tysthet ställa oss till efterrättelse och uppmuntran de kritiker och erinringar, oss kunna öfvergå; men möter oss någon med förakt eller förtal, klandrar vårt oskyldiga uppsåt, — bon, magnifikt! — då dricka vi vårt glas och sjunga vår visa. Vår täcka Värdinna slog än i ett glas af det röda vinet: och vi tyckte, huru vinet ännu förökade skönheten, när hon näkade sina rosenröda läppar mot den rafflande kristallens glittrande bräddar. Hvad hon såg täckt ut, med sin ljusblå mössa med gullgramaner och ett litet kors på bröstet! Sedan hon druckit, neg hon, och försvann. Gubben satt glasögonen på sig och, under det han intog länstolen och hans Moppe lade sig att sofva, uppläste han följande:

"Det säges, att Moralen en gång fallit på den tanken att kläda sig i samma parure, som hennes medtäflarinna, Flygtigheten. Efter allt utseende måtte sådant skett i förtreten. Hon visste alltför väl, att hon i sin vanliga drägt var föga välkommen hos de dödeliga. Hon satte sig till den ändan vid sin toilette: bandrosor, smink, moucher, gazer, blonder, frivoliteter, ingen ting sparades: en af Gracernes sändebud, som nyss kommit från Paris, drög försorg om hennes coeffure: en lysande *bonnet à la victoire* hämtades ifrån Mamsell Pauli: briljanter köptes från Assistance-Contoret, och för hushållningens skull läntes panacher och en ljusgul, fotsid pelis af en Opera-Dansös. I denna nymodiga attirail begifver sig Gudinnan till fots ifrån sina rum, som hon hade hyrt i Storkyrkobrinken, och promenerar med långsamma steg upp åt Bollhuset, hvarest hon den dagen par hazard hade en loge på Second-troisième. Ehuru vägen var ganska kort, så var den dock icke utan sina äfventyr. Hon ådrog sig genast allas uppmärksamhet. Knappt hade hon intagit sitt rum i logen, förr än alla lorgnetter kommo i rörelse. De unge Cavaljererne sade henne tusende hjertnupna grannlåter på långt håll; de gamle Herrarne hostade i tysthet fram sina matta begär: de vackra Fruntimren berömde till någon del hennes fägring; de fula åter sågo

snedt på henne. Jupiter och Neptunus kommo af sig i sina kärleksdeclarationer till Thetis, och adresserade dem upp till den nykomna Skönheten på Troisième: och hela den feminela Balletten gjorde i distraction, nio gånger å rad, *pas de bourré* i stället för *ronde jambe.* Gudinnan var emellertid en tyst åskådare af alla dessa rörelser, då hasteligen ett par Ordensbröder af sällskapet *Ubi sunt gaudia*, två äkta Fröjas elever, trädde upp i logen. De hade ifrån Parterren betraktat denna sällsynta Skönheten och togo henne för någon ung debutante vid Operan. Conversationen öppnades straxt, utan många förberedelser. Gudinnan, som hade sina vuer, svarade till allt ting småleende. Det behöfdes icke mera. Emedlertid slutas spektaklet. Man föreslår sans façon, att supera tillsammans. Gudinnan föres ner af de raske bröderne, en hyrvagn är tillreds, man enleverar henne, och inom en qvart befinner hop sig i gula kammarn på Clas på Hörnet, hvarest första ordet blef: Ah ça, min Raritet! Jag må intet tro, att hon vill göra sig till här på stället? — Å nej! — Nå, det är beskedligt... Det är, ta mig tusan, ett godt barn i sin genre. — Ja, du har rätt; men hon har något allvarsamt i sina ögon, som vid första påseendet icke lofvar så särdeles mycken benägenhet. — Hitintills hade Gudinnan haft ett stort, hvitt flor för ansigtet,

som döljde hennes majestätliga anletesdrag. Man bad henne lägga detsamma utaf sig. — Nej, svarade hon, i det hon låddes försvara sig, det tillåter jag intet. — Jo, min själ, skall det icke bort! — Sagdt och gjordt i samma ögonblick. Men ifrån den stunden, som de ryckte ifrån Gudinnan denna främmande prydnad, kunde ingen ting hålla tillbaka hennes helsosamma stränghet, utan de bägge förföriske gossarne, som blott tänkte på att roa sig, funno, under denna behagsjuka flickans drägt, Moralen, som de alldeles intet sökte."

Denna allegori, som Gubben Wingmark läst i någon Tysk Roman, kan tjena till inledning till alla slags arbeten, hvars uppsåt är att roa: och det blir också vårt ändamål.

Hoc opus, hoc studium parvi properemus et ampli,
Si patriæ volumus, si nobis vivere cari.

Horat.

II.

Utkast

till ett Biographiskt Manual-Lexicon

öfver

Namnkunnige Krögare i Stockholm.

Första Delen.

Gubben Wingmarks Förberedelse.

Då min vän, Brodren *Peter Bredström*, företog sig detta kosteliga verk, var han sinnad att på en gång lemna det färdigt i Allmänhetens händer. Jag har öfvertalt honom, att nu till en början blott gifva ut trenne artiklar, för att dymedelst komma under fund med Allmänhetens smak: ty det är icke så ogalit att veta, huruvida man *behagar* eller intet. Hans afsigt blef då, att lemna en i sender; men jag har varit af den tankan, att mången Läsare, som gäspar vid den första artikeln, torde vara oändeligen mycket road af den andra. Det är med lyckan i Litteraturen, som med lyckan på Lotterierna: ju flera lotter man har, ju säkrare vinst kan man hoppas: och min vän Bredström har gjort väl, som vid detta tillfället tagit trenne lottsedlar i stället för en.

Om desse Biographiér icke lyckas, så blir det dervid: och Brodren Bredström ärnar sjelf

anse dem som förlorade, intet i fall Läsaren skulle tala illa om dem, utan om han allsintet talar om dem. Då frågan är om de Lärdas reputation, bör man aldrig så mycket oroa sig öfver Allmänhetens bullersamma tadel, som så mycket mer öfver dess tystnad. Då stormen är som starkast på sjön, bli passagerarne oftast förskräckte, när matroserne börja svärja; de ha orätt; det är först då de icke svärja, som man bör vara rädd. — *Skulle* åter desse Biographier behaga, så skall Läsaren efter hand bli regalerad med flera af samma slag. Nu till Brodren Bredströms arbete.

Ahlqvitter, Michael, Förvaltare af Näringsstället Förgyllda Bägarn i Tre Prinsars gränd vid *Skeppsbron*, född den 4 Febr. 1703. Fadren *Ambrosius Ahlqvitter*, då varande interims, sedermera perpetuel Clarjonettblåsare vid det Tyska krigsväsendet 1648 samt tjenstgörande vid de troppar, som ifrån Holsten borde uppbryta, att på befallning sammanstöta med hufvud-arméen, då för tiden sammandragen i Schlesien till fredsverkets afslutande i Osnabrück. Modren *Cajsa Stina Öhlbäck*. Honom hände i yngre åren den ledsamheten, att, sedan han begifvit sig i Bryggarelära som Utkörsdräng, befant han sig för något tillgrepp vid penninge-lefvereringen rele-

gerad från sin husbonde, hvarpå han reste till Rostock och dersammastädes magistererade: förvärfvade sig tillika de qvaliteter, att han derstädes redan på sitt tjugonde år utgaf sina nu för tiden ej så sällsynta *Epistolæ de Nihilo* i tolf starka band, under det vidtberömde Hofrådet *Nuddel von Puddels* inseende och præsidio: gjorde sig sedermera någon tid både känd och aktad, till dess han, år 1731 om hösten, intagen af en ung Böhmiskas behagligheter, under sitt vistande vid Universitetet i Prag begick något misstag vid upphittandet af ett böxsäcksur, hvarpå han genom offenteligit tryck till sitt justifierande utgaf på Tyska: *Seine nützlichen, gelahrten, pragmatischen Leben und Thaten, nebst etlichen poetische Gedichte, allen Liebhabern und Liebhaberinnen zur Ergötzung, Uebung und nothwendigen Unterricht, mit Kupfern geziert.* Reste kort efter, med Mästerman från Schleswig, såsom Handledare för dess små Herrar Söner Gregorius och Jergen Lucas Blumenwetter, i någon Fadrens förrättning till Stettin. Satte sig der neder, och ändteligen ledsen vid så många besvärligheter, idkade krögerinäringen icke utan fördel, men med den förmån och skicklighet, att ett distillerings-privilegium exclusivum följde på så ovanlig insigt. Hans tvänne disciplar saknade icke desto mindre hans trogna handledande i de

Bacchanaliska vettenskapernas särskilda grenar, eller de så kallade floribus och humaniora. Men året 1755 om våren mötte honom å nyo åtskilliga oförmodade förtretligheter, i det han i tysthet af ovänner angafs för odugeliga och förgiftade varor, såsom grumligt öl, dubbelt öl uppspädt, bränvin uppblandadt med vatten m. m., hvarföre han genast tog till pennan och uti en astronomisk anonym afhandling mästerligen utvecklade sin befrielse förmedelst en utgifven skrift under titul: *Oförgripelig Minnestafla af Jordbäfningen 1755, såsom verkan till den Nordiska Öltunnans begrumlande, Köpenhamn 1756;* hvilken skrift på ett och annat sätt oförnekeligen påskyndade Författarens snabba hemresa till fäderneslandet: och anlände han således midsommarnatten 1757 på en kalkskuta till Stockholm, hvarest, genom vederbörandes bevågenhet, och sedan han, både böxlös och skolös förmedelst calcineringen, hit anländt, uppdrogs honom att tillträda Näringsstället Förgyllda Bägarn, som då förvaltades af gamla Sjögrenskan. Här öppnades ett vidare fält för en Ahlqvitters snille och patriotiska fundersamhet. Sjelfva afunden lärer näppeligen kunna bestrida, det han med egen mun från 1758 till dödsåret 1769 inalles uttömt 20 åmar Svenskt öl, med ett appendix af 30 åmar bränvin: hade således i dessa dagar kunnat omfamna tidehvarfvet

och riktat calculationen, om ej döden mellankommit, som snöt af detta fuktiga ljuset den 10 Juni 1769, sedan det flammat 66 år, 4 månader och 6 dagar.

Pappa Ahlqvitter såg hurtig och lefvande ut, hade stora bruna ögon med röda ögonbryn, hög panna, blåaktig näsa, orangefärgad hy, af ett resligt utseende och öfver 10 Brabantska alnar tjock; hans klädebonad var gemenligen en nockad grön filtmössa med blå uppveck och deröfver en trekantig hatt: brukade gerna ett rutigt kalminkslifstycke samt derofvanpå en askfärgad syrtut: gick på sednare åren något luta, och kunde aldrig uttala ordet *vatten* utan att stamma. Öfver hans kopparstycke, gjordt af den namnkunniga Hoffbro, har Poeten Wetz författat följande sinnrika minnesskrift på Latin:

Hic sepultus est
Michael Ahlqvitter.
Animam reddidit
die x Decemb. 1769.

Gift med afledne Rumormästarens Dotter vid Sätra brunn, och ligger begrafven i Upland.

Vide: Acerra Philologica, zu Leyden bey Jacob Marci, zweite Edition, 1761. — Nouveau Dictionnaire des Passagères Allemandes. — Elégies de Fredman, à Amsterdam chez les Frères Benjamin, ruë saint Jacques, au grand Polydor. 1770. — Johan Smitts Anmärkningar öfver Mineralvatten.

Berg, Skoflickare och Tapetmålare samt Piplekare i Bacchi Tempel, räknade staden Trosa för sin födslobygd, hvarest honom hände den lyckan att födas af sin Moder under första giftet 1700; men bekom i detsamma till Stjuffader en förnäm Caffekokare i Sachsen, vid namn Benjamin Schwalbe, af mer än vanlig förmögenhet. Pilten sattes genast af Stjuffadern i Skoflickerihandtverket, hvartill han tycktes af naturen vara synnerligen danad: det varade icke heller länge, förrän han, förmedelst ovanliga framsteg, så i tillskärnings-methoden som klacklapperiet, förbant sig Stjuffadrens benägenhet, som ock genom bref anhölt af Skoflickar-brödralaget i Baden-Durlach och undfick Promotorial för samma sin unge Telemach, att till insigts vinnande i de praktiska delar af denna vettenskapen genast blifva antagen och immatriculerad: här såg man honom på sitt fjortonde år, med röd nattmössa, svart piskperuk och brunt läderförklä', på en fyrstolpad pall eller låda, mottaga det af respective vederbörande utfärdade Patent, förvaradt i en med cinober öfverdragen messingskupa och med en förgylld läderrem kringviradt; men oaktadt han aldrig läst i bok, märktes dess lekande snille lika såsom iakttaga dessa Plauti-ord, der det heter: *Vigilare decet hominem, qui suo tempore vult conficere negotia.* Således fant han ock vid något tillfälle

under klacklappningen, huru de tillskurna skopinnarne, af hammaren, då de inbultades, tycktes gifva någon tonartad klang: detta vållade en alldeles oförmodad hänryckning hos den unga Bergen, som ifrån den stunden kastade både sylen, prylen och pensselen, och hvilket dyrbara ögnablick vi kunna tillegna den glada harmoni, skämtsamma menuett-composition, samt putslustiga polskan, som sedermera i så mångfaldig måtto utsirat, så hans stämma, som hans kosteliga oboe, hvarmed han i lifstiden likasom trotsade en Knape, en Movitz med flere. Hans basfiol är ändteligen utan jemförelse, likasom hans mungiga öfver all förundran. Derpå vidtogs det beslutet att öfvergifva Baden-Durlachska Hofvet, och begaf han sig till den ändan landvägen till fäderneslandet, med ej mera rikedom än han af sin kära buxboms-oboe kunde förtjena. Nu hade han gått barfotad öfver hundrade mil, när han ändteligen vid framkomsten af Kyrkorådet i Trosa antogs, att på stora högtidsdagar stöta i basun på kyrktornet. Denna oförmodade lyckans skymning eller vålnad, förvärfvade honom ovänner, både hemliga och uppenbara, af hvilka en surmulen tvärvigge och Organist med lefverbrun rock, spikigt hår, läderkarpus, med skinnböxor och blå regarnsdamaskor, utmärkte sig vara hans ifrigaste belackare och spitsfundigaste förföljare af alla de

ypper-

yppersta bönhasar i den moderna fiolspelningen. Striden utbrast i Stockholm vid något tillfälle, men bilades slutligen på källaren Hamburg vid några glas Portugisvin och en och annan smörgås med kall fogel. Efter så fatta omständigheter fant Bergen sig befogad på någon tid idka Tapetmåleriet, då fiolen sattes å sido liksom oboen och basunen, tills, mindre gynnad i detta handtverket, han å nyo prydde sin hand med den gåfva, Apollo honom från barndomen tillerkänt och Sånggudinnorna förnekat. Det var just vid invigningen af den Bacchanaliska Festen år 1767, som hans hjessa lutades att mottaga krantsen, och hans arm svingade med stråken i en rondeau för de annalkande Bacchi Bröder: pelrarne ristades i templet, och hans cadance i B moll gjorde den krönta offerboskapen vrålande i offerporten. Förtjensten saknade ej sin belöning, och honom påsattes krantsen under Chor af Bacchi Prester och Prestinnor: till valspråk antogos på flaskan dessa Poetens ord:

Veniant mille
Sicut ille.

Han ägde hvad man kallar ett vattenaktigt utseende, något undersätsig, med röda ögon och svafvelgult hår, samt med en hjert rodnad öfver halfva pannan, som med starkare drag och lika-

som i utslagna perlor omringade mellersta delen af näsan, under ett eldrödt sken af sjelfva nästippen. Den lärde Sjöbecken har om honom fällt denna utlåtelse, som fordom Smitten öfver Alexander Magnus, att *han var mer än som han syntes*: för öfrigit hatare af all fåfäng prakt, hvarföre han ock på slutet af sin lefnad merendels promenerade utan skjorta, om intet vid något högtideligt tillfälle, som Nyårsdagen, Fettisdagen, någon Namnsdag på något Näringsställe och så vidare, då han stundom plägade fastklistra utklippt postpapper vid uppslagen som manchetter och enahanda till krås i barmen. Oförnekeligen på sin tid en stor kännare af likörer och ypperlig afnämare, liksom ingen heller efter honom lärer framstiga på verldstheatren, som med den grace, oaktadt ett tungt hufvud och förstörda lungor, förmår utholka så oerhörda ihåliga dissonancer och förvillande toner.

Afled på Näringsstället Hvita Hästen vid Sinkens damm i början af år 1773, vid en oförmodelig tidning om sin Mosters dödeliga frånfälle, som blifvit kringtrampad och uppäten af en babian på Batavia. — Gift med *Maja Löfberg*, Grälmakar *Löfbergs* enda Dotter, vid Dantobommen, som afsomnade några år förut och ligger begrafven på S:t Catharinæ Kyrkogård i Corporal Bomans lägerställe.

Vide: Monum. Suderm. p. 86. — Jacob von Meuers Kaiserliche Musicanten-Spiegel Tom. 3. — Wetzii Mem. erud. viror. pag. 47 et 48.

Cornelius, Dödgräfvare, Orgtrampare och Krögare på Blå Dörrn i Göthgatsbacken på Södermalm. Född 1712. Fadren (Arlequin) vid Tyska Komedien i Mayntz; modren, *Susanna*, Pukslagaredotter från Antverpen. Under så vittra föräldrars handledande uppfostrades den unge Cornelius dels hemma på Bollhuset, dels under fadrens enskylta inseende. Derstädes vande sig vår yngling något vid entrechaque-methoden efter gamla Schwabiska posituren och något vid lindansandet och pukslageriet, tills omsider, efter föräldrarnes dödeliga frånfälle, Cornelius af sin farbroder, dåvarande Befallningsman öfver oxdrifterne, från Jutland till Sverige beledsagades och tog vägen igenom Skåne, Calmar, Jönköping och Wernamo. Här blef han, till fortsättande af sine insigter, befordrad vid Trivialskolan i Nyköping, som Docens i Poesien, hvarest man än i dag har att tillskrifva detta snille de framsteg, sig derstädes yppa i Vitterhet och Skaldekonst, och hvarom Stockholms Posten ofta förmäler. På sistnämnde ställe ägde han tillfälle att förskaffa sig de första principerna i Orgtrampningen, och blef ändteligen 1731 genom Kyrkorådets i mycket rörande termer

aflåtne skrifvelse anmodad och uppdragen det besvärliga och lika så ansvariga görömålet att åtaga sig Stads-dansmästaresysslan, hvarmed var förknippadt Orgtramperiet och Krögarenäringen: hvilka sysslor med största bifall förestodos tills anno 1733 om hösten, då han utverkade sig tillstånd att fortsätta sin reselystnad, och besåg således Stockholm, samt söder ut Hamburg, Björngården, Lokatten, Midsommarstången, Pumpan, Gröna Jägarn, Stabraket, Jungfrudansen, Fingerborn, Lustikulla, Gröndal och Fogelsången, och med lika uppmärksamhet åt norra sidan Solbaddet, Pullan, Finstugan, Gungan, Silfverdaln, Rotebro med flera ställen. Men som lyckan liknar facklan i en mörk dal, hvars tysta sken beledsagar den tråkande vandringsmannen på rätta vägen, så uppklarnade ock vid en vacker afton, mot den nedgående solen, den glimmande skylten ofvan den dörrn, der vi få skåda en af lyckan gynnad Cornelius i all sin glada rustning såsom Värd, Krögare och Orgtrampare i S:t Mariæ tempel. I denna sin beställning, hvad krögeriet angår, ansåg han åren 1761, 62, 63, 64, 65, till och med åren 1766, 67 och 68, för i synnerhet till ett gynnande ändamål märkvärdige. Den tiden försporde ständig gästning, oupphörligt dansande, jemn musik af nyckelharpor och fioler, samt ett oaflåteligt trumlande, med hvirfvel på

hvirfvel, utanför krogdörrn. Under samma epoch såg man vår gode Cornelius ofta lika krokryggig och raglande nedhukad med sin skofvel i mullhögen, som rak och rödblommig sitta på kusksätet och nicka på likvagnen, med en saffranskringla i munnen och ett par hvita knytnäfvar, färdiga att omfatta en smällpiska, vid en capriol af ett spann dansande kameler. Man har som något besynnerligt anmärkt, att han var inventor eller uppfinningsman till de dubbla rader bänkar, som med så mycken fördel brukas kring disken på Näringsställena. Honom tillägges derjemte, icke utan mycken anledning, den förmån, att hafva uppfunnit numereringen på trästop, hvilken method af en och annan icke utan särdeles nytta och afsättning förspörjes vara antagen. Beredningen af det så kallade *Uddevalla* i större kärl förmenes jemväl ej böra bortblandas med hans uppfinningsgåfva mot nyare upptäckter i den delen. Hans rön att drifva orgpiporna till mera dusa toner, genom dranks ifyllande i stället för väder, förtjenar sannerligen ett närmare eftersinnande, än en blott musicalisk melancholi, man vill ej säga afundsjuka. Sitt poetiska handtverk nedlade han kort före sin död, som längre neder timmar, till Läsarens saknad och uppmärksamhet.

Cornelius skall efter beskrifning varit en undersätsig man, af allvarsamt och rödlett ut-

seende, med långa, hängande, bruna hår: merendels klädd i svart rock: brukade gerna en lång svart satinsvest med tvänne rader stenkolsknappar, gröna klädesbyxor med blå och hvita stöfvelmanchetter: ägde en oöfvervinnelig svårighet att efter klockan 8 om morgonen förmå skönja dagens ljus, hvarföre ock hos honom anmärktes, att han gerna vid den annalkande solen fants snarkande i mullhögen, med sin dammiga ölstånka och med hufvudet nedlutadt på någon barnkista. Afsomnade 1771 i November månad och blef imellan 24 lanternor samt under sång af skolan till sitt hvilorum beledsagad ut åt östra porten. Tvänne Jernbärare, med blå koltar, gula gehäng och gröna byxor, voro posterade med sina korsgevär som vakthållning vid krogdörren, och sorgfolket tracterades efter hemkomsten till sorghuset med skepparvin och strufvor. Hans namn lefver ibland Krögare i grönskande åminnelse, så väl som hans förtjenster synas otvungit kunna uppdragas på samma tafla med en Ehrensugga, en Gåse och en Oelheim.

Gift med *Cajsa Stina*, enda Dottren af Krögarn på Terra Nova i Gaffelgränd och Madam *Knöhl*.

III.

Biographi

i Brodren Bredströms smak;

uppsatt

som ett litet Försök i denna slags Vitterhet

af

Pukslagaren Pittmeyer.

Criconqvist, Homerus, son af Majgrefven och Rumormästaren vid Sättra Brunn *Ulysses Criconqvist* och Modren *Torshälla Jönsdotter*, af den ej längesedan utgångna Oelheimska ätten med *Oe* och röd näsa i blått fält. Redan i yngre åren förmärktes hos den unge Criconqvist en synnerlig böjelse ifrån studierna samt en särdeles håg till ingen egentelig insigt eller göromål, hvarutinnan han så mästerligen fortfor, att han redan på sitt nittonde år fans oförmögen och godkänd att icke förstå läsa i bok eller någonsin hafva fattat pennan i handen: hvarpå han, som till något högre ämnad, förmedelst föräldrarnas mindre obenägna än verkeliga omtanka, sysslosattes till någon del vid landthushållningen, med den fortkomst, att han på sitt tjugonde år sjelf förmådde framköra allehanda verken till timrande, granris, spån och bränsle, samt vidare vid sitt tjugondetredje års ålder med egen hand uppreste den vanliga mid-

sommars-stången, hvarefter krafterna så småningom aftogo, att han efter 24½ års berömlig vandel obekymrad slutade sina dagar i Hospitalet vid Danviken och ligger derstädes begrafven.

Öfver honom befinnes Ordens-Piplekaren Brodren Knape i lifstiden författat följande sinnrika stenstil, som står att läsa på det öfver grafven uppsatta svarta träkorset:

Åskådare.
Ehe. Du. Äst.
Eller.
Hvad. Du. Intet. Är.
Stadna:
På.
Dessa. Dödens. Ägor.
Sätt. Dig.
Ty.
Härunder. Hvilar.
Din. Broder.

Vandringsman.
Maka. Åt. Dig.
Skona. Dessa. Smörblommor.
Dessa. Vallmoknoppar. Dessa. Knottriga. Stjelkar.
På. Törnebuskan.
I. Detta. Högvuxna. Moraset.

Som.
Öfverskyler.
Den. Fordom. Manhaftige. Och. Förnúmstige.
Brodren.
Vice. Rumormästaren. Vid. Sättra.
Helsobrunn.
Landthushållaresonen. Och. Någon. Slags.
Befattningshafvanden.
Samt. Vice. Interims. Tjenstgörande.
Vicarien.
Brodren.
HOMERUS. CRICONQVIST.

Ungdom.
Sitt. Intet. Här. Och. Gäspa.
Vid.
Brodrens. Här. I. Lifstiden.
Andelösa. Lekamen.
Så. Länge.
Och. Intill. Dess. Du. Visnar.
Och. Dör.
För. Hugget.
Utan.
Stoppa. Buteljen. I. Fickan.
Och.
Med. Skorpan. I. Mun.
Hasta. Dina. Färde.

Förbi. Fädrens.
Stinkande. Pyramider.
Må. Alltid. Väl.

Vide: Le Nobilaire du Pere Anselme p. 104. — Rüdlings Det i Flor stående Stockholm p. 90. — Trundmans Beskrifning öfver Danviken p. 12. — Kast-Boken, 1748 års edition.

IV.

Minnesruna öfver Ordens-Piplekaren Kn * * *.

Bacchi.
Högstbeskänkte. Man.
Capellisten. Och. Ordens-Piplekaren.
N. N.
Hvilar. Under. Denna. Pumpstocken.
På. Näringsstället.
Hamburg.
Hvarest. Dess. Qvarlemningar.
Väntade. Policens. Föranstaltande.
Den. 16. Junii. 1776.

Låg. Ätt.
Tappert. Blod.
Spitsfundig. Tunga.
Lilla. Davids. Knubbiga. Utseende.
I. Illpligtiga. Värf.
Med. Goliaths. Tilltagsenhet.
Bittert. Hjerta.
Klingande. Omgänge.
Filadt. Förstånd.
Utgjorde. Denna. Ölpyramiden.
Hvaraf. Stoftet. Här. Qvar. Ligger.

Fordom.
Sågs. Denna. Syrtuten.
Fläktande. I. Dansrummet.
Sönderklappad. I. Portgången.
Krypande. Från. Uppbörds-Commissarien.
Till. Krögaren.
Fram. Och. Tillbaka.
I. Trasa. På. Trasa.
Med. Creditorers. Fördömelse.
Oskära. Det. Annalkande. Ljuset.

Denna. Buxboms-hobojan.
Söndergnagen. I. Munstycket.
Messingsbeslaget. Afnött.
Upphängd. På. Pumpstocken.
Är. Ett. Glansgifvande. Tecken.
Af. Glädtiga. Värf. I. Tiden.

Denna. Trepundiga. Peruken.
Som. Qvar. Ligger. Vid. Ölstånkan.
Dunstar.
Mindre. Högfärdens. Illaluktande.
Pomada.
Än. De. Redelige. Mäns. Canel. Och.
Rossolis.

Vandringsman.

Stanna. Vid. Denna. Pumpen.
Sätt. Dig.
Ty. Aftonen. Är. Nära.
Hölj. Ditt. Anlete.
Att. Ej. Ångan. Af. Dina. Carbunklar.
Antänder. Pumpstocken.
Men.
Maka. Dig. Å. Sido.
På. Det.
Dina. Efterkommande.
Ej. Må. Nedsöla. Sina. Vador.
I. Din. Smörja.

Trohörsamt uppsatt
af
von Ehrensugga.

V.

Ödmjuk Relation

om Ordens-Oboisten och Corporalen MOVITZ' *sista Sjukdom, i allraödmjukaste concept till hälften uppsatt och dels till hälften i minnet, under afvaktan af framdeles utgifvande på trycket, i lika ödmjukhet förvaradt af*

VON EHRENSUGGA,
Äldsta Commendör af de Två Förgylta Svinen.

Enligt senaste angenäma sammanvaro vid Dantobomen hos Löfbergskan på Gula Kråkan och då, som jag lofvade, i anledning af ett mig fråntrugad löfte, att fullbörda innehållet af berörde lofven, meddelas nu, som följer, efterföljande *Relatio Facti et Morbi, horum harum morborum, his, ris, te capriss, copisandum, anistrandum, so voltibus tracis, salutem.*

1780 d. 1 Januarii. Ordens-Piplekaren och Oboisten Movitz klagade i början af året, likasom de förra framledne åren, att han svårligen anfäktades af en slapphet, så att medici, efter noga underkänning, trodde samma slapphet härröra ifrån någon dem obekant verkan och orsak: de continuerade emellertid att föreskrifva sådane läkemedel, som troddes kunna häfva hvad feber, frossa, hicksjuka, catarr m. m. man ville, med

ett ord, så visligen, att ett enda recept förslog för både kända och okända sjukdomar. Emellertid lunkade sal. Piplekaren sjelf ikring, för att uppvakta vederbörande nyårsdagen tidigt om morgonen, hvarföre han ock med sitt nya buxbomsoboe blåste en morgonpsalm i hörnet af Holländska Dyn, derifrån till Stjernan, så till Freden, Markattan, Äplet, Vasen, Vinfatet, Tre Remmare och Stockholms Slott; eftermiddagen, som det var en bister köld, tog han Madams röda hermelins-capronica på Gröna Lärkan, stack oboen under armen och buteljen i fickan och vandrade så till Didrik Ficks gränd, derifrån till Tuppen, Midnattssolen, hvarest han måtte förkylt sig. Sedan han der tagit sig en så kallad Polack och en half dito Vergiss-mein-nicht, kände sal. Ordens-Piplekaren en tryckning öfver bröstet, och att sjelfva hjertat blef honom så tungt, som en kypare skulle vältat öfver honom en bränvins-åm i full jäsning. Han hade då, efter berättelse, inhändigat den femtonde supen kummil, afsatt med något malört, samt derpå en huggare pomerans, då värken och tryckningen stadnade.

Commendören leddes hem.

D. 2 Jan. Befants hafva en förtretelig svulst i spottkörtlarna, eller på Latin *parotides* och *maxillares;* och som helst dricksmedel härvid äro vanlige, alltså ordinerades Commendören, under

det han låg insomnad öfver brunnstaket på Hamburg, att, så snart han uppvaknade, förtära en stärkande buljong af pomerans-essence, rossolis afsatt med malört-extract och med sönderbetade rågskorpor från Gröna Jägaren på Södermalm: eftermiddagen, utgick med tämmelig lust att dricka, men ingen särdeles appetit till mat: mot aftonen intogs ett eller par preservativer för förkylning, bröstklämning m. m. Den sjuke gurglade sig med persico och hängde sin blå schaggrock på pumpstocken, drack derpå i bara skjortan en kruka buska och 4 à 5 kannor körsbärs-öl samt en eller annan afsättare pomerans, hvarpå månan gick in i molnen, och brandvakten nickade på portstenen, klockan slog half ett.

Commendören leddes hem.

D. 3 Jan. De första tillfälligheter i vanliga halssjukdomar äro rysningar, hetta, mattighet, ondt i hufvudet m. m. Methoden för en läkare härvid är inflammations förekommande, hvarföre gafs den sjuke ett halft stop mindre starkt finkel, afsatt med tre åttondels qvarter kummil: det hade den verkan, att patienten följde underteck nad ner till Rostock för att slå kägglor om två supar för hörnan och tre för kungen . . .

Continuation framdeles.

VI.

Utdrag

af vår Aftonkladd på Lilla Victoria.

Gubben Wingmark har ibland sina infällen, som äro rätt pusserliga. Här om qvällen föll det gubben in att fänka på sin sal. Hustru. Detta gaf äfven mig anledning att göra en eller annan sund reflexion öfver mitt eget Enklingestånd. Sedan vi länge discurerat om åtskilliga giftermålsmomenter, föreslog gubben mig att bli hans måg. Bäst vi sutto, fattade gubben sitt glas och afsjöng följande, på samma ton, som den bekanta visan uti *Le Tonnelier:*

"En gammal Tunnbindare, svartsjuk och tvär" m. m.

Nå, så må göra: slutadt och sagdt!
Bara det lider fram åt våren,
Far jag till Arboga bums på en jakt,
Söker mig en Flicka till åren.
Flickor ha alltid uppeldat min håg,
Bundit mitt hjerta med kedjor och tåg. —
Min Herr Tullförvaltare, skål! Blif min måg; :||:
Drickom till sista tåren.

* * *

Jag skall utstyra min Dotter åt er
Med både lakan och gardiner,
Sängkläder, stolar och bord och claver,
Stora kopparflaskor, terriner.

Ända till vedbo'n så skall ni få såg:
Ända till svinena, stia och tråg.
Min Herr Tullförvaltare, skål! Blif min måg; :||:
Klang! si, hur remmaren skiner.

* * *

Dotter min har contant uti arf
Femtio plåtar, utom ränta,
Guldkedja, bror, om halsen ett hvarf,
Och är just en frodiger fänta.
Om du skull' väga'na, bror, på en våg,
Väger hon mera än fem tunnor råg.
Min Herr Tullförvaltare, skål! Blif min måg; :||:
Hvad tyckes er om momenta?

VII.

Smedgats-Brunn.

Arma virumque cano. — — —

Med ett bröst, till hälften bart,
Med en kullrig länd och r – –,
Och en arm, som idlig pumpa
I ett ämbar, hvitt och klart,
Såg jag nyss min vackra flicka,
Väl ombonad, mjuk och tunn,
Hur hon neg och åt mig nicka,
Der jag stog vid Smedgats-brunn.

* * *

Ögat brann och bröstet skalf,
Håret öfver axeln fläkta,
Då dess trinda armar fäkta,
Och då stäfvan blott var half;
Men hvad sulan bröts och knarka
På den rosenröda skon,
Hvarje gång som foten sparka
Emot tiljorna på bron!

* * *

Hals och hufvud hängde matt,
När min flicka neg och jucka:
Stundom låddes hon att sucka,
Stundom gaf hon till ett skratt:
Stundom tankfull och med bäfvan
Hota hon mig, der jag stog;
Stundom, bäst hon fyllt i stäfvan,
Stjelpte hon den kull och log.

* * *

Stundom flög hon yr och rädd,
Himlen vet, hvad henne fela:
Åter hördes vattnet spela
Mot det blanka kärlets brädd.
Derpå vred hon sina händer,
Med en sträf och sorglig röst:
Tog sin halsduk med små ränder,
Som hon slängde kring sitt bröst.

* * *

Så föll hon på knä helt tyst,
Att sitt andra ämbar skura;
Men min skalk, som stod och lura,
Re'n i tankan henne kysst.
Andedrägten vill mig qväfva,
Jag blir ledsen denna stund,
Att se en föraktlig stäfva
Kyssas af en gudamun.

* * *

Fåfängt allt Cytherens pack
Så förmår ett snille reta,
Som nu denna lilla feta,
När hon luta sig och drack:
Allt hvad högt Propertius skrifver,
Cynthias fägring till beröm,
Mot min sköna flicka blifver
Som en skugga i en dröm.

* * *

Gudar! hvad var det för växt,
Hvad för yrt och fjolligt hjerta,
Mot min tjocka Melicerta!
Jag blir drucken och perplext.
Allt mitt blod, till sista droppen,
Pöste liksom jäst i tråg,
Själn blef genast skild från kroppen,
Då jag strumpebandet såg.

* * *

Uff! hvad rysning i min kropp,
När jag, i det vackra väder,
Såg dess lätta nopkinskläder
Vid en ilning blåsa opp!
Himmel! må min hand ej lemna
Denna teckning, dessa qval,
Och jag mig på ödet hämna
Med en Bacchi varm pocal!

* * *

Kors! jag tror, att jag fick slag . . .
Platt ogörligt tungan röra:
Käften drogs på sned åt öra
Och mot pumpen ragla jag . . .
Men vid mina sista stunder
Ropa jag: Nå, skynda dej!
Om nu nymphen föll inunder,
Eller jag, det mins jag ej.

* * *

Uff! vid månans bleka sken
Ser jag än min flickas kinder,
Hur hon stod så fet och trinder
Och satt fram sitt venstra ben;
Och hur jag af hennes trefnad
All min fröjd och lycka njöt . . .
Ack! må döden i min lefnad
Än en gång bli lika söt!

* * *

O du brandvakt! Ve din sång
Och den saxen, som du sträckte,
Och din skramla, som oss väckte!
Ve ett sådant dinglidong!
Men hvi höfdes alla veta,
Om det var Mor Annika,
Gördelmakarns tjocka Greta,
Eller någon ann' — Hva ba?

130.
Fredmans Epistel
om Bäckmanskan, en vinterafton.

Mutter! porten är stängder,
Luckan skrufvad: hör min violin:
V:cllo. - - - Lustigt god morgon och vin! *Fin.*
Lotta! är du befängder?
Sömnig, rödhårig och dum som ett svin,
V:cllo. - - - Surögd, koppärrig och stinn!
Ulla med lurfviga håret,
Hon med ofärdiga låret,
Lät henne komma in.
V:cllo. - - - Cusin!
V:cllo. - - - Fäll gardin. *D. C.*

* * *

Inga byxor, din satan!
Kapprocken slarfvig: du fryser, jag tror!
V:cllo. - - - Varmare i mitt contor. *Fin.*
Mån' försilfrar nu gatan:
Bjellrorna klinga, slädtrafvaren stor
V:cllo. - - - Blixtrar med glimmande skor.
Duns uppå duns uti gropar!
Hör du, hur brandvakten ropar?
Nu Tyska posten for.
V:cllo. - - - Tenor!
V:cllo. - - - Hur sa' mor? *D. C.*

* * *

Här är dörrn till contoret,
Eld på spiseln, uppassning, respect,
V:cllo. - - - Flickor och kärleksconfect. *Fin.*
Hvem är nymphen med floret,
Med klippingshandskar och armen ut-
sträckt?
V:cllo. - - - Si, hur hon gäspar så täckt!
Låt mig din blomma få plocka!
Hvarifrån är hon, min docka?
För Ku! af Finsker slägt.
V:cllo. - - - Perfect
V:cllo. - - - Blef hon väckt. *D. C.*

* * *

Mutter! än några slantar,
Än en styfver i böxsäcken: si!
V:cllo. - - - Movitz gör en simphoni. *Fin.*
Spela, satan, med vantar!
Kyler du fingren? Tag friskt då uti.
V:cllo. - - - Rättnu en polska få vi.
Tornväktarn snarkar i tornet,
Postpojken blåser i hornet.
Wer da? Patrull, förbi!
V:cllo. - - - Låt bli!
V:cllo. - - - Raljeri! *D. C.*

* * *

Drag

Drag upp klinkan med bandet:
Dörrn på gafvel! då trifves jag här.
V:cllo. - - - Hvem är den flickan, den der? *Fin.*
En mamsell ifrån landet:
Systern ligger vid väggen och svär,
V:cllo. - - - Blek, som ett lik, och så kär.
Undan ur dörrn, edra satar!
Mutter! hvi står du och pratar?
Hit brännvin till oss bär.
V:cllo. - - - Begär
V:cllo. - - - Och förtär! *D. C.*

* * *

Movitz känner hvar flicka:
Samma systrar i fjol, som i år.
V:cllo. - - - Mutter, adjö och gutår! *Fin.*
Hurra! lustigt vi dricka;
Korfven på trumman han ramlar och slår.
V:cllo. - - - Kors, tocken vinter, så svår!
Mutter, adjö! Hör patrullen!
Strupen är stelnad och svullen:
Nu värker arm och lår.
V:cllo. - - - Jag går,
V:cllo. - - - Illa mår. *D. C.*

131.

Fredmans Epistel
angående Ulla och Movitz.

Ulla! krögarn ropar:
Tag ditt tennstop på hyllan och spring; - - - *V:cllo.*
Håfängt att du sopar
Och strör granris på golfvet omkring!
Fäll förklä't, spring
Gesvindt, din lilla fjolla!
Se, Movitz härmar Colla; - - - *V:cllo.*
Strunt! det gör ingenting.

* * *

Barn!, nå, lät oss höra:
Kors hvad luftsprång, drill och cadans! - - - *V:cllo.*
Klang, plang, spänn ditt öra,
Drick och lyssna: bort all resonans!
Än en cadans!
Skönt, Movitz, skönt det låter:
Hit bränvin, eljest jag gråter; - - - *V:cllo.*
Gif oss en sup pomerans.

* * *

Ysch, barn! Hör, det klingar!
Snyt dig, Movitz: hjelp Gud! nu han nös. - - - *V:cllo.*
Stråken han nu tvingar
Och slår driller på qvinten helt lös.

Hjelp Gud! han nös;
Det kostar på canaljen —
Tänk, om du vor' i seraljen: - - - V:cllo.
Bror Movitz, din nymph då frös.

* * *

Ulla! krögarn skriker:
Se den oxen så gödder och flink, - - - V:cllo.
Rosig, röd och riker,
Med lifstycke af rosenkalmink.
Spring, Ulla, flink,
Lät Movitz dig ej hindra;
Men Ullas ögon tindra, - - - V:cllo.
Bror Movitz fick en vink.

* * *

Löp ej i din yra;
Dubbelt-öl vill han ha, jag förstår. - - - V:cllo.
Stopet numro fyra
För bror Movitz islaget nu står.
Ja, jag förstår:
När du har inga pengar,
Så klinga dina strängar. - - - V:cllo.
En polska, Movitz, går.

132.

Fredmans Epistel

angående Slagsmålet på Blå Porten.

Mutter! jag kommer med lyktan upptänd,
Med mitt glas, med mitt valdthorn och bassongen
spänd:
Ända till sta'n, dit bassongen är vänd,
Höres echo uti gaffelgränd.
Skyarna blixtra bland skurar och bad:
Ser du skylten på Liljan, mellan löf och blad?
Bröderna dansa, fem, sex uti rad:
Må ej Fredman också vara glad!
Klang! huru lång
Min bassong
Och svår han är att handtera!
Röret är trångt
Och för långt:
Det gnisslar hest och vrångt.
Systrar! lät oss promenera:
Tag då, Mutter, lyktan och bär:
Jag skall för er qvintilera
På bassongen här.
Fag. - - - Hör, hvar ton, så klar och skär,
Fram den bringas,
Höjs och tvingas,
Som på flöjtraver.

* * *

Lotta, god afton, god afton, mamsell!
Se bror Lars, bror Carl Peter och en ann' gesäll;
Maja på Wismar och Cajsa Rydell:
Vi få roligt, gossar, nu i qväll.
Lys mig med lyktan och fäll henne ner:
Der en puss, der vid planket... stupa ej, jag ber!
Hurra, cusiner! Jag dansar och ler:
Se, Blå Porten öppnas nu för er.
Hör, hvad för klang!
Si'cken vagn
Vid porten vände tillbaka!
Hör, hvad för rop!
Allihop
Nu slåss om glas och stop.
Systrar! hållen eder raka
Mellan pikar, sablar och spett:
Denna sabel skall få smaka
Båtsmansblod och fett.
Fag. - - - Spänn bassongen, blås i ett!
Storma huset
Intill gruset!
Det bort längse'n skett.

* * *

Skjut in i fenstret, bryt sönder hvar karm!
Aj, min arm! aj, mitt ben! aj, aj, aj, min arm!
Stöt i trompeten, skrik, Mollberg, alarm,
Och ränn sabeln i hvarenda tarm.

Söla den hunden i blod och i träck:
Slå'n på truten, den der, som är så örfiltäck:
Sparka den åsnan, som dansar så fräck,
Och gör huset tomt till minsta fläck!
Ut, alla man,
Hvar om ann':
Canaljer, ut hufvudstupa!
Stäm violin,
Ge oss vin,
I Sodoms gödda svin!
Låt oss rusta, slåss och supa,
Sqvadronera med sabeln så snällt:
Ärr och blånor, skårsor djupa,
Bagatell i fält!
Fag. - - - Hör, hur echo svarar gällt!
Mars nu hvilar:
Göm dess pilar
Under Bacchi tält.

133.

Ceremoniel

vid Commendören, Jägaren Stenbergs, Griftefest.

Corno. - - . - Sjung vid valdthornens skall,
Sjung, du jägarskara!
Men, vid din eld och snara,
Stig fram, att oss förklara
En jägares fall,
Som, bäst han gick och ragla
Kring Dianas fält,
Sin bössa han förnagla
Ner i Bacchi tält.
Stöt i trompeten gällt!

* * *

Corno. - - - Procession raglar, står.
Se, kring hjelten döder,
Hvad många Bacchi bröder:
På hvarens näsa röder
Så tillrar en tår.
Den ena åt den andra
Visar flaskan glad:
Ned till Tartaren vandra
Tre och tre i rad,
Och supa oscobad.

* * *

Corno. - - - Kyparn Ede, se der,
Hvar han går och stretar,
Med benen käckt arbetar
Och som den blinde letar,
Hvart vägen den bär.
Som härold för processen,
Han en spira för,
Med Bacchi krans på hjessen,
Man hans utrop hör:
Du är vår Commendör!

* * *

Corno. - - - Blås en sorglig tenor!
Si, der se vi båren:
Si, Bacchi folk, till åren,
Med de utslagna håren,
De sjunga i chor.
Vår vän vid Bacchi fana
Tappert stupat har.
Sof sött! Du tjent Diana,
Som en passlig karl,
Men dyrkat Vinets Far.

134.

Platskans Öfverfart på Styx,

i Oct. 1785.

"Vivat, klang, min vackra gumma!"
Sjöng till Platskan Bacchus sjelf,
När han morgonvörten skumma
Af sin brygd vid Charons elf.
"Gumma!" — sjöng han glad och tralla,
Och ur ämbarn tog ett krus; —
"Till din tjenst! Hvad att befalla?
Orkar du ännu ett rus?"

* * *

Platskan, i en stoppad hufva,
Ned vid flodens bräddar skalf,
Under giktvärk, fluss och snufva,
Vid en blåst ur skogens hvalf.
Bredvid satt en nymph, som hicka,
Och en ann', som vofflor åt:
Platskan buga sig, att dricka,
Just då Charon sköt sin båt.

* * *

Charon plaskar tungt i vassen
Med sin klufna, svarta år,
Med den penningen i kassen,
Som för rodd han alltid får.
Bacchus, som nu idlig skummar,
Till Olympens hemkom-öl,
Titta upp, såg Charon tumma
Styret på sin mörka köl.

* * *

Gubbe! — ropte han — för tusan!
Säg, hvem sökes? Svara promt! —
Jo, jag söker den madusan
Från Sanct Olofs röda tomt.
Hon mig öfverfarten nekar;
Men mig Gudar ha befalt,
Svepa hennes murkna kekar
I mitt skört, — och dermed allt!

* * *

Fröjas port hon öfvergifvit,
Öfvergifvit dess paulun:
Såleds på mitt pass står skrifvit,
Genast att afhämta frun.
Furierna vid andra stranden,
Vid ett sken, som dagen klart,
Stå tillreds, med bloss i handen,
Att upplysa hennes fart. —

* * *

Som en skymt var gumman unnan,
Och i båten hukad satt:
Bacchus, med en vink från tunnan,
Böd sin svärmor en god natt.
Åskan knallа, regnet sqvala,
Och från alla himlar dröp...
Då uti sin källarsvala
Bacchus lunka in, och söp.

135.

Den 16 Sept. 1784.

Gissa hvad den gumman heter,
Som i krogdörrn står så feter,
Hon, med stubben snäf och kort,
Som nu vände näsan bort...
Inte den! nej, den till venster,
Hon, som står och tvättar fenster...
Kära hjertans, dit, min vän!...
Inte den... nå, inte den...
Nå, jag tror, ni är förryckter:
Ser ni inte? Är ni nykter?
Dit, för tunnor tusan fan!
Den der kärngen der på plan,
Hon som nös... den der, som nyser,
Hon som skubbar sig och fryser...
Inte den, som står vid karln...
Dit jag pekar, kära barn!
Är ni rasande i synen?
Hon med svarta ögonbrynen...
Stå ej der och ögat hvälf:
Skäms och stå nu der med skammen —
Å, ja så, den der Madamen...
Herre Gud!... Mor Maja sjelf!

136.

Mor Maja.

Gamla Mor Maja, hon satt med sin katta,
Längst inom skranket på Röda Husarn,
Var då så kärlig, så from, som ett barn,
Och ideliga pumpa i, och skratta,
Fatta i stånkan och skratta och drack:
Ölet i näsan på gumman det stack.

* * *

Dermed så lyfte hon stubben på rona,
Klef inom skranket i källaren ner,
Stolt med sin stånka: mig tycker, jag ser
I trappan nu vår ärliga matrona,
Hur hon småskrattar och klifver så tung.
Drick, mina gäster, och frossa, och sjung!

* * *

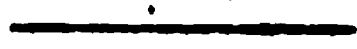
Skål, sade Bredström, och högg så i stopet,
Uff! det är kostligt, den buskan är skön:
Hvad den är spräcklig och mörkbrun och grön!
Den der kan sätta kära Mor i ropet.
Kan kära Mor brygga mera, brygg mer,
Och lägg mer tallstrunt i kärlena ner.

* * *

Sjung en skål, sjung för din flicka,
Som om all din frihet rår:
Ej uppsyningen skall sticka
In sin näsa, der du står.
Klinga, god' herrar, ty tiden är svår:
Skål, fader Movitz! Här står det, det står.
Gutår! :|:

* * *

Och som porten nu är stängder
Och om dörrn mor Maja rår,
Grip dig an! Är du befängder?
Se, hvad fluidum du får...
Klinga, god' herrar! Bror Movitz han går
Bort med mor Maja: han gick, ni förstår...
Gutår! :|:

138.

Krögaren Marcolfus.

Fader Marcolfus dansa på krogen,
Med glas och fiol:
Vår Bacchus trogen,
Gammal och mogen,
Slog han med knogen
I bänkar och bol,
Och som tuppen han gol. *Fin.*
Fader Marcolfus han dundra och skrek:
Ögonen röda, och näsan var blek:
Hufvu't var blått,
Skägget var grått,
Halsen var brun,
Som en kapun.
Innan han dödde, hin håle han tog'en. *D. C.*

139.

Heer, kamerater, wie schtår till? —
Jo, lustigt: vi äro raska.
Jergen Puckel! tag din flaska
Och din spickesill. —
Pruder! prafissimo, trink aus!
Wir wollen uns tivertiren
Und anjetzo poculiren.
Da ist ja ein Schmaus! —
Låt alla glasen klinga,
Låt alla korkar springa,
Buteljer svinga:
Drick nu, om du vill. —

* * *

Prafo! charmantes eel i qväll!
Thet porser och thet pornerer;
Men min' pen the palancerer:
Das ist packatell! —
Ja, bagatell! Men klinga, drick:
Hvem kan väl så skönt förbättra?
Allting skönt uppå Skärsättra,
Intill minsta prick. —
Tyst, kamerater, stilla!
På Svenska jag tala villa.
Jag talar illa:
Excusirn Sie mich. —

* * *

Lustigt, drick ut i botten, svälg!
Slå ännu i glasen mera:
Skålar finnas ännu flera,
Och mång full butelj.
Ölet ger vällust, märg och hull:
Lät hjertat och vinet rinna:
Skål, vår värd och vår värdinna,
På den gröna mull! —
Krats! troja dus kampampen! —
Jag dricker, så jag får krampen.
Jag tar till pampen:
Rättnu är jag full.

140.

Movitz Capellmästare.

Systrar! hör sådan kostlig bassong!
Se, fader Movitz svänger nu stråken,
Blår till strängar på sin violon,
Som är mörkbrun och höger som kåken.
Trampa de fotspår, du kära far,
Som fader Berg till Bacchi Capitel!
Tag nu emot Capellmästar-titel:
Aldrig vin och cónfonium spar.

141.

Epitaphium öfver Schmidt.

Statt stilla, vandringsman, och se
Två stöflar i en grop:
En Bacchi käck trotjenare,
En hjelte vid ett stop.
När jord och himmel stör sitt band,
Om han står opp igen,
Så händer, att af Hillebrand
Han får en spark i änd'.

142.

Epigrammer af Movitz.

I.

När tar du dig en sup, min Far? —
Så länge någon tår är qvar.

II.

När är på dricka brist och slut? —
När du har druckit stopet ut.

III.

Ditt hufvud är af alabaster,
Din kropp utaf ett dyrbart trä,
Ditt hela innanrede knaster,
Och öfver allt är du ett fä.

IV.

Peter Bredström, den hundsvotten,
Gjorde detta epigram;
Se'n jag tömt mitt stop i botten,
Gör jag något i Madam.

V.

Din gamla, nederruttna tomt,
Hvem, Mollberg, rår om den till pricka? —
Jo, Venus har intecknat somt,
Men Bacchus bor der jemt på vicka.

VI.

Mollberg satt vid Bacchi press,
Spelte kort och jemt stack öfver:
Alla lura dicht på klöfver,
Men han slog ut hjerter äss.

VII.

När smakar sömnen bäst, kamrater? —
Jo, när man, med ett öppet gap,
Förspelt sin, börs, och ligger flater,
Fullspilld af öl och vin de Cap.

VIII.

Mollberg skulle lära läsa,
Till en början, A, B, C,
Men hans långa röda näsa
Gjorde, att han ej såg D.

IX.

Hvarför jemt så tankefull?
Har du några små att föda? —
Jo, båd' bruna, grå och röda
Spisa middag på mitt hull.

X.

Säg, hvem är din bästa väp? —
Den, hvars fiende jag blifver
Och som sist jag öfvergifver,
När han intet har igen.

XI.

En häst, som sörplat öl, och trötter
Ändå vid krogdörrn modig står,
Han stupar ej: hvarför? — Gutår!
För det han står på fyra fötter.

XII.

Tre ting ohyggliga för mej:
En möglig kärng i älskog dånad,
En svulten katta i sin brånad,
En Bacchi man, som står förvånad
Och för ett halfstop säger nej.

XIII.

Hvad älskar du helst för musik?
Kanske fioler, som de flesta? —
Nej, den som skrålar framför lik,
Med villkor, att man får till bästa.

XIV.

Hör, Mollberg, hör, hvem är din far?
Den frågan kanske confunderar. —
Min far är den, som aldrig spar,
Och jag dens barn, som bäst trakterar.

XV.

Säg, hvad nation, af dem du mins,
Du älskar mest, och nämn bevisen! —
Jo, som der aldrig svagöl fins,
Så tycks mig mest om Portugisen.

XVI.

Hvarför är ej jag i ropet,
Liksom du, för oboe? —
Jo, sad' Mollberg, tog till stopet:
För du spelar som ett fä.

143.

Tankar af Movitz.

Det är med tennstopet likasom med silfvertumlaren: man känner deras värde i samma mån, som sjelfva det inneslutna ämnet har mer eller mindre qvick och dyrbar afsättning i jemförelse mot det hela, eller metallen.

En god sup aqvavit emellan 7 och 8 om morgonen är såsom en tidigt resande vän, hvilken åstundar herberge för att göra husägaren munter och bekymmerslös om husets bristfälligheter, till och med om hyran.

Det är oemotsägeligt, att ett klart ritadt kristalls-desertglas, med *huile de Venus*, är vackrare för ögat, än Ehrenstrahls tafla i Storkyrkan.

Socker i Franskt vin bemärker en tröghet i förståndet, ett *non plus ultra* i dumhet, och en fiendskap emot lemmarnes frihet.

Man klagar ej utan orsak på våra seders förderf. Kan något större bevis gifvas på vår tids veklighet, än det onaturliga bruket att blanda vatten i vin och tugga skorpa på bränvin?

Democritus grät vid allt hvad som hände; *Heraclitus* skrattade åt allting; den *Vise* tar sig en sup vid alla lifvets händelser.

Den moraliska lefnaden utan kunskaper är lika tung och onyttig, som den physiska utan brännvin.

Hvad man kallar dygd är ofta ej annat än oförmögenhet. Kyskheten är ej sällan blott en slapphet i nerverna, och nykterhet är nästan alltid brist på penningar eller credit.

Det var ej så stort prof af hjeltemod hos Cato, när han skar strupen af sig, för det Cæsar förbudit brännvinet. Hade han haft nog styrka att bära ett lif utan brännvin, se då hade han varit en stor philosoph.

Det förhåller sig enligt min tanke med flickor, likasom med lerpipor. En god rökare nyttjar ej gerna en pipa, som ännu är orökt.

Skilnaden emellan salige bror Bergs Hummel och Noellis Pantaleon är efter virtuosers mening att anse som en droppa svagöl emot en åm dubbelt öls hembrygd.

Lika så olidelig som en halflärd är, så är ock merendels ett halft rus, ty det förorsakar

ofta både olust och illamående; men super man sig väl full, så vinner man hvad alla menniskor fara efter och som så få hinna till, jag menar den veritabla lycksaligheten, och har dessutan den förmånen, att man, i samma ögonblick som man är som mest plakat, blifver gerna på en gång nykter igen. *Probatum est.*

Att komma på krogen med en rock, som är med flottfläckar blommerad, med dam uppfylld, eller då få eller nästan inga knappar finnas mer i honom, är oanständigt och röjer likasom någon liderlighet.

Den Drucknas öga ser mer än Philosophens. Hvad tid och möda har det icke kostat de lärde att bevisa, det jorden går omkring? Stackars narrar!" Tolf supar brännvin öfvertyga derom långt kraftigare, än alla deras demonstrationer.

Om du sitter fundersam med en pris rappé i näfven och ljuger eller bakdantar någon vän, ämbetsman eller hvilken som helst, så laga framför allt, att du håller en ärlig min, ett stilla och vänligt bemötande emot hvar man, och att du hänger din hatt på sin vanliga spik, sätter din käpp på sitt rätta ställe i hörnet vid disken, och att du snyter dig och småhostar vid tobaksröken; men i synnerhet måste du icke förglömma

att vara krypande, ödmjuk och smårolig, antingen du är buden eller tracterande; och drick ett glas.

Hvad är Politiken? Du svarar: Det lär vara Statskunskapen. — Hvad är Statskunskapen? Du dricker din granne till, slår locket igen på stopet, och svarar intet derpå.

Förstånd tjenar till intet, och lärdom är bara gräl. Åtminstone är en som säljer bränvin långt nyttigare för Staten, än en som skrifver vers eller annars staplar ihop några tankar. Jag önskar, att jag måtte lefva den dag, då alla Boklådor bli förvandlade till Likörkammare, alla Auctorer till Krögare och alla Läsare till Supare.

Om du med glaset i hand, klockan 11 på dagen råkar någon supbroder, som du redan förut på andra ställen träffat i samma positur, så gör ni bägge två försigtigast, om ni för folkets prat skull, ej låter ermärka, att ni möttsiät förut; ty ondskan går långt i våra tider. Också är en sådan erinran alltid obehaglig för värden i huset, som gerna vill, att allt brännvin skall supas hos honom.

När man spelt länge till dans och man börjar bli qwacklig af det ständiga vindrickandet emellan hvar menuett, så är ett godt glas pome-

rans lika så tjenligt för magen, som confonium för stråken.

Likasom en får mera lust till lärdom, allt som han blir lärdare, så händer ock, att, ju mer man super, dess mer vill man supa.

144.

Avertissement.

Bortom den aflägsna så kallade Nya Vägen å Norrmalm och i Johannistrakten, under en förmultnad kropp-ås och ett till hälften afvältradt tak, der vindsgluggen småningom börjar undandraga sig dagens ljus och skorstenen nedsjunka i gatan: derstädes, — inom några alnars kullblåst stakett, mellan glasbitar, skostulor och purpurier af culörta trasor, i hörnet mot ett afträde, bakom en nedfallen mangel, på en gammal lurfvig Drottning Kerstins gyllenläderstol, i gruset efter en af brandsyn sönderslagen kakelugn, bredvid en kullstjelpt balja sopor, — befinner sig undertecknad fattige Manufacturist, i en röd scharlakans-nattrock utan foder och öfvertyg, eller samme man, som förfärdigat den så kallade *Utterpufferten* eller bössan, hvarmed för någon tid sedan den stora ofanteliga Uttern vid isbräddeu å Norrström blef sårad och skjuten. Sigtet af skotthållet å bemälta bössa utgör hemligheten i denna inrättning, hvilken under tysthetslöfte blifvit lemnad samma Herre, som efter egen och ryktets utsago ägt den lyckan att fälla ofvannämnda stora Utter. Emellertid har man trott sig förbunden gifva vördsammeligen vid handen,

att de resp. Liebhaber af besagda Utterpuffertar kunna ju förr dess heldre hos mig alla mån- och thorsdagar, då väderleken så medgifver, mot röda planket vid luckan, der som försäljes grädda, sig infinna, för att, om så behagas, med mig afsluta eller accordera om dylika gevärs förfärdigande. De åter i landsorterna, som ej äro försedde med tillräckliga commissionärer vid den härå framdeles förmodade qvicka afsättning, äga likaledes frihet till undertecknad sig directe addressera, efter ofvangjorda beskrifning på hus och hemvist, då, enligt närlagde i afskrift vidimerade certificater och attestata, man förmodar, hvarjom och enom behörigt nöje vederfaras skall. Stockholm den 18 Jan. 1782.

CHRISTIAN WINGMARK
Utterpuffertmakare i Stockholm.

Bilagor.

N:o 1.

Den af Herr Utterpuffertmakaren Wingmark uppfunna invention till Uttrars fångst och fällande är af den beskaffenhet, att flera dylika djur beqvämligen i ett enda skotts aflossande kunna ernås, och ser jag icke; *quare non* en slik förmånlig uppfinning bör kunna aflöpa utan särdeles kostnad i verkställighet, samt då ett *præmium laboris* skäligen bör vara anhängdt *ad virtutem*, alltså recommenderas bemälte Herr Wing-

mark öm-vänligen hos en och hvar i synnerhet till det bästa. Östra Långtuna d. 14 Dec. 1779.

Petrus Ståhleld
P. P. h. t.

N:o 2.

Att Utterpuffertmakaren äreborne Mäster Christian Wingmark, i min och min käraste broders, afskedade Taffeltäckaren på Öland, Joachim Bredströms närvaro, förleden höstas på isen vid ** nedfällt fem stycken Uttrar och deribland en hona, attesteras på begäran härmed ödmjukeligen af Uddevalla d. 19 Dec. 1781.

Peter Bredström.

N:o 3.

Anno 1780 den 4 Febr. något mot aftonen inställde sig välrustade Utterpuffertmakaren Wingmark på isen mellan *** för att efter resp. vederbörandes begäran anställa prof med de här å orten ej förr bekanta så kallade Utterpuffertar, som förmodeligen medtagit en ansenlig fångst, om ej ett oförmodadt yrväder infallit, som på anmodan tjensteligen attesteras.

Klingcander.

Ofvanstående afskrifter med originalet lika lydande, intyga

Pierre Mollberg. Cl. Blåsgren
suspenderad Organist.

145.

Adam i Paradiset.

När Adam han bodde i Paradis,
Så hade han roligt på menskeligt vis;
Men hin skall den gästa:
Till bästa
Sin nästa
Han gaf hvarken vått eller torrt, som man vet.
Ej var han karl till att laga en bål,
Fast pomeranser satt rundt kring hans gål.
Tvi den hundsvotten!
I botten :||:
Vi dricka, uti all förtret.

* * *

Fy tusan! det var ett und'ligt gemöt,
Att lukta på drufvan och stå som ett nöt,
Spritt naken, förryckter,
Betryckter,
Och nykter,
Och titta i luften och undra på allt.
Se'n han blef gifter, så bar det till vägs
Ur Paradiset, om qvälln klockan sex:
Tommer blef gålen.
Men bålen :||:
Står fuller: så drick, det blir kallt.

146.

Paradiset.

Adam var den första man,
Som den första qvinna vann:
På det viset
Paradiset
Bygde hon och han.
Eva var, som hvar man vet,
Ung och täck och rask och het:
Mjuka händer!
Hvita tänder!
Och så lagom fet!
När som Eva uti busken,
Inte mycket långt ifrån,
Ropte: "Adam!" — stod den slusken
Dummer som en spån.
"Adam, min vän!
Hvar är du nu, min maka?
Ät af äpplet nu igen!" —
För den och den,
Hvad nu igen?
Var Adams svar tillbaka:
Och då skratta djefvulen.

147.

Cain och Abel.

Cain, Adams äldsta gosse,
Gjorde-bror sin en surpris,
Slog ihjel'en på en mosse,
Vid en grind i Paradis.
Drick, drick, lät pojkar lufvas;
Karlar slåss på annat vis.

* * *

Abel kanske ville råda:
Cain tyckte, han var karl...
Nyktra måst de varit båda,
Ledsna vid så torra dar.
Drick, drick, lät korken skrufvas:
I buteljen ha vi qvar.

* * *

Cain var ej van att frukta,
Satt sin hatt uppå och slog:
Abel på sin mössa lukta,
Och i mössan han ock dog.
Drick, drick, lät dig ej kufvas:
I buteljen ha vi nog.

148.

Moses Skål.

Käre Bröder!
Drickom Moses skål:
Han är döder,
Men i denna bål
Vi hans namn upplifva,
Oss på resan gifva
I det friska, friska röda haf.
Denna bischoffsslefven
För vår värd är blefven
Moses staf.
Hafvet han med denna stafven delar:
Pharao han kom med all gevalt:
Konsten honom felar,
Han, med vagn och selar,
Plumpa neder som en tunna malt.
Lika godt, må vara:
Vi torrskodde fara
Öfver allt.

149.

Konung Saul :||: var en misanthrop,
Mjeltsjuk, rädd och slagen,
Glömde vänskapslagen:
Ingen sådan :||: i vår glada hop!

* * *

Tro mig, David :||: visste bättre, han:
Rasa, curtisera,
Hvarje qväll supera —
Såleds gjorde :||: Jonathan och han.

* * *

Fastän pojke, :||: var han hjelte re'n:
Goliath, den krabaten,
Slog den lilla saten,
Så han tumla, :||: bara med en sten.

* * *

Sonen Salomo, :||: lät oss vörda den:
Först han här på jorden
Stiftat Murar-Orden,
Då han tänkte :||: som en menskovän.

* * *

sin lära :||: bör han äga pris:
Supa, lustig vara,
Låta sorgen fara,
Kära broder! :||: det är vara vis.

* * *

Konung Salomo :||: fick en kär visit.
Långt bort kom det rönet,
Han var vis för könet:
Derför reste :||: Saba Drottning dit.

* * *

Aldrig sad' hon: :||: "Herre! nå, var still" —
Som i våra dagar;
Nej, "hvad er behagar,
Kära Herre! :||: jag rätt gerna vill."

150.

Propheten Jonas.

Gubben Jonas,
Ängslig, matt och sjuk,
Inte skonas,
Måst i fiskens buk
Stilla storm och vågen;
Stora kabeltågen
Hissa Jonas neder ifrån däck:
Hufvud, ben och armar
Måst i fiskens tarmar
Utan skräck.
Gubben Jonas, kan man lätt begripa,
Tyckte väl, att det var rent besatt;
Men ej grät och lipa,
Nej, han tog sin pipa,
Rökte tobak både dag och natt.
Jonas kunde sluta,
På en Finsker skuta
Att han satt.

* * *

Kära Jonas!
Verlden mins dig än.
Du försonas,
Och du kom igen.

Fisken börja tjuta,
Dig på stranden spruta,
Der en kurbitsblomma i din famn.
Fisken knep och krama'n,
Hartman sjelf von Graman
Blir ditt namn.
Låt oss klinga, Jonas lagrar skära:
Kamerater, hurra med pocal!
Låt oss hjelten bära
Fram till hjeltars ära:
Ingen egnar Jonas ge förtal.
Jonas var den största
Och den allraförsta
Amiral.

151.

Segelfarten.

Ro, ro, ro,
Lät skeppet flyta sakta:
Tro, tro, tro,
Neptunus sviker lätt.
Jo, jo, jo,
Hans välde vi betrakta:
Tro, tro, tro,
Vi hamna ändå rätt.
Tvänne Gudar ä' på vår elf:
Bacchus och Neptunus sjelf.

Chor.

Bacchus och Neptunus!

* * *

Jemt, jemt, jemt
Lät skeppet saka flyta:
Skämt, skämt, skämt
Neptunus icke tål:
Stämt, stämt, stämt,
Mot böljor, som inbryta,
Bacchus satt
Sin tunna och en bål.
Tvänne Gudar ä' på vår sjö:
Bacchus! för mig till din ö.

Chor.

Bacchus och Neptunus!

152.

Landtmannen.

Vid ett torp i en skog,
Med en häst för en plog,
En fattig bonde körde och log:
Bäst han körde en stund,
Stack han pipan i mun,
Förnöjd af hjertans grund.
Nöjd på sin tufva, klen och knapp,
Han vände sin lilla åkerlapp:
Var så ren i sin själ,
Tänkte ärligt och väl,
Förutan larm och gräl.

* * *

Solen glimma i skyn,
Alla snarka i byn,
Men morgonrodnan gladde hans syn:
Alltid först gick han ut,
Alltid sist hem till slut,
Och svettig i hvar klut.
Bordet för honom dukas snart
Vid källan, der vattnet rinner klart:
Middag snart redes till:
Med en kaka, en sill
Hans vällust nöjas vill.

* * *

Då han brutit sitt bröd,
Se'n han lagt det på glöd,
Sin tunga läskat, törstig och röd,
Såg man åter hans lopp,
Hur han luta sin kropp,
Vred plogen ned och opp.
Ceres sitt altar hade ställt,
I lunden, tätt bredvid hans fält.
När som stjernan upprann,
Sjöng och offrade han:
Och så hans dag försvann.

153.
Jagtvisa.

Diana! jagten väntar dig:
Kom, spänn din båga snart.
Se hjorten, hur han bröstar sig
Och trotsar pilens fart:
Den rädda haren liter blott
På föttrens snabba lopp,
Men när han hör ett enda skott,
Så dör han i sitt hopp.

* * *

Kom, skogens djur, och gifven er
På nåd och onåd nu:
Här ges ej något fångqvarter,
Men alla dödas sku.
Diana sjelf på fältet är,
Och hunden färdig står.
Här laddas våra mordgevär:
Få se, hvem skottet får.

* * *

Bäst fogeln i sin lätta flygt
På luftens rymder far
Och tror sig lefva sällt och tryggt,
Han döden hos sig har.
Här vinglar örnen i sin prakt,
Med tjädern, sakta kull.
Si, så är vår Dianas magt:
Hon tar båd' hår och hull.

154.

Gurkorna.

Pastoral.

Farväl, min fordna lycka,
Min herde och min hjord,
Mitt lilla glada bord,
Som jag för dig besmycka
Med skönsta frukt, som fås!
Farväl! jag kan ej länger:
Min Damon sig nu svänger
I Westerås.

* * *

Kors, kors, hur du lär flacka
Kring Fröja, yr, och vild!
Mig tycks, jag ser din bild,
Gult skärp och ljusblå jacka,
Med fint och knyppladt krås, —
Och hur du åt mig skrattar,
När du din brud omfattar
I Westerås.

* * *

Må ej mitt hjerta brista?
Jag honom saknat har
I fulla fjorton dar...
O Gudar! låt min kista

Af Charon hopaslås...
Min Damon, hvad du dröjer!
Hvad är, som dig förnöjer
I Westerås?

* * *

Han skulle endast fara
Uppå en kort visit,
På några dagar dit,
Och köpa gurkor bara,
En kagge med sin sås;
Men ack! en ann' herdinna
Förmått hans hjerta vinna,
I Westerås.

* * *

Kom, trogna herde, åter
Med dina gurkor, kom,
Och till din brud vänd om,
Som sitter stängd, och gråter,
Inom tre starka lås!...
Tro fritt den mig förklena,
Tro fritt din Greta Lena
I Westerås.

* * *

Att jag är så förskjuten,
Det våller hon allen.
Jag känner henne re'n:
Den snipan snörper truten

Liksom en fiskemås:
Hon ideliga ljuger,
Och ingen är så sluger
I Westerås.

* * *

Hon bott med mig tillhopa
I Stora Hopargränd:
Nog är den tossan känd:
Hon kan ett golf knapt sopa,
Knapt skilja räf från gås.
Hon vill ett hushåll styra!...
Nej inte slika fyra
I Westerås.

* * *

Men att hon har en tunga
Så hal liksom en ål,
Förtalar Per och Pål,
Kan styfvern slugt utpunga...
Ah! c'est une autre chose!
Märk hennes ögon bara:
Fins sämre gammal mara
I Westerås?

* * *

Om Thirsis, om den sloken
Och mig hon mycket sagt,
Att jag gått mellan vakt,
Med husklä', åt Hornskroken,

Gått kippskodd, det förstås...
Nej, Damon! nu jag gråter:
Kom, trogna herde, åter
Från Westerås.

* * *

Du, herde vid min sida,
Ställ bort min blomsterkorg!
Blif åsyn af min sorg,
Blif vittne till min qvid,
Och på din pipa blås...
Lät Damon mig förgäta,
Fritt sina gurkor äta
I Westerås.

* * *

Fritt må han mig förgäta...
Jag Damon nämna kan
I skogen för tyrann:
Min hämd skall honom fräta
Och gnaga'n i hans bås.
En annan Melicerta
Må ta hans lumpna hjerta
I Westerås.

155.

155.

Våren.

Pastoral.

Nu qvicknar den sköna naturen, -
Och fjäriln han fläktar bland blommor och bin:
Den nakna och kyliga muren
Bär flätade ranker af rönn och jasmin:
På fältet jemt källorna brusa,
I skygd af castanier och granar och hägg,
Och bakom, der asparne susa,
Hörs jägarens valdthorn och hästarnes gnägg.

* * *

Än höres en flöjt, än en pipa,
Och än en herdinna på cittran hon slår:
Förgäfves kan Damon begripa,
Att han är förgäten och det för ett år.
Han smilar och blåser och bockar
Och skapar sig till på visst hundrade sätt;
Men nymphen, en blomma hon plockar,
Och skänker sin Celadon, — och det var rätt.

156.

Pastoral.

"Säg, hvarför, min sorgsna herdinna,
Säg, hvarför i skogen så ensam du går?
Du söker en herde att finna:
Den herden, kanske han ditt hjerta försmår.
Men nalkas mitt tjäll och min stuga,
Som skymtar der borta, der bakom i lund:
Jag vill dig, herdinna, ej truga:
Jag endast bereder din lyckliga stund." —

* * *

Nej, Damon! din redliga hydda
I stillhet jag vandrar så sakta förbi:
Hvad som mina sinnen gör brydda,
Det vet blott en enda... Låt bli mig, låt bli
Förgät dina konstiga ränker:
Man känner din smickran... Nog, nog, kära d.
Mer ädelt, mer ömsint jag tänker,
Och derför i skogen försvinner jag nu.

157.

Pastoral.

Snart lugnar den sorlande floden,
Der böljan hon glittrar mot stjernornas glans:
En kyla sig tränger i bloden,
Och ögat det blundar vid myggenas dans:
Det sorgliga echo besvarar
Camillas uppriktiga róp,
Der tungt hon sin saknad förklarar,
Bland lammen, som skockat sig partals ihop.

* * *

På ängen sig gräset nedlutar,
Hvar blomma insveper sitt brokiga prål:
I skogen vallhjonet ej tutar:
Herdinnan vid källan bortkastar sin skål,
På qvittrande fogeln att höra,
Men inte på gökens kuku:
Ej minsta ett löf näns sig röra,
Den stunden, som helgas åt kärleken nu.

158.

Sommarmorgonen,

den 2 Aug. 1787.

Pastoral.

Natur! din prakt, vid dagens timma,
Hjertat ömt upprör.
Hvad ljusa sken, som ur sin dimma
Morgonrodnan strör!
Ditt öga mot skyarna för:
Si, solen ur molnen beströlar
Och målar
Båd' vikar och sjöar och dälder och näs,
Förgyller hvar blomma, försilfrar hvart gräs!

* * *

De öppna fält sig grönt utsträcka
Under blom och säd:
De gula åkrar gladt betäcka
Här och der ett träd.
Sjung, herde, i lunden och qväd!
Sjung nu om din frihet, herdinna!
Besinna,
Hur herden vid källan han lyss och han ler,
Hur lammena springa kring kullarna ner!

* * *

I viken synas hvita änder,
Simmande i land.
Med halsen krökt, sig ankan vänder
På den hvita sand.
Än spritter en löja vid strand,
Än ekorrn den qvisten han släpper,
Och knäpper,
Och hoppar i granen från gren uppå gren,
Beställsam, försigtig och alltid allen.

* * *

Se ditåt, der aspen susar,
Dit man båten styr,
Hur böljan sig i hvirflar krusar
Och i bläddror flyr,
Hur vattnet kring årarna yr,
Hur roddarn han sitter och leker,
Och smeker
En flicka i båten, och nickar och ror,
Hur hon ler åt honom, och suckar och tror!

* * *

Natur! din fröjd förtjusning väcker:
I fördubbladt prål
Det ljusblå hvalf sin glans utsträcker
Öfver ögats mål.

Ett sväfvande, qvittrande skrål
I luften utbreder naturen,
Och djuren
Begynna sin högtid till pris för den magt,
Som sirat sitt tempel med blommor och prakt.

* * *

Kom, Thirsis, sätt dig i det gröna,
Bredvid mig sätt dig:
Och, Amaryllis, du, min sköna,
Närm're källan stig!
Tag cittran och spela för mig:
Och jag tar min flöjt och jag spelar,
Och delar
Min frihet, min sällhet i lyckliga år,
Med dig, min herdinna, ty lunden är vår.

159.

Pastoral.

Liljan, klädd i hvita kläder,
Emot solens brånad träder:
Af dess strålar hon sig gläder,
Men dock tvinar, sakta dör.
Hon afbildar hjertats fara,
Då det menlöst vill förklara
Lif och nöjen,
Lust och löjen:
Högsta vällust sorgen för.

* * *

Jag en skönhet sorgligt prisar:
All naturens prakt hon visar:
Hon båd' syn och hjerta spisar
Med det godas öfverflöd.
Liljan lik, hon ståtligt glimmar,
Ger min dag blott några timmar,
Se'n försvinner, —
Och jag finner,
Att dess lif skall bli min död.

* * *

Trohet sjelf sitt hjerta sårar:
Ömhet lånar aldrig tårar:
Redlig själ man ej bedårar:
Ädelt hjerta sjelf sig rår:
Och jag rår nu om mitt hjerta...
Chloris! tag dess hela smärta,
Lif och öden:
Ja, i döden
Du mitt lif, min trohet får.

160.

Stockholm d. 19 Maj 1780.

I dag mot morgonrodnans uppgång, vid ett klart och stilla väder, tilldrog sig kring Claratrakten något sällsamt phenomen, som läsaren kan intaga af följande berättelse.

En djup tystnad regerade öfverallt, man hörde intet det minsta knäpp eller kny, om intet på de ställen i staden, der någon skjutsbonde knackade på kärrhjulet, eller någon sotare discantade hönsgummans visa på skorstensbrädden, eller också bagarpojken kunde stå i brödkorgen och gnola:

"Movitz blåste en concert";

det var så tidigt, att tornväktarn i Clara första gången tittade ut ur torngluggen med sin röda filtmössa och bara gäspade, och drog näsan åter in i gluggen tillbaka; lätta dragönerne gingo ännu i toflorna och kopparslagaren syntes ej emellan sina sjudande kittlar; jag påstår, att fader Mollberg näppeligen hint mera vid det laget, än till tredje supen, och att basfioln ännu låg kullstjelpt bland ölstopen i Göran Helsinges gränd; ingen poet hade ännu hunnit gnugga sömnen ur ögonen och plocka dunen af jackan, förr än ur ett genomskinande moln, vid ett sorl af liksom glittrande skuggor, en oändligen vacker skapnad,

prydd med ett koger, en bindel och ett bloss, visade sig och med en förtjusande stämma afsöng denna lilla rondeau, i hvilken orden ungefärligen voro dessa, fast melodien af mig genast förglömdes.

RONDEAU.

En gång en herdinna
Sina löften ömt besinna:
Kärlek, han ville vinna,
Men bön och tårar hjelpte ej.
Stilla, tyst och ledig,
Alltid vacker, from och sedig,
Dristig och fri och redig,
Blef hennes svar till Astrild: Nej!
Men ack! märk, hvad hände:
Hemligt hjertat sjelft sig tände.
Astrild, han log,
Och skottet, det tog,
Och nymphen sig sårad nu kände.

* * *

Kärlek nog man känner:
Kära hjertans mina vänner!
Bågan, blott han den spänner,
Så grumlas lätt ett glädtigt blod.
Iris börja gråta:
Hennes tankar bli en gåta:
Stundom vill hon förlåta,
Och stundom väpnas hennes mod.
Men ack! märk hvad hände m. m.

* * *

Iris! dig besinna:
Tag din krona, min herdinna!
En gång skall du nog finna
Utaf min ömhet nya rön. —
Just så Astrild tala:
Nymphen vakna ur sin dvala:
Damon! ditt bröst hugsvala
Och för din trohet njut din lön.
Men ack! märk hvad hände:
Hemligt hjertat sjelft sig tände.
Astrild, han log,
Och skottet, det tog;
Men nymphen sin sällhet nu kände.

* * *

I samma ögonblick blef ett gnistrande, sprakande och ett oupphörligt viftande med facklor, blomsterbuketter, kransar, lustbägare och målade figurer, glimmande klot, med flera lekande upptåg, tills småningom mina vimmelkantiga ögon nedsänktes i den ljufligaste dvala; jag hängde hufvudet och kunde knapt höra klockorna ringa till bönen; hvad jag ändå tänkté och nu vet, det har jag mig förbehållet, och detta allt påtager jag mig med flere vittnen bevisa, om så påfordras.

Christian Wingmark.

161.

Inpromtu.

Med skorpan mellan tummen,
Emot en caffeskänk,
Så sitter jag hos Mummen
Och mumsar på en bänk:
Den glada lärkan spelar,
Vid orrens knot och knorr,
Och med ett ständigt morr
En hund och katt krakelar.

* * *

Malena står vid pumpen,
Nedhukad mot en så,
Glor opp ibland, så trumpen,
På hönsen, der de gå.
Än skurar hon ett bräde,
Än på en rostig nubb
Hon hänger opp en stubb,
En trasa och ett kläde.

* * *

Inom den gröna gången
En spräcklig, grön kalkon,
Vid pumpen, högst på stången,
Utbreder sin person.

En tupp vid rännil plockar,
Och med en slingrig mask
Han, gulbent, stolt och rask,
Den svarta hönan lockar.

* * *

Vid trädgårdsgrinden åter,
Utur en lågländt glugg,
En lurfvig dogg i mjugg
Sitt stängda lif begråter:
Kringhvärfd af gnagda ben,
För sönderslagna diskar
Han tyst på svansen viskar
Och slickar stäfvan ren.

* * *

Vid planket, djupt i mullen,
En käggla ligger kull,
Och klotet, fullt med mull
Från förra dagspatrullen,
I gyttjan trillat ner:
På taflan kast stå tagna,
Och pipor sönderslagna
Man i hvar vinkel ser.

* * *

Der stegen står och vickar,
En gulbrun, yfvig katt
Sig på en spjela satt,
Och sina tassar slickar

Vid den uppgå'nde soln.
Den ena ungen jammår,
Den andra trasan krammar,
Som ligger qvar på stoln.

* * *

Hvad skönhet i naturen!
Hvad fetma i hvart spår,
Från kyparn, der han står,
Till sämsta lif bland djuren!
Allt bildar paradis:
Allt lust och löje bådar.
Men ack! min syn ej skådar
Jeannette och Louise!

162.
Till min Flicka.

Täckaste kropp,
I snörlif fängslad, grann i salopp,
Och diademet i hufvu't står opp,
Och uret i kjortelen visar vårt gyllene hopp!
Öronen ringa,
Klinga,
Ramla,
Skramla,
Säga nu fästmannen till.
Hör du nu: :||:
Hör du nu: :||:
Gerna jag gifta mig vill.

* * *

Men jag då flyr
Från den, som hjertat ängslar och bryr:
Min suckan är nu ej mera så dyr:
Det gör mig blott smärta, att ungen är flyktig
och yr.
Skönaste händer,
Tänder,
Ögon,
Läppar,
Kinder och fötter och hår!
Vänta man: :||:
Vänta man: :||:
Skönhet med tiden förgår.

163.

Poeten.

Lustigt är ibland poeter,
När de mat och flaskor få
Och en värd bra tjock och feter,
Som dem vill tillhanda gå:
Då bli de först poeter
Och Anakreonter små. :||:

* * *

Lustigt deras blod ju rinner:
Hungern tar poeten an;
Mer han hungrar, mer han brinner
Och sin måltid måla kan.
Lustigt ju blodet rinner
I en så förryckter man. :||:

* * *

Sällan plär han tungan leda
Som ett annat menskobarn;
Långa ord och stundom sneda!
Hjernan hvirflar som en qvarn.
Jemt vill han tungan leda
I ett obegripligt garn. :||:

* * *

Får han leka med de sköna
Uppå Pindi berg ibland,
Blir han fånig som en höna,
Går en usling i sitt land.
Leker han med de sköna,
Ger han ej sin tro och hand. :||:

* * *

Han predikar sedoläran
Inom ett Sokratiskt sken;
Med sitt glas: jag har den äran,
Mister han båd' arm och ben:
Mumlar om sedoläran,
Grumlar upp buteljen se'n. :||:

* * *

Han är rädd och han är dristig,
Han är galen, han är klok,
Han är dum och han är listig,
Han är fri och han bär ok.
Ja, han är rädd och dristig:
En poet, kort sagdt, en tok! :||:

164.

Klubben N:o IV.

Apropos om Cracau.

Jensen.

Hva ba? Jag säger, jag, som gunstig Herrn och de andra Herrarna: jag tror om di der Polska affärerna, att di... di... di... di... ä'ke nu... ä'... hva skull' jag säga?... di... di... di... di misslyckas, ty Cracau, ser ni...

Chor.

Kypare!
Sätt fram buteljerna!
Cra, Cra, Cra,
Cracau Ryssen får.
Hej, gutår!
Låt oss dricka! Ryssen rår.

Lundholm.

Dä vor' inte underligt, mine Herrar, ty jag skall ha den äran att säja, Polen ligger just i villa hafvet.

Jensen.

Drick, mine Herrar!

Lundholm.

Och nu ligger hela Ryska flottan i Cracau.

Stenbit.

Hur sa'?

LUNDHOLM.

Jag säjer, jag, som Herr Ålderman, att dä ä ett skräckelig fett land: der ä' oxar, stora som woiwodar.

STENBIT.

Förlåt mig, min Herre! Polen ligger på ett berg, och kyrktornen synas ända till Stettin.

LUNDHOLM.

Det ligger i helvete och inte på något berg!

STENBIT.

Likmycke, bagatell! Låt oss bli bröder.

CHOR.

Kypare!
Rör på buteljerna m. m.

STENBIT.

Men à propos om Ryssen, bror lilla! Ligger icke Siberien också i Polen, eller huru, i anseende till de Polska pelsarna med skinn under? eller spelar Turken ännu mästare?

LUNDHOLM.

Kyss Turken i a . . . .

CHOR.

Kypare!
Byt om buteljerna m. m.

JENSEN.

Rå hvem attan tusan, som vill, i Polen, — hin håle eller Kron-notarien, Kron-rackaren eller

Sigillbevararen, — jag står vid mina ord, att Ryssen tar Cracau: ja, dä gör han, era canaljer! Och nu, god natt, bröder!

CHOR.

Kypare!
Ta bort buteljerna.
Cra, Cra, Cra!
Cracau Ryssen får.
Hej, gutår!
Lät oss dricka! Ryssen rår!

165.

Klubben N:o V.

LUNDHOLM.

Purpur, bror lilla, ä'ke dä en röd färg, den? Hva?

HALLING.

Ja, han ä mycket röd, å ja!

STENBIT.

Han är red, men han changerer.

LUNDHOLM.

Kukuliku! ska vi ta oss en sup?

STENBIT.

Ro tu man fram med tin schlup:
Jak kan ticke, du vill lifte anker.

(Sjunger.)

Jak har mine ekne tanker:
Du vill kerne lifte anker:
Rätsonere inte mer therom,
Men nu till tin lille flaske kom.

* * *

Hi ha! héj da!

HALLING.

Djefvulen regera, ä'ke de olyckliga: stora peruker och små hjernor, röda mantlar och svarta hjertan, bleka läppar och långa näsor.

STENBIT.

Daler Herrn om Bålächerne?

HALLING.

Nu ska si dä, go' Herrar: när soppan är färdig, ha de bränt sina finger.

STENBIT.

Bålacherne pränner sine finker, was will das pedeuten?

HALLING.

Bedeute dig åt helvete!

LUNDHOLM.

Gutår, Herr Bokhållare!

STENBIT.

Gehorsamer Diener, mein Herr Lundtholm!... Men att Bålacherne pränner sine finker, thet kommer från then classification af then Premierminister, der dirigerer das gantze Bålen.

HALLING.

Besitta mej, som de kokat, få de supa! Om jag hade en sup för hvar suck, som gått ur dygdige medborgares bröst genom deras svarta anstalter, så stog jag inte här.

STENBIT.

Bålacherne ha jo Tucater und Spezie-Riksthalern und Carolinen und theres eken Panco, ta mej tjefveln!

LUNDHOLM.

Halling! spark'en i a...!

STENBIT *(sjunger)*.

Jak har mine ekne tanker:
Tu vill kerne lifte anker.
Rätsonere inte mer therom:
Men nu till tin lille flaske kom.

* * *

Hi ha! hej da!

HALLING.

Se, der har du nu!

STENBIT.

Sparker tu mir in mein ref? Na-a, da skall du spendere. Kiper! ett klas kammelt! Hi ha! hej da!

(Sjunger).

Jak är hvarken haft ell' lufve,
Inken mensche vill jak kufve,
Men en Ryss uti mitt hjerte por,
Und jak är doch ärlich, som jak tror.

CHOR.

Sparken i a...!

166.

Klubben N:o VI.

Schelden,
d. 9 Oct. 1785.

Mycket nytt i dessa tider! —
Nå, hvad nytt då, kära vän? —
Jo, bror, tänk, Holländaren
Sina troppar vidt utsprider
Och vill Schelden ha igen!
Kring den ån stå granadörer
Och en svärm ambassadörer,
Och ministrarne stå se'n.

* * *

Schelden är just den klenoden,
Som Holländarns stolthet gör.
Märk nu bara, märk och hör,
Att i denna lugna floden
Holland, om jag säga tör,
All sin rikedom der vinner:
Guld med hvarje droppa rinner,
Och ur hafvet lyckan för.

* * *

Preussen

Preussen, veten I, go' vänner!...—
Ja... gutår!... det veta vi —
Har re'n tagit sitt parti:
Och om England, som ni känner,
Vill Holländaren stå bi,
Så går Preussen in i Sachsen. —
Hvem sa' det? — Jo, Mor på Laxen:
Hon är slugare än ni.

* * *

Än om Ryssen skull' sig ärna,
Ända in i Polen gå? —
Ja, än se'n då? Ja, hvad då?
Det må Ryssen alltför gerna! —
Men hvem skall han lita på? —
Ja, det kan man inte veta:
Cabinetterna utleta,
Dertill äro vi för få.

* * *

Supposons, för ro skull, Bröder,
Att nu Danmark, ser ni... — Hva'? —
Ämnar sig till Dalarna,
(Jag må säga, hjertat blöder)
Att så ärligt folk bedra!...
Vet ni Danskens sluga nycker? —
Det vet djefvuln, men jag tycker,
Att jag än en sup bör ha. —

* * *

Men hvar löper Schelden, bröder? —.
Jo, han sig så sluta lär
Vid Antverpen ungefär:
Mer åt norden, än åt söder,
Han sin sträcka genomskär:
Och just det gebitet, gossar,
Det är just det Kejsarn trotsar
Med sin nu uppställda här. —

* * *

Å, för attan tusan skockar!
Hvad angår oss sådant prat,
Om Holländarn, trög och lat,
Ur sin våta grufva mockar
Sin concordia-dukat?
Låtom oss, med glas i svängen,
Vältra systrarna i sängen,
Och en hvar bli blixt plakat!

167.

Midnattsgillet.

Hogarths tafla: *A midnight modern conversation,* transporterad i poesi och musik och till Konungen underdånigst aflemnad d. 13 Febr. 1793.

Kom, Apollo, gack din skald till handa,
Om mig egnar kallas din:
Skänk mig Hogarths öga, eld och anda,
Låt hans teckning lifva min!
Redan min skugga, tung, i en dvala,
Röner sömnens roliga gräl,
Och re'n mig tyckes vinet sqvala,
Kring min hjessa och min själ.

* * *

Bålen, fylld, på bordets rundel röker:
Der citronens böjda skal
Sig ikring den varma brädden kröker,
Under slefvens dropp och sqval.
Ljuset i staken osande lågar,
Bland de spräckta, virade krus:
Och Fredmans bust — om någon frågar —
Dagas af det samma ljus.

* * *

Af det fluidum, på duken sjuder,
 Fuktas väggar, bord och golf,
Och i vrån, der urets klämtning ljuder,
 Pekar säjaren på tolf.
 Döf vid dess valsar, med våt mungipa
 Och nattmössan vickad och hvit,
 Grubblar bror Bredström vid sin pipa
 Om vår riksgäld och credit.

* * *

Rygg mot rygg, vid bordets öfre ände,
 Re'n af rök och ångor sjuk,
Syns en hickande och bakvänd frände
 I en grenad, svart peruk.
 Åter en annan skugga der höjes,
 Med en blick, om punschen är sval;
 I dess insjunkna kinder röjes
 Lefverns böld och lungans qval.

* * *

Snarkande på stoln, med hand i barmen,
 Skallig gapar der en ann':
Lockperuken, smord och smält i varmen,
 Halkat af den Bacchi man.
 Åter en ann' i länstolen fattar,
 Spiller hvad i flaskan nu fans:
 Märk, hur prelatens mage skrattar
 Åt den brodrens rageldans.

* * *

I en syrlig dimma brodren famlar:
Der, med krökta knän och lår:
Fromt mot dukens våd hans vålnad ramlar
Och buteljen sönderslår.
Handen, som röjt sin styrka på duken,
Är, som örat, domnad nu nyss,
Som, fast det gluttar ur peruken,
Ej till bordets visor lyss.

* * *

Himmel, ack! der damp han hufvudstupa,
Discursive, brodren Per:
Han, som alltid gratis värmt sin strupa
Och vid skåln oratorn är.
Föttren, i vädret, nedsparkat hatten,
Under hans orerande pråll,
Hvarföre ock, i denna natten,
Pannan bär två djupa hål.

* * *

Ädla skugga! på hvar stadens gata
Nyss din läpp flög qvick och yr:
Nyss om Kung och Land du lyktat prata;
Nu ditt öga ljuset skyr.
Nyss din nattkappa, stelnad i tvätten,
Just till festen mangaldes slätt:
Och nu, med ljuset i manchetten,
Brinner hela årets tvätt.

* * *

I din dröm, kamrat, hvad bilder stimma,
Du som hand mot pannan för
Och som, qväfd i brödrens gyckeldimma,
Snart af vinets ångor dör!
Morpheus må ditt öga betunga;
Jag, med hjessan blottad och kal,
Vill för min Kung en visa sjunga,
Vid en gladt upphöjd pokal:

I raske två, I kyrkans fäder,
Med gurgladt svalg och svarta kläder,
Som kämpat i ert anlets svett!
Klockan går rättnu till ett. :||:
Hurra, vid glasets klang mot tapeten!
Ers Vördighet, i denna dieten!
Du ler, och plirar vindt och snedt.
Klockan skrider rättnu till ett. :||:

* * *

Du ystra skalk, som ögat vänder,
Med svarter blick och hvita tänder!
Ditt glas är aldrig tungt och hett.
Klockan går rättnu till ett. :||:
Din skälmska min kan bröderna locka,
Att tumla med dig, du Bacchi docka!
Du redan deras öde sett.
Klockan skrider rättnu till ett. :||:

* * *

Klang du, som bålens olja skummar,
Och du, som glasets bräddar tummar,
Med löjlig blick, i ljuft och ledt!
　　Klockan går rättnu till ett. :||:
Kom, drick, tills dagens fackla sig tänder,
Drick Konungens skål i Svea länder,
Som Norden lugn och frid beredt!
　　Klockan skrider rättnu till ett. :||:

168.

Reveljen.

I anledning af en Hogarths tafla.

Trumslagarn ramlar i gränd på fyra,
Tupparne gala vid klockornas dön,
Brandvakten snarkar och vädren yra,
Strömmen han brusar och böljan är grön,
Hundarne skälla vid kattornas pul,
Pottorna sqvala i skrubb och gränder,
Hyrkusken krånglar och kör och vänder,
Åkarne slamra med bjellror och hjul.

* * *

Tunnbindarn börjar nu kärlen banda,
Krögarne hicka vid stjernornas sken,
Paltarne kuta med allahanda,
Och vaktparaden nu pudrar tupén.
Redan barberarn, i ränn med sitt fat,
Skumpat kring Clara, Maria, Cathrina.
Gubbar! si glasena, huru de skina:
Drick för din flicka, du gamla krabat!

* * *

Posterne ropa, med frusna miner,
Längst in i kuren, sitt: *Wer da? Lös af!*
Kringlan på bagarbodluckan skiner,
Slädorna köras i glittrande traf.

Tarmarne skallra, och vädret är kallt:
Ut med trakteringen ur mungipan!
Ljuset det brinner nu ner i pipan,
Bålen utdrucken och svagdrickat allt.

* * *

Gamla bror Jockum, med hål i pannan,
Snarkar på karmstoln framstupa så godt.
Grensle på bordet så syns en annan:
Tinningen blöder och ögat är blått.
Åter en gubbe, i tankarna, se'n
Tänder på pipan och tar gazetten:
Elden den fladdrar uti manchetten:
Altona brinner i näfven på den.

* * *

Si, Peter Bredström, med trumf i klöfver,
Slagen och piskad och utan gehör:
Bäst han ponerar, så ger han öfver,
Och uti väggen han tinningen kör.
Hatten är borta och skjortan i kras:
Handskarne ligga qvar på duken:
Der ligger käppen, och der peruken,
Kippade hasor och krossade glas.

* * *

Uret i rundeln, det slår och pickar:
Säjaren pekar tre qvart uppå fem:
Gamle bror Jockum vid baljan hickar,
Ropar i ångsten: "tag hit nu en kläm!"

Åter en annan, med ögonen hop,
Tjock och rödblommig, slefven fattar,
Sqvalpar i bålen, och ler och skrattar,
Sjunger om Chloris vid tupparnes rop.

* * *

Men hör på Trundman i gränden, gubbar!
Piparen valkar sin rossliga slem.
Gamle bror Jockum! hur du dig skubbar!
Är det så dags, bror, att nu du skall hem?
Drickom till slut sista droppan, — gutår! —
Fast vi på stolarna stupa och ramla!
Skål, våra vänner, båd' unga och gamla!
Himlen ledsage hvar vän, som är vår!

169.

Öfver en Tafla, föreställande en som rakar sig.

Det var en gång en målare, som måla
Gamla bror Jockum, der han satt
Och framför spegeln sig kring truten tvåla,
Höljd med sin rakduk, mössa och hatt.
Än blixtra knifven i mungipan,
Än dyka han så loddrig ned i skåln.
Än på remmen han nu slipa'n,
Än så sög han tobakspipan,
Än tog han sig en sup på tvåln. :||:

* * *

Gubben i länstoln snőt sig, log och blunda,
Och gröna toffeln knarka i sand,
Skjortan var prydd med små manchetter runda,
Och i halslinningen röda band.
Lifstycket framtill tycktes vara
Scharlakan, men blommeradt uti öl:
Bak i ryggen syntes bara
Vallmar, valkadt, af det rara,
Vestgöthen sveper kring sitt föl. :||:

* * *

Nu, der han satt i länstoln med sin kanna,
Limmad kring truten, hvit och våt,
Framför en spiseld vid en vattenpanna,
Hukad och surögd, full med försåt,
Tog han rakvattnet, lät det jäsa,
Streta till fönstret, knep så en citron:
Arakskorken för hans näsa
Sprang i taket, börja fräsa,
Och broder Jockum sjöng sin ton. :||:

* * *

Skål för mig sjelf och för min tröga lycka!
Målare! måla, om du kan,
Gamla bror Jockum vid sitt glas och krycka,
Hvass uti knifven, hvass som en ann.
Vivat! den saften skall mig smaka:
Jag är så lustig som en friad slaf.
Aldrig skall jag mig bejaka
Nånsin kyssa någon maka:
Förr skall jag skära halsen af. :||:

170.

Pharao-spelet.

Kom, min vän, jag beder,
Sätt dig vackert neder
Vid en pipa och ett glas!
Drick och knäpp upp vesten:
Våga hela resten: :||:
Du och Lyckan måste dras.

* * *

Kom, vi vele sjunga
Om vårt qval och tunga
Uti dessa sorgedar,
Om vår glans och lycka...
Vill du korten rycka? :||:
Denna taljen skall bli rar.

* * *

Godt på denna orten!
Blanda vackert korten:
Tag af ljuset, kära du!
Åsset går och gäller...
Fan och hans gesäller! :||:
Tänk, jag tappa — klöfver sju.

* * *

Knäfveln han regera!
Får jag retirera?
Tvi den stygga ruter tre!
Tiden allt förbyter:
Quince leva jag bryter.... :||:
Attendez, tvåan gagnée.

* * *

Uti dessa tider
Mångens hjerta svider,
Många tårar pressas fram:
Intet mynt i pungen...
Paroli på kungen! :||:
Ah, mon dieu! perdu, madame!

* * *

Huru allt sig vänder,
Verlden blir ett Bender:
Tusen dödar dygden slår.
Himlen allt må styra...
Paroli min fyra :||:
Je retire, och knekten står.

* * *

Lockperuken talar
I de höga salar,
Mera än den honom bär:
Äran bor i stocken,
Och i sammetsrocken..., :||:
Femman går nu promt, mon cher!

* * *

Landets barn de jäsa,
I hvarandra läsa
Afund, egennytta, harm:
Falskhet främst i spetsen...
Men nu är jag ledsen: :||:
Sexan går, jag blir så varm.

* * *

Konster alla bruka,
Hjelpa rikets sjuka:
Tiden ropar ack och ve.
Flit, förtjenst och ära
Sig i bröstet skära... :||:
Attendez, sjuan gagnée!

* * *

Ja, hvad skall man säga?
Låt sin gång allt äga:
Svenska afund känna vi:
Vän sin vän fördömmer,
Dolken blodig gömmer... :||:
Attendez, ett paroli!

* * *

Lycklig den som sakta
Vet sitt lopp betrakta,
Likt ett skepp, som går i sank:
Uppå tidens vågor
Föds och dränks dess plågor... :||:
Jeu fini et va la banque!

171.

Cambio-spelet.

Låt oss allt behaga,
Låt oss korten taga,
Kom och sätt dig ner i ro!
Bort en sorglig anda!
Granne! blanda, blanda; :||:
Hej, gutår, och Cambio!

* * *

Granne, marsch ur potten!
Blaren, den hundsvotten!
Cambio, och cucu står.
Jag ser skorsten ryka;
Värdshus måste stryka; :||:
För sju tusan! Hej, gutår!

* * *

Bacchus spelar lyran.
Arlequin och fyran....
Granne! stryk, och drick en tår.
Bullrar du och ryter?
Fan och hans recryter! :||:
Husu öfver tolfvan rår.

* * *

Gif mig hit min flaska!
Två husarer raska...
Stryk för lugget, skall du si!
Blarn, den Hottentotten!...
Jag tar hela potten; :||:
Hej, gutår! Caval förbi!

172.

L'hombre-spelet.

Bröderna passa, glo och gräla
Och vid l'hombre-bordet träla,
Stolt sin röda trumf anmäla,
I all ödmjukhet:
Buga sig så djupt och krusa,
Blanda sina kort och snusa,
Och emot hvarandra rusa,
Mellan bet på bet.
Jag har köpt — strax himlar en och ler —
Jag har köpt maniljen;
Men den andra nedåt ser:
Den gossen tappat har codiljen.
Klang, maniljen!
Klang, codiljen!
Slå i glaset mer.
Klang, go' vänner! Pass!
Se bålen, hur den qväfva vill vår strupa,
Hufvudstupa,
I män af Bacchi class!
Fritt, om det gäller supa,
Er uti skuld fördjupa.
Vinet oss fröjdar: stor sak i dagligt bröd! D.C.

Fin.

173.

Carnavalen.

Du ljufva Carnaval!
Du skingrar sorg och qval.
Med pukor och trompeter börja vi vår bal.
Släck lyktor, ljus och bloss!
Månn' någon känner oss?
Kom, Pelle, klockan sex igen med vår caross!
Ack, otroligt! -
Alltför roligt!
Bon soir, Madame!
Hör, go' vänner, stig ur vägen, släpp oss fram!

* * *

Beau masque, comment vous va? —
Jo, assez bien, la la! —
Förlåt mig det, min söta masque mår inte bra. —
Ah, ma foi, j'enrage;
Fins här ej à la glace
Och mandelmjölk och mera godt i vårt calas? —
Ack, otroligt!
Alltför roligt!
Bon, la chaine, la chaine!
Ack, jag har så fasligt ondt i mina knän!

* * *

Ack se, ack, jag blir sjuk!
En masque med stoppad buk,
Ack se, hur den ser ut, som fan, i lockperuk!
Ack hör, hvad sorl och stim!
Se Juden Ephraim!
Se, gamla gubben går här än med kärleksrim!
Ack, otroligt!
Alltför roligt!
Bon soir, mon ami!
Tänk att maskeraden skall nu slutad bli!

174.

De Skönas Lefnadslopp.

Skåda sin morgon, sitt öga gnugga glad,
Vakna vid sitt caffé, vid sitt the och chocolad:
Gäspa, läspa, sjunga, sucka, slumra ibland,
I en liten chanonäs med rosenröda band:

* * *

Sprittä i sömnen och se sin sista dom:
Drömma om Sanct Brita, Astrild, Turken, Hin
och Rom:
Ändtlig, i sin lilla morgon-alteration,
Ta mixtura simplex, piller, pulver, emulsion:

* * *

Vända och vrida den alltför matta kropp,
Åter gäspa, läspa, ändtlig stiga varsamt opp:
Göra något annat smått: se'n kjortelen på:
Önska blott, att denna dagen kund' till ända gå:

* * *

Mot klockan elfva, då trippa om så lätt,
I en liten puderskjorta dansa menuett:
Ta en knyppeldyna, och en smörgås till slut:
Göra så sin morgonbön och ge en örfil ut:

* * *

Sitta se'n söt och så täck uti en vrå,
Slå sig uppå kjorteln, se på uret då och då:
Ändtlig ledsna vid allt nöje, suck och besvär,
Sjunga med en sorgsen röst: *Aimable mon berger!*

* * *

Nu Tyska klockorna ringa, Gud ske lof!
Tiden lider: Skönhet lilla, in i din alcov!
Snör på roberonden, hör, stekvändaren går:
Lilla vän! i middagsklockan ringer man och slår.

* * *

Öppna ditt fenster, och ställ dig der, jag ber:
Ifrån torget går nu hem så mången Cavaljer:
Nig och le, min söta, nu för Damon, din vän,
Chapeau-bas och hvita ben... Si, Damon lefver än.

* * *

Maten är färdig och klockan slår nu tu:
Klimpar uti soppan, stek, färsk fisk och skön ragout,
Vin och vatten, flott och dricka... ack, håll och sting!...
Ack, den sköna dör... Ack, hjelper här då ingen ting?

* * *

Eau-de-lavende-flaskor och snörbandet opp!
En Guds ängel bär ett fat, en annan bär en kopp.
Ändtlig svimmar en, så dånar här ock en ann...
Bäst det är, den bleka svärmen åter dansa kan.

* * *

Caffe med grädda: solfjädrarne de gå:
Fliss och prat: och diademer uppå ända stå:
Sockerbröd och sqvaller: pomeransskal, förtal...
Ack, mitt öra och mitt hjerta lida båda qval!

* * *

Nu tändas ljusen och korten blandas om:
Sluta dansen, Skönhet lilla, och till spelet kom!
Lyckan på två sjuka händer ej just så trifs:
Hela speleverket se'n åt Hin och Döden gifs.

* * *

Sängen är bäddad, och lampan tändes opp.
Nu mitt öga sett de Skönas hela lefnådslopp.
Klockan slår i staden just tre qvart uppå ett. —
Himlen vare lof, som mig ej någon maka gett!

175.

Frun.

Ingrid! — Hvad befaller Frun? —
Hör ni inte, hur jag ropar? —
Kära Fru! jag står och sopar,
Och drog täcket på paulun:
Soffan är så full med dun,
Och i sängen stora gropar. —
Ingrid! — Hvad befaller Frun? —
Der står staken, der står ljuset,
Tallrikarne se'n i går...
Vete djefvuln, hvad ni står!
Ni skall ju till slagtarhuset,
Och har ingen sko på tån!...
Städa undan der i vrån:
Glöm ej skyffeln och eldtången...
Ni skall gå till fiskargången,
Och så går ni derifrån
Och till skräddarn, om ni hinner,
Och så frågar ni den fan,
Om han kanske nödigt finner
Än en aln till falbolan...
Men ni glömmer inte steken
Och morötterna och mer...

Se'n så går ni bara ner,
Och då tar ni prof hos Eken,
Om den stufven ej är såld:
Ni kan hela stycket låna...
Men nu slog hon elfva, kona!
Ryk och ränn för fan i våld!

176.

Pigan.

Jag må bedyra:
Ett hushåll styra, :||:
Är förtret.
Liksom en qviga,
En dålig piga :||:
Går i bet.
Lif och tankar ligga döda:
Pip och sorl och larm och möda,
Larm och möda, :||:
Och förtret!

* * *

Ska hönsen ropas,
Skall golfvet sopas, :||:
Blir alarm.
Skall katten mättas,
Skall grytan tvättas, :||:
Väckes harm.
Slocknar blott en svafvelsticka,
Börjar kjorteln redan vicka,
Redan vicka :||:
Med alarm.

* * *

Tack för caprisen!
Tänd eld i spisen! :||:
Nytt alarm!
Blås under pannan —
Nå, Gud förbanna'n! :||:
Kors, så varm!
Ängslig natten är och dagen:
Hufvudvärk och ondt i magen,
Ondt i magen, :||:
Med alarm!

* * *

Jag med min visa
Vill ödet prisa, :||:
Alla dar,
Som så bedrifvit,
Mig byxor gifvit, :||:
Som en karl.
Håll! jag vill mig dock besinna:
Chloris hon är min värdinna,
Min värdinna, :||:
Alla dar.

177.

Tjenstemanna-lifvet.

Till Hofkamereraren Elfman.

Nu kläder sig Kamrerarn
Till dagens commission,
Att gå på bokauction,
Och se'n till Skeppsklarerarn:
I Stats-Contorets salar
Hans fot se'n träda skall:
Se'n idlig han betalar,
Och så är dagen all.

* * *

Hos Nebben sedan spisa,
Med sink och annat pack,
Och se'n ett parti schack
Hos Mamsell Maja Lisa:
Så en pris snus kan hända,
Och så ett godt glas öl:
Så har den dagen ända,
Med allt sitt gräl och söl.

* * *

Så tages käppen sakta,
Och, med sin läderrem,
Herr Hofkamrern går hem,
Att rullan sist betrakta
Och läsa sin pulpet,
Se'n sig i sängen vända:
Så har den dagen ända
I allsköns rolighet.

178.

Hvar skall jag födan taga,
Jag fattig Secreter?
Jag har ju ock en maga,
Som andra menskor fler.
Jag hungrar och jag fryser,
Jag ruskar min peruk:
Fast röda kappan lyser,
Så värker dock min buk.

* * *

Min taskbok ligger stilla:
Jag tror, hon är ej till.
Min messingsvärja lilla
Är pantsatt för en sill.
Briljanten på mitt finger
Är redan fan i våld.
Till Norge snart jag springer,
Så är jag i behåll.

* * *

Med sammetsvest och fransar,
Briljanten på min sko,
Jag för en Chloris dansar,
I månsken på Norrbro.
Jag plär af hjerpar skryta,
Af orrar och fasan,
Fast jag plär i en gryta
Få doppa flott i sta'n.

* * *

Det ruskar och det kliar
Uppå min gamla kropp:
Canalje! om du biar,
Skall jag dig äta opp.
I mina documenta,
Så många, många grå...
Dock stor sak de ej renta,
De äro ganska små.

* * *

Nu har jag gift mig arma:
Min hustrus profession
Är baka vofflor varma
Och sälja öl vid bron.
Jag chapeau-bas dock blänker,
Med krusad lockperuk,
Fast öl jag stundom skänker
På torg och voffelbruk.

* * *

Så råkas gamla vänner:
En hyrkusk då och då;
Fru Platen mig ock känner;
De mig i rocken få:
Betala, kära Herre!
Gif vackert myntet nu!
Jag svarar då, ty värre:
Skrif vackert upp, min Fru!

* * *

Så gör man complimenter,
När björnarne vill dra;
Men dessa malcontenter
De ta oss chapeau-bas.
O Skrifvare, så goder!
Hvar är din rock och vest?
Ditt vackra sidenfoder? —
Jam consummatum est.

179.

Den 4 Febr. 1788.

Med en philosophisk hjerna,
Lyst af nattens stjerna,
Ifrån Floberg vi oss ärna
Ned till Hoppenstedt.
Ölet, med sin must och kärna,
Gör, att benen spjerna
Till en liten vacker tärna,
Småögd och brunett.
Kroken, i sin gamla, bruna rock,
Du och jag kör ut'en:
Långa Berggren, i syrtuten,
Smälla vi pladask på truten:
Om han tittar utom knuten,
Lyfta vi vår stock.
Mot skinnbrackors pock
Vi declinera hic, hæc, hoc,
Och rusta:
Vi oss förlusta,
Och modig är vår flock.
Vi trumfas, som studenter:
Den som på dörren glänter,
Huggen på örat, om han ej dricker mer.

180.

Bref till Secreteraren Lostbom.

Ädel och högaktad, min gunstig Herr Secter!
Tag ej illa upp, att jag härmedelst nalkas er.
Denna postdag jag visst ej underlåta vill,
Att med mindre ha den äran skrifva eder till.

* * *

Tack, tusen tack, för sist, min söta bror,
För all vänskap och allt godt, som i ditt hjerta bor:
Tack för lustigt lag hos Pihlgren, Rudbeck och Fru Phas,
Schackspel, pipa, caffe, sång och mycken annan grace!

* * *

Jag mig befinner — Gud vare lof! — rätt väl
Här på landet, kära bror, fast med en ängslig själ:
Uti ett par röda tofflor ibland gås,
Randig nattrock med halfärmar, piskperuk och krås.

* * *

Bonden han tröskar, och löfven falla af,
Björnen bäddar sängen, svalan dyker till sin graf:
Oxen går snart ur det gröna, vill till sitt boss:
Vargen tjuter, ugglan gråter, vintren nalkas oss.

* * *

Ja, så der går det, min hjertans bror, ja men!
Den som vore väl i grafven och i himmelen,
Eller också ägde tusen plåtar contant,
Kunde lefva nöjd och glad, och låna ut på pant!

* * *

Vare hur det vill: med landet går väl an,
Fastän Nebbens kräftpastej ej gör bordsändan grann:
Bror! vor' du på landet, du skull' hos mig i ro
Dricka få ditt dubbel-öl och spela cambio.

* * *

A propos, min söta: jagar du, min bror?
Du må tro, att här ä' harar, stora liksom kor,
Och de springa rundt omkring i buskarna här:
Jag skull' säkert skjuta dem, om här blott fanns
gevär.

* * *

Eljest ett koppel, vet du, har caplan:
Ena rackan springer just som barfota fan.
Klockarn stod vid kyrkoväggen bakom ett hörn:
Han och organisten sköt i flygten en björn.

* * *

Nog är det roligt på landet då och då,
Men att ständigt vara der, det kostar ändå på.
Mjölk och smör och grädda, skinka, vofflor och kött
Vankas väl, men hela lifvet är dock hälften dödt.

* * *

Eljest så vet jag en flicka, röd och fet,
Den jag säkert göra skall en liten höflighet:
Du må tro, hon är så skön och rasker, min bror:
Svart salopp och hviter kjol och rosenröda skor!

* * *

Helsa nu alla: farväl, min söta bror!
Helsa vackra flickor från poeten Lucidor.
Farväl! Snart jag önskar att i Stockholm dig se.
Min högtärade Herr Brors ödmjuka tjenare.

181.

Bref
till Registratorn Joh. Fr. Juslén.

Min högtärade kära Bror Registrator!
Bakom bergen, bland ugglor, ufvar och skator,
Nöter jag min usla dag,
Polemeja!
Efter ödet och dess lag.
Pyteheja!

* * *

Det skall mig utaf hjertat fägna och fröjda,
Om min Broder och mina Vänner må nöjda
Uti Stockholm, bland besvär:
Polemeja!
Jag på landet trifs så der.
Pyteheja!

* * *

Vi ha ruskigt och horizonten är mulen,
Solen borta och luften bister och kulen:
Ja, jag svär vid antichrist,
Polemeja!
Lappmudd nu behöfves visst.
Pyteheja!

* * *

Önskligt vore, om kära Bror kom hit neder:
Om ej förr, så gör i jul oss den heder:

Då sku vi på danscalas,
Polemeja!
Ölfiol och bränvinsbas.
Pyteheja!

* * *

Lustigt sku vi då surra om uppå klacken:
Den ej dricker, skall stopet smälla i nacken,
Att pundhufvu't slinker kring...
Polemeja!
Håll caché, nämn ingen ting.
Pyteheja!

* * *

Bror må tro, att Bond-Chloris här, hon hofverar,
Snörper på sin lilla mun, proponerar
Kärlekslarm och sängelag...
Polemeja!
Håll caché, det beder jag.
Pyteheja!

* * *

Bror må tro, niedalers-sedeln här gäller:
Jag kan brudgum få bli med femton mamseller:
Kronans mynt har här sin halt....
Polemeja!
Håll caché, nämn ej om allt.
Pyteheja!

* * *

Bror må tro, att här vankas färskt smör och grädda,
Rökta skinkor med gröna blad, brax och gädda:

Rudor spritta kring vår tomt...
Polemeja!
Håll caché, jag ljuger somt.
Pyteheja.

* * *

Bror må tro, bränvinssupen nog man här känner:
En butelj efter tunnan ständigt man bränner:
Lukten käns tre fjerdingsväg...
Polemeja!
Håll caché, för ingen säg.
Pyteheja.

* * *

Bror må tro, tobakspipan hänger vid fäppen;
Femton pipor jag röker i segerknäppen:
Derpå dubbelt-öl ett stop...
Polemeja!
Håll caché, lögn alltihop!
Pyteheja!

* * *

Så der lefver jag arma man, uppå landet,
Men i taskboken fins ej ringaste grandet:
Bagatell! jag har godt hull.
Polemeja!
Håll caché! Gull är ju mull.
Pyteheja!

* * *

Lika godt, min Herr Bror! Jag måste nu sluta.
Snart till Stockholm jag seglar hem på en skuta,

Uppå två ell' fyra hjul...
Polemeja!
Håll caché! den lögn var ful.
Pyteheja!

* * *

Mellertid njut, min Broder, frid, lif och helsa.
Nu blir tid att ta muffen och sig bepelsa:
Stöflor på och skinnkarpus,
Polemeja!
På Altona aftonrus.
Pyteheja!

* * *

Helsa dem, som ännu ge vänliga blickar,
Och på Stadshuset i allt fall sig så skickar,
Helsa se'n på kärligt sätt,
Polemeja!
Grefve F—n och H——dt.
Pyteheja!

* * *

Helsa vackert M—n, R——n och stadsbristen.
Nu jag slutar och önskar, som en god Christen,
Kära bror att lycklig se.
Polemeja!
Ödmjuk vän och tjenare.
Pyteheja!

Visbohammar den 20 Oct. 1764.
C. M. Bellman

182.

Bref till Lieuten. Baron Hummerhjelm.

Högvälborne Herre och Baron, samt Friherre och Jus Patronat öfver Östergöthland med dess underliggande provincier, frid af höjdene med allsköns grönskande salutem, item courage, som är ett jus sanguinis hos min gunstbenägne Herre och Mæcenas!

Ingen lärer neka, om icke ex errore, att ju menniskan är född till verlden med mycken vedermödo, till storan harm, såsom ock till plågo och strid på jordene: ty hvad äro sjuhundrade sex och tretio hästar samt tvåhundrade fem och fyratio mular? af Esra 2 B. 7 Cap. 69 v. Ja, hvad gagna Konungens skepp, som fara till sjös och komma en gång i hvar try år och föra guld, silfver, elfenben, apor och påfoglar? af 2 Chrön. Bok. 9: 21. De synas oupphörligen i de tårefulla Publicaners ögon mindre än intet: i den dejeliga Susannas blomstergård såsom gulnade löf: för en Simeon och en Hanna såsom skovax. Friliga, Friherre! tupperop skrämmer lejonet: en ringa spöqvist förfärar elefanten: getingen sårar stridsmannen: Simson slog pelrarna i kull: satan ske-

nade för Davids harpa, och Herodias dansa med Johannis hufvud på fatet: ja, Tobias tog Ängelen i gälena och sade med högan röst: *han vill uppsluka mig*, Tob. 6 Cap., och så vidare. Allt bevisar strid och fåfänglighet. I och förthy, säll, ja, trefallt säll är då den, som, — ifrån den stora och besvärliga verlden skild, från ett högfärdigt lefverne, vagnar och resenärer, lockperuker, trumslag och conspirationer, herrligheter, förtretligheter, trummeter, raketer, lindansare, fuchsyansare och poeter befriad, — kan säga: Mor, ge mej en sup! Noch en! Har du ost, mutter, färskt smör, rena stöfvelmanchetter, och så vidare. Ja, lyckligt, inom Floras och Bores gräntsor, få fira lifvets högtider, två sina fötter Tob. 6: 2 och steka sin fisk varm v. 6, samt under fridsens fikonaträd uppslå sin paulun med fortplantning och förkofran.

Nådig Herr Patronen lärer mägta underliger förefalla denna inledningen till anledningen af mitt utkast till detta bref, som innehåller en hörsam bön om gunstbenägen välvilja och recommendation till en in civitate seu urbe Wadstena ledigvarande Kyrko-Organiste-syssla.

Det är verkeligen, Domine Baro, mera svårt efter ett brödstycke för en studerande, än för en lekman, och så vidare. Klerkeriet säges vål allmänhet äga de bästa indelningar och höbord.

men det är sannerligen icke så. I vår församling är så beskaffadt, att de hvarken kunna födas, paras eller dö. I socken, der Bror min paraderar, likaså: likaledes ha vi hört, det så skall stå till längst upp till Dalskullarna, ja, miserere mei, ända upp till det herrliga Leksand och det kosteliga Tuna: systrarna Leksand och Tuna hafva likväl i alla tider blifvit ansedda som två juveler i ena kosteliga krono: så böra de ock sannerligen betraktas. Dock hvad rasa mina tankar? Hvi vill jag tänka på kundskapsens träd, som icke är värdig att kyssa en gång ormen i stjerten? Hvi skall jag kasta mina ögon åt Babels torn, som knapt ser mina egna messingshäkten i koftan? Hvi må jag upplyfta mina näso åt guldklimpen, som ligger med armarna i kors på dynghögen? Ja, hvi må jag glo på solen, som näppeligen ser torntuppen? Och ändteligen: hvad höfves mig titta efter stjernorna, jag arma fähund, på Karlavagnen i himmelens skyar? Salutem.

Jag qvärdig, f. d. Bondcaplan och Skolemästare samt f. d. äfven Organist i Westerplana uppå Kinnekulle, vågar mig, i anledning af hvad anfördt är och ofvanskrefne syllaber medföljer till min menings förklarande, nu hörsammeligen Deras Nåder öfverrumpla, öfverfalla och anfäkta samt tro-innerligen sollicitera, att jag måtte antagen varda till den lediga Organiste-sysslan i Wad-

stena, eftersom jag tjent i militiæ-ståndet och således ej är ovan vid trampa, ej heller rädd för pipor och basuner, mycket mindre altererad för nådig Herrns ögon vid genomögnandet af denna min hörsamma supplication. Salutem.

A propos om Kinnakulle, så är visserligen läget angenämt, ty berget ligger på en höjd och framsträcker sig, jag vet ej, huru många mil. Der bor folk och äro många kyrkor: foglar flyga der, som annorstädes, men träden glänsa i grönska, körsbären glittra på grenar, äplen och päron på marken utgöra gator i Floras der belägna hufvudstad. Den svartblå svallande Venern sköljer stranden vid Dalsland och kastar sina Tritoner mot det präktiga Läckö, hvarest fordom Apollo med sina Muser besökte den nordiska Tessin.

Jag tänker, volente Deo, med deras Nåders förlof och goda minne, enfalleliga och i korthet utbreda min meritlista, hvilken Herr Patronens högvälborna ögon, såsom bäst vana att skönja hvad krigsståndet anbelangar, och som sjelfve sett Sveriges, Göthes och Wendes fiender, nu förmodeligen torde upptaga och utan glasögons tillhjelp finna, hvad jag är för en karl. Samma lista bifogas här i hörsamhet, och är hon jemväl bifogad och inneliggande: dock skall jag hörsamt

begära, att postporto måtte blifva mig ersatt, eftersom hon är af så mycken vigt. Salutem.

Det tyckes ej vara af för mycken tilltagsenhet eller öfverflödig harm öfver lyckans vidrigheter, som jag beklagar mitt tillstånd: mitt samvete (att jag så må tala) är obefläckadt som en Bibel, och mitt öfriga uppförande menskeligt; aber, åren tilltaga, min hvita hjessa hastar till sin svarta förvandling: taket trycker byggnaden och bjelkarne bugna: krumpen, rödhårig, knarkryggig och surögd stryker jag mig fram längs väggarna och slingrar mig som en orm ikring kyrkmurarna: ty, i förtroende sagdt, är det sådana tider, att den, som går sin jemna väg fram, märker icke, att han skjuter i hvarje fjät ett steg tillbaka: *ex nihilo nihil fit*, sade Fader Smitt, så säger jag med: **hva' ä' krukan gjord af?** sa: Lärjungen åt Philosophen — *Auro*, svarade han — Hon är min, sade Lärjungen — och så vidare. *Die verkehrte Welt*, säger Frantsosen: jag må säja detsamma. Sedan jag genomgått så många tjenstegrader i olika ämnen, hinner jag ändteligen så långt, att verlden ser mig stundom med en hasselpåk i handen, stundom i en buldanströja med ett hopknäpt gehäng kring lifvet, ett tolf alnars Pultava-spett och träskor: stundom finnes jag vid ett ostämdt klaver på en murken orglektare, qvittrande, drillande, pipande och bull-

rande, bland några skrålande bondgastar, som, hesa och långhalsiga, förvilla hvarandra: ändteligen finner jag, att det går, som Holländaren säger: *Myn heer, je ne sçais pas.*

Allt derföre, högvälborne Amice, Patron och Gynnare! bed och bjud de andra Herrskaperna att icke vara emot denna min ringa ansökning: ty jag är ingalunda någon Struense, som med vaxvingar vill flyga åt solen: icke heller förlitar jag mig, hvarken uppå orgverk, vagnar och resenärer, eller kroppsstyrka, manskap och trummor, valdthorn eller högfärdigt lefverne, eller kärlek, hjertans änglar och kronor, amethister, rubiner, perlor och gyllene tabernakler, kokosnötter, mular eller elefanter och mera sådant, — utan endast på Herr Baron och Patron. Salutem.

Min ålderstegne käre fader Olaus Dumgren, syskonebarn till den namnkunnige Rådmannen och Poeten Haqvin Bager, torde förmodeligen uppvakta Herr Baronen, efter som han sjelf skrifver, och då få den äran sig insinuera till mitt bästa: emellertid medfölja några *Enfaldiga Vördnadsrim,* som min fader Olaus diktat, så väl som *Några välmenta Skaldefrön, utsådda för Herr Baronens farstuport,* som titulen lyder, hvilket qväde är sammanskrifvet af min broder Magistern: Gud låte dem bära frukt, så visst, som jag är-

nar att vara tacksam. Om ej nådig Herrn tager illa upp, så har Mamma skrifvit mig till och berättat, huru hon tänker våga på sysslan en af våra stora ostar, som blef öfver efter sista uppsättningen, några byttor mjölk, ägg, och kanske ett par sexmarks-plåtar: ho vet, hvad himmelen kunde verka med allt detta i Baronens hand! Pastorn i församlingen har fått en dito mindre ost: Comministern och Klockaren hvar sin butelj bränvin. En ting vet jag ej, huruvida Dom-Capitlet skall på något vis muntras och smörjas.

Nå, höre himmelen de röster, som utan ända, alltid och oupphörligen klingat för mej, rundt kring predikstolen i Westerplana, då jag talat: de späda bondpojkars tårar och bondflickornas suckningar, då jag hostat och staplat på conceptet: de vördnadsrike Westgöthegubbarnes välmening, då jag försummat uppläsa Evangelium, och alla samteliga dygdälskande qvinnors och matronors böner, under det jag discantat vid det fördömda claveret, som jemte fiolen var sista orsaken till min olycka: — ja, höre himmelen hvar trogen själs soliloquium, som unnar mig ynnest och fördelaktighet!

Herr Baronen bor i Östergöthaland och har således många vänner: hjelp sin tjenare till detta i fråga varande Organiste-brödstycke: bevis åtminstone barmhertighet åt det fattiga claveret,

och lät mina finger tukta tangenterna hellre än någon Herrskaps-kammartjenare, Garderobs-beställare eller Fiol-tysker skall knipa dem. Aber Tuna och Leksand, min Herr Baron Hummerhjelm, de äro två ljusa stjernor (astronomice sagdt), som hafva sitt ljus af sig sjelfva och meddela det åt andra, hvaremot två mörka stjernor, som låna sitt ljus af andra stjernor, liknelsevis kan sägas, Röö i Bohus Län och Spinnhusförsamlingen i Stockholm, NB oppositionsvis. Förlåt mig, nu faller jag åter in i Riksdagsmanna-philosophien, d. ä. ingen ting tänka förgäfves, dra kappan på båda axlar och hålla ena handen på transportsedelen och den andra uppsträckt till himmelen: allt, allt, allt lofvar jag Herr Baronen, om han är mig blid och förmånlig.

Förlåt min långsamma skrifningsart och låt sig icke obenäget förefalla, att jag inga särdeles nya tidningar från denna staden kan framförmäla, mera än att Rådmannen Christian Wingmarks k. hustru framburit till verlden en liten kärlekspant: Christopher på Fem Stjernor sitter inne för oljud på gatan, och har jag således icke kunnat uttaga de penningarna af honom, hvarom jag erhöll nådig Herrens ordres. Skinkorna och stöfvelskaften samt korfven och hårpungarne äro allt afskickade, jemväl jernredskapen och klippingshandskarna.

Skulle

Skulle det vara af nöden, menar nådig Herrn, att man bör inge kyrko-attest öfver ålder, så kan det komma på ett ut, om jag aflemnar detta extract utur min Faders Biblia, hvarest finnes på första bladet antecknadt följande rim:

Den nittonde hujus, klockan tre qvart till tu
År Olaus Dumgren födder nu,
Af ärliga föräldrar förvisst,
Derpå vi hafva margfallig brist.
Födder är han i Mariefred,
Ty det är så landsens sed.
Magister Samuel Bult
Hafver döpt denna lilla kult;
Faddrarne voro åtta,
Hvilket kommer oss till måtta;]
Gud gifve, att han Herrans bud ej förgäter!
Jungfrufadder var Tullnärns Doter i Säter.

Emellertid är min Fader att anse som den eldigaste Hofbuss, så kry, munter och färdig, roar sig gerna, och låter nu min yngste broder lära sig spela på fiol. Nytt: Samuel, Strufvas son, lär sig spela trumpet-marin; sommar-aftnarna här i Telje låter det förträffeligt och anderikt, när man hör en trumpet antingen från något plank, eller ifrån någon qvarn, eller ock ifrån sophögen vid tullstugan. Madam Brunholm sjunger nu mera präktigt än förr. Pukslagar-

enkan har nu fått krogsedel och håller för spisgäster: jag spisade der i förrgårs, då hon berättade en historia om sin morfader, som var pukslagare hos sal. H. M. Kong Carl X., och som följde med likprocessen från Götheborg och red framför provinciefanorna; som då buros af Rikets sjelfständiga Adel hit upp till Stockholm, då Kongl. begrafningen förestod. Hon berättade, att, då han, Brunholm, — efter den tidens skick, med stor lockperuk och i lockarna hängandt flor, samt kring pukorna och pukpinnarna likaledes flor, — stod på altanen i Storkyrkan, begrafningsaftonen, uppkom en sådan orkan utaf den mängd af florsbitar, trumpeter och andra blåsinstrumenter, samt åt sjösidan af den starka flaggningen och den myckenhet segel, så att morfader min, med händerna öfver hufvu't, pinnarna i vädret och pukorna framför sig, blåste ifrån altan, trumlade i skyarna, och, som några gamla matronor bekräftat, skall han knäpt dödspsalmer på pukskinnen, och uppgifvit sin anda vid sobrädden, hvarest dagen derpå om middagen en stjerna skall blifvit synt.

Ja, Gud signe våra vänner, som äro i blåst både till sjös och lands, men besynnerligen dem, som äro på hafvet och kanske mistat både master och segel: Gud bevare alla Barnaföderskor, Regementer och Consistorier: afvände himmelen alla

bedröfvelse ifrån tin nästa, hans hustru, tjenare, oxe och åsna, tjenarinnor och allt hvad honom tillhörer. Sammaledes styrk äfven Konungens kröningshäst, hästar och ryttare, rusthållare och rotebönder: likaledes allt contentement öfver Generaler, Amiraler, Statssekreterare och Schoutbynachter, samt Ombudsmän, Tullförvaltare och Öfverpostdirectören! Ja, låte solen tända sina strålar och skina på kyrktuppar, solvisare, klockspelare och Rikets Organister (sammaledes ock på Skolebetjeningen)!!! Denna bönen hafver jag sjelf sammansatt efter det pund och förmåga, som mig i andeliga saker gifven är: ty therutinnan förlåter jag mig icke uppå menniskoröst, papegoje-mandlar, räfsaxar och carameller, hvarmed mörksens förste förleder botfärdigheten och sig framställer.

Lef nu väl, min värdesta Gynnare och Patron!

Tillåt mig i min koja
Spela ert beröm på hoboja:
Unna mig den förmån
Att vara min faders son:
Beröm mina instrumenter
Med driller och complimenter:
Stäm upp mina strångar,
Virtuoser och Capelldrängar!
Si, jag väter mitt läger med mina tårar,
Och mitt hemliga ting harpone genombårar;

Dock jag vill som Konung-David spela,
Och se'n lägga mej och sofva hos Bathseba. Sela.
Ja, otäck är min eländes tid:
Jag är lik enom ungan kid,
Som en råget på en klippa,
Som en loppa på en nyckelknippa:
Min sköna är som en paulun,
Som ett bolster med svanedun,
Som en spån
På Libanon,
Och mitt hjerta är såsom ett silkestäcke
öfver en femton års fröken i öcknen. Sela.

Denna psalmen hafver jag sammansatt. Salutem.

Hvad jag hafver skrifvit, det hafver jag skrifvit: men glöm ej att ögna igenom min meritlängd.
Jag slutar bedröfvad och trängd.

Vale, liber Baro, cura valetudinem tuam: vale, male, bene, utique, quoque, hurra, amen, vivat Baronem, Patronem: jag står i postport och som Movitz vid roddartrappan viftar med hatten tre gånger åt mitt afgående bref: hurra! hurra! hurra!

Förblifver
Högvälborne Baronens,
Nådige Herrens

tjenstvillige tjenare
Olaus Dungren *jun.*

Telje d. 19 Majus
I. M. 772.

Afskrift.

Meritlista.

Anno 1715 den 19 hujus kl. 12 f. m. föddes jag af ärliga föräldrar, mig till heder och ingen skam, Olaus är mig i dopet gifvet och i lifsens bok inskrifvet.

1716. Den 19 i samma månad blef jag tokug.

1717. Litet bättre.

1718. Var med mina föräldrar till Wernamo: utsatt för en slagtare från Sköfde. Samma år drack decoct tills om hösten 1719.

1719. Hörde talas om Ryssen hela det året.

1720. Kröntes Högsal. H. M. Konung Fredrik.

1721, Var jag på sjette året.

1722. Likaledes.

1723. Studerade i Catechesen, lärde skrifva och läste i Latinska A B C boken, tills

1737, då jag blef förlofvad med min kära Hustru, hvilken är född 1714 den 20 hujus kl. 1 efter midnatten af ärligt folk, utan djefvulens arga list och smolk: Jag önskar henne helsa och sundhet, förläne oss Gud margfaldig rundhet!

1738. Det året ingen ting passerat.

1739. Predikat åtskilliga predikningar, af hvilka förnämligast anmärkas:

1:o Den trogna själens suckan vid Petri svärd, då han högg högra örat af Malchus.

2:o Högfärdighet och Saktmodighet, i anledning af Eleasars byxor och Rebeckas särk.

3:o De tio spetelske Män och de fem fåvitska Jungfrur, förestälte vid Orgelverkets invigning i Grenna, med ett historiskt Bihang om Orgelverk.

4:o The Gergeseners ängd, eller, huru djefvulen kröp in i Svinahjorden; enfaldeligen föreställdt uti en Rådstugu-Predikan i Telje, jemte Oration till Borgmästare och Råd.

Vidare föddes

1740, vår son Christian, djekne i Strengnäs, conditionerar för maten.

1741. Föddes döttrarna Babba Lisa och Näbba Lena.

1742, den 19 omförmälte månad, undfick Kyrkorådets fullmagt på Dödgräfvaresysslan vid södra gafveln, som vetter åt landsvägen.

1743. Gjorde Vice-Klockare-tjenst: samma år fullmagt på en Trumpetaresyssla vid Generalitetet.

1745. Bivistat Finska campagnen.

1747. Rådman i Telje, interim.

1748. Afsatt genom ovänners bearbetande.

1749. Åter insatt: samma år Organist och Skolemästare i Westerplana: mot årets slut afsatt genom vederbörandes illvilja och afund.

1750. Åter insatt, och gjorde afbön för Comministern Svartkolt i Gråkyrka.
1751. Afsatt från Skolemästaresysslan ob solum punctum.
1752. Gjort och författat ett anderikt Qväde, hvarutinnan menniskors barn liknas vid tulipaner.
1753. Uppsatt ett Ode öfver Enkans Son i Nain, dediceradt till Korpen, som förde mat åt Elias.
1754. Lagt en ny käggelbana på kyrkogården.
1755. Åter insatt i Skolemästare-ämbetet, hvilket jag till denna stund, volente Deo, beklä-der och bekläda skall in i bleka döden.
1770. Söker denna i fråga varande Organistebeställning.

OLAUS DUMGREN.
Smolandus.

Lika med Originalet samt rigtigt klipt och skuren, intyga på begäran

JOHANNES SLUGER
E. O. Cont. Skrifvare
i Riks-Banken.

(L. S.)

EMANUEL FLÄSKMAN
Z D
Rådman i Telje.

(L. S.)

(Lit. A.)

Några välmenta Skaldefrön, utsådda för Herr Baronens farstuport.

Ingen trädgård mera fager
Vid skön morgons klara dager,
Än en trogen själ hon är.
Se'n hon flyr från köttets senor,
Glöms de skönesta Helenor,
Ty de ä' ej himlen kär'.

* * *

Synden gräselig huserar
Och hin Onde oss buxerar
Med sin långa afgrunds-år.
Säll den själ, som så kan fara,
Att han slipper allan fara,
Och till Jericho ej går.

* * *

David, Absalon och Cain,
Enkans Son på bår i Nain
Hafva rönt margfallig pust.
Högfärd och långt mera sådant
Mången själ har bragt i vådan
Med allsköns pusserlig lust.

* * *

Derför bedes Herr Baronen
Ödmjukt utur skaldetonen:
Hjelp Olaus, Sonen min,
Uti Telje stad att blifva
Organist och derstäds blifva
Alltid värdig lyckan sin.

Petrus Dumgren Olsson.
Philos. Magister.

(Lit. B.)

Enfaldiga Vördnadsrim till Högvälb. Baronen.

Rom, Co, Gall, Eff,
Blif sjelf en gång Chef
För Östgötha käcka sqvadroner:
Sväng eder arm,
Bekyllra er barm
Mot sablar, pistoler, canoner!

* * *

Ögonen, karl,
På Kungens standar!
Ge hästen sporrarna, gosse!
Skrik som en gast,
Med schenkeln sitt fast,
Förbanna båd' stubbe och mosse.

* * *

Blixtra mot soln
Med blanka pistoln,
Låt gnistorna dansa i vädret.
Kasta dig kring
I trekant och ring,
Och klappa med handen på lädret.

* * *

Luta dig fram
Bland skällsord och dam,
Flankera, gör volt, galoppera:
Tugga och svär
Och tänderna skär,
Min Romare, friskt frukostera.

* * *

Hurra, hurra!
Trantantatera!
Re'n blåser er klingande Fama.
Var nu blott mån
Om Olle, min Son;
Orgpiporna skorra och jama.

Olaus Dumgren *senior*.

183.

Bref till Madam Norman,
på skämt kallad Svärmor.

Högtärade Svärmor!

Stadd mellan himmel och jord, såsom en dygdig vandringsman, den der sin lycka uppsnappa förmodar, hafver jag efter idkade studier bepröfvat lyckans omskiften, godt och ondt, sött och surt, hvitt och svart, varmt och kallt, ljust och mörkt, jemnt och ojemnt, bredt och smalt, vidt och trångt, rätt och snedt, högt och lågt, höger och venster, nordan och sunnan, östan och vestan, — men har alltid haft kärlek till nästan: — således till den mitt hjerta ligger näst, — förutan Prest, — vågar jag hos mådig Svärmor supplicera, att med söta Syster blifva fäst. — Hvarföre? Jo, derföre att år 1740 den 4 Febr. är jag hit till verlden födld — och af mina föräldrar gödd: — 1741 fick jag två års vett: — 1743 gick jag i kolt, och amman bre've't: — 1744 kröp jag som en myra: — 1745, det året gaf mig en kläm: — 1746 blef jag versifex: — 1747 var jag så tokig som nu: — 1748 lärde jag röka och spotta: — 1749 lärde jag räkna till tio: — 1710 lärde jag räkna till nio: — 1711 voro mina föräldrar för

sig sjelfva: — 1750 blef jag Kypare och skänkte i — 1751 blef mitt öde beredt: — 1752 en Besökarsyssla månd' jag undfå: — 1753, 54, 55, 56 och 57 blef jag detsamma som jag är nu: — 1758, 59, 60 och 61 var det Riksdag, och jag stod hett: — 1762, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71 och 72, visste mitt hjerta inte då, — att jag i Augusti månad 1773 skulle min älskvärda Wilhelmina få se: — kära Svärmor, mig nåde bete! —

Förblifver ibland Poeterne — käraste Svärmors ödmjukaste tjenare — och Hofsecreterare, — den äldste ibland Bellmännerne.

* * *

Hör nu på en liten visa
Af den trogne Celadon,
Då han, till sin tröst och lisa,
Sjöng så ömt vid Astrilds thron:
Alla bygdens små herdinnor
Rundt kring templet lägrat sig:
Men bland Fröjas tjenarinnor
Ingen, ingen älskar mig.

* * *

Nu var dagen alltför herrlig,
Foglar sjöngo, solen brann.
Minsta nymph såg ut begärlig
För ett hjerta, för en man.

Celadon jemt suckar gifver:
Stackars, stackars Celadon!
Mer sin kärlek han beskrifver,
Mera djup och sorglig ton.

* * *

Söta Moster! — herden ropa —
Moster, nu förbarma dig!
Nympherna strax allihopa
Glodde bistert uppå mig.
Kära Moster! låt dem grina;
Jag vid Astrild dig besvär:
Tala väl hos Wilhelmina
För en herde, sjuk och kär.

184.

Bref till Mamsell Wilhelmina Norman.

Högädla Mademoiselle!

Med och innnder den strida tåreflód, som mina ögon utpressa för hennes nådigsta fötter, dristar jag allerödmjukast och troinnerligen uppvakta henne denna postdag. Gud i himmelen vet, huru mitt beklämda hjerta utgjuter suckar natt och dag för den lyckan, att, med dygd och kärlek förknippad, kunna göra mig värdig hennes högädla Mademoiselles åtanka. Charmanta Mademoiselle! hvarföre plågar hon med sitt stillatigande den, hvars diktan och tragtan är, att i stoftet vörda hennes gunstiga person? Sannerligen liknar mitt sårade hjerta en tätting, skjuten af Dianas solglimmande blomsterpilar.

* * *

Förr skall solen sluta skina,
Förr skall hafvet gå sin kos,
Än jag glömmer Wilhelmina,
Täck och söter som en ros:
Ja, förr skall mitt trogna hjerta
Bli förbytt uti ett stop,
Än jag glömma kan min smärta...
Herre, hjelp oss allihop!

* * *

Allernådigsta! fläta mina tårar i sin chinjong: virka mina tankar i sin roberond, och gör slut uppå min pina lång. Hon är den endaste i verlden, med hvilken jag vill dö, aflida och begrafvas i den mull, som oss arma syndare sluteligen betäcka skall, sedan det jordiska är förbytt i det himmelska: öfverhölj mitt beklämda, trogna bröst, som in i grafvens mörka vrå beständigt utgjuta vill suckar utan ända: tårarne stå mig i munnen och tankarne i ögonen. Adjö, charmanta vän! glöm ej en trogen

HAQVIN BAGER.

185.

Till Mamsell Chapman
vid Djurgårdsbrunn, 1787.
I Pigan Catharinas namn.

Min nådiga Mamsell!

Som jag är så ytterst nödig
Om en enda plåt i qväll,
Och jag vet, att min Mamsell,
Alltid ädelsint och blödig,
Ser den arma i sitt hörn;
Alltså ber jag, fattig flicka:
Var så god, med posten skicka
Denna plåten till Tractörn!

* * *

Här på varfvet jag befinnes
Möjligtvis en vecka än:
Ty blir ock adressen den,
Om min nådiga den minnes,
Till Catharina, hon, som har
Kammarn fyra, med ett fenster,
Första trappan, dörrn till venster,
Rummet hitom kära Far.

* * *

Ingen sömn har jag om natten;
Men hvad skall jag dricka? Ja,
Jag har druckit Selzer, Spa,
Och Seydschützer bittervatten...

Hvad mig våller, ingen vet:
Dricker jag ell' inte dricker,
Om jag gungar så jag spricker,
Är jag ändå lika het.

* * *

Skyldig är jag för likören
På Ap'theket, se'n i går:
Likså jag ock skyldig står
För en kyckling hos Tractören,
Och för rodd till sta'n i båt:
Måste nyss i brunssaln böta...
Söta min Mamsell, min söta!
Låna mig en enda plåt.

* * *

En sak skall jag låta veta,
Oss emellan, som är rar:
Tänk, att Stina skall bli qvar,
Men i höst så flyttar Greta.
Få se nu, hvad tjenst hon får:
Jag spår henne hin i båten...
Men, min nådiga, den plåten,
Deri frågan nu består.

* * *

Den skall komma mig till måtta,
Der jag sitter nu och tror
Och betraktar mina skor,
Ned uti Tollstadiĩ grotta,
Under turturdufvors gråt.
Granen yſs och aspen susar...

Men jag uti hoppet snusar,
Att hon lånar mig en plåt.

* * *

Nå, hvad jag i mina dagar,
Hvad jag slitit, det vet Gud,
Och se'n syster min stod brud,
Så — förbanna den, som klagar! —
Har det alltid gått dit åt,
Jag måst jägta, fäkta, feja,
Som en slaf på en galeja...
Men glöm inte bort min plåt!

* * *

Der jag uti höstas tjente,
Var en klädtvätt, som var bål.
Herrn var söt, men Frun var snål.
Också blef mitt testamente
Fluss och gikt och hufvudbråt:
Ögonen ur skallen trilla ...
Men, min nådiga, min lilla!
Huru blir det med min plåt?

* * *

Ty kan tänka, Frun kattraka
Mellan kittlar, bord och skåp:
Herrn — Gud signa'n! — som ett våp,
Han sig fromt ur köket maka,
I sin nattrock af casian.
Aldrig har du haft, Cathrina,
Maken matmor, sade Stina;
Men så har ock Stina fan.

* * *

Vet Mamsell, att Frun tog spettet,
Der som steken satt och dröp,
Henne så i örat nöp,
Så hon säkert mistat vettet,
Om det hade räckt ditåt,
Derpå med en syn, som blängde,
Hon i dörr'n stekvändar'n slängde...
Men, min nådiga, min plåt!

* * *

För hvar stund, så mången, mången,
Jag haft hjerta gråta blod,
Slank jag i Dimanders bod,
Ell' med moster min i gången,
Ell' i fiskarhamnen ner:
Kors! då hette, jag förslöste,
Att jag penningar utöste,
Hvad jag var för en — och mer.

* * *

Men det kan jag mig förbanna:
Det var Fru att hålla grant!
Ja, — Gud hjelp mig, icke sant! —
Skura icke hon sin panna
Med en visp så hvit och våt.
Hvarken var det tid att sjunga,
Eller sitta här och gunga...
Men, min nådiga, min plåt!

* * *

Sjelf hon sockret sönderknacka,
Hon ock sjelf sitt caffe mol:

Sönda'n, i sin underkjol,
Hukad, hon sitt granris hacka,
Kokte kåln och skirde smör:
Ja, knapt hon sig nederhukat,
Förr'n ett präktigt bord stod dukadt
Med renetter och likör.

* * *

Oljeflaskan sken på duken,
Och Herrn sjelf, på slaget tolf,
Klef så varsamt på sitt golf,
I sin nattrock med peruken,
Och vid tumlarn nicka skål:
Så bordlexan, så till bordet,
Der vår Fru hon förde ordet,
Fet och frodig, som en ål.

* * *

Än ett ord: jag kan ej tiga:
Jag är envis, min Mamsell!
För en plåt, och det i qväll,
Städ mig till sin kammarpiga!
Men lägg nu en penning till:
Jag skall hennes lockar bryta,
Märka, stärka, knyppla, knyta,
Trilla flor, och hvad hon vill.

CATHARINA.

186.

Tål till en Frökens Kammare

om aftonen d. 24 Jan. 1773.

Välborne gråstensmur! högädle tegelstenar!
I äreborne golf! välaktade pulpet!
För er utgjutas bör, hvad ömt mitt hjerta menar,
Och hvad inom mitt bröst uppväcker min förtret,
I konsterfarne skåp och välbetrodde sängar,
Förrän, till skaldesång, min luta jag besträngar.

* * *

Kom, Echo, fyll mitt ljud, fast med en sorglig stämma,
I ensligheteus skydd jag på min luta slår:
Mitt våta öga ser en söndrig klöfverfemma,
Som från en skönhets hand bort till en sophög går.
Men ack! en thordönsröst en vredgad himmel bådar;
Vår bränvinsflaska tom: förödelse man skådar.

* * *

Med halft utbrunnet ljus, vid en utslocknad brasa,
Jag dödens tempel ser, der förr var glädjens borg:
Der förr min Iris sprang, hörs gamla tofflor hasa,
Och der hon satt så mild, står nu en mangelkorg:
Der förr dess smycke låg af perlor och juveler,
Der hoppa loppor nu, så stora som kameler.

* * *

Mitt öga gråta vill, men hjertat mig påminner
Förgänglighetens lag, ombytlighet och flärd.
Den skatt, man alltid ser, man ej så dyrbar finner,
Som då den borta är och blir en ann' beskärd.
Välborne gråstensmur! nu vet du, hvad jag menar:
Jag ger dig djefvulen med dina tegelstenar.

187.

Annika.

Fattig gumma, med svafvelstickor och flinta,
Lefver bland de förtryckta och bland de pinta:
Annika, så heter jag,
Polemeja!
Gammal, krokig, matt och svag.
Pyteheja!

* * *

I min ungdom så var jag rasker och täcker;
Nu hvar ådra hvartenda öga förskräcker.
Gamla gumman här nu för er,
Polemeja!
Niger, tiger, suckar, ber.
Pyteheja!

* * *

Annika är en gammal mö, vill ni veta,
Som i sjutti år mot döden fått streta:
Orkar intet mera här,
Polemeja!
Vill i grafven från besvär.
Pyteheja!

* * *

Hela dagen jag sjunger psalmer i nöden,
Tänker båd' uppå fan och himlen och döden,
Snusar, krusar, lusar mig,
Polemeja!
Ynkelig och hjertelig.
Pyteheja!

* * *

Svarter mössa, bruna band och solfjäder,
Ögnaglas, och kjolsäcken gjord utaf läder:
Höga klackar och näfverskor,
Polemeja!
Sådan ses jag, der ni bor.
Pyteheja!

* * *

Sprita fjäder, nysta garn, skura diskar,
Skåda spöken och höra fan, hur han hviskar,
Gå på krycka och intet se,
Polemeja!
Alltid gråta, aldrig le!
Pyteheja!

* * *

Gamla gumman er önskar sällhet och heder,
Dag och natt för er välgång nöjder hon beder,
Önskar er af hjertans grund,
Polemeja!
Lifvet, som en ljuflig stund.
Pyteheja!

* * *

Skåda

Skåda verlden och henne noga betrakta:
Gå försigtigt och vandra stilla och sakta.
När er afton nalkas skall,
Polemeja!
Sof då sött: er tid är all.
Pyteheja!

188.

När lifsbesvären mig ej qväfva,
Så plär jag, efter gamla van',
Så ungefärligen om da'n
En tolf à femton alnar väfva
Af denna sort så kallad dräll;
Men när mig mjöd och vin ej brister,
Som jag plär bruka jemt till klister,
Så är min hand oändligt snäll.

* * *

Jag uppsatt sexti alnar ränning
Och väfver nu som aldrabäst:
Den väfven till en bröllopsfest
Är tingad af en Åboländning,
Och blir vid pass tre qvarter bred;
Men som jag har så båldt att göra,
Så knapt jag hinner handen röra,
Så får den väfven bli i fred.

* * *

Ett sterbhus har jag ut på söder:
Förmöget Borgarfolk, bevar's!
Karln har stått lik se'n första Mars...
Mitt öga skäms, mitt hjerta blöder...
Men — Gudar, ack, hvad underslef! —
Allt rim, jag hade införskrifvit,
På skeppet, som blef väderdrifvit,
Af Haqvin Bager kapradt blef.

* * *

På Norr, i Stora Vattugränden,
Åt en så kallad förlagsman...
I Januari väntar han
Ett stycke stuf med guld i änden;
Men det nu platt ogörligt är:
Jag våndar, att mig trädhand hotar,
Att Slotts-Canzli min skugga motar
Ell' Fröja rör sin militär.

* * *

Och i behof är jag om klister:
Jag skicka bort till Ingmarshof:
Uppå ett halfstop fick jag lof;
Men Far på tomten stod så bister
Och idlig pocka på contant.
Jag sjöng en psalm för hans matrona,
Men Far tog spännena ur sko'na,
Och gaf mig klister uppå pant.

* * *

Så är Rätttrådighetens tempel
I dessa svåra tider stängdt:
Jag aldrig kring i landet flängt
Och lurendrejat falsker stämpel,
Men alltid sjelf min vara väft.
Nog ser jag andras snabba lycka...
Men rättnu börjar jag misstycka,
Att min afsättning går så sträft.

* * *

Jag dristar, fastän hjertat bäfvar,
Utbe mig burskap i mitt land:
Min Kung, som sett min lätta hand
Och ofta lett åt mina väfvar,
Att han vill nådigt med en vink
Tillverknings-premium mig beskära.
Commers-Collegium i all ära,
Men jag — jag väfver ej calmink.

189.

Isterhaka, väldig buk,
Stinner pung och lockperuk,
Sammetsrock och präktig lyeka,
Spansker rör och gyllen krycka...
Lappri, lappri, mine herrar, lappri!

*   *   *

Röd i synen, frodigt hull,
Stora skepp och tunnor gull,
Hufvudbry en stund på dagen,
Sedan värk i hals och magen...
Lappri, lappri, mine herrar, lappri

*   *   *

Klockan elfva ungefär
Vakna trumpen, sur och tvär,
Post och vexlar länge läsa,
Ärligt folk för ro skull snäsa...
Lappri, lappri, mine herrar, lappri!

*   *   *

Röda tofsar, vackert spann,
Drängar som stå på hvarann,
Åka ut, migraine att glömma,
För en vän till fot sig gömma...
Lappri, lappri, mine herrar, lappri!

*   *   *

Hus och gårdar, feta kök,
Alltid utur skorsten rök,
Stinna kockar, gny och buller,
Slag af kittlar och kastruller...
Lappri, lappri, mine herrar, lappri!

* * *

Granna salar, kostlig mat,
Hvita bord och silfverfat,
Spisa liksom potentater,
Dricka vin och dömma stater....
Lappri, lappri, mine herrar, lappri!

* * *

Marmorgolf och gyllne tak,
Cabinetter och förmak,
Punsch och bischoff uti bålar,
Hjertat fullt af bara nålar...
Lappri, lappri, mine herrar, lappri!

* * *

Höra ängslan, suck och rop
Af en arm och nödställd hop:
Bön och tårar intet gälla,
När champagnekorkar smälla...
Lappri, lappri, mine herrar, lappri!

* * *

Tapper uppsyn, ingen skam,
Herre öfver Amsterdam,
Men när något börjar ana,
Ta bestört en pris Havana...
Lappri, lappri, mine herrar, lappri!

* * *

Chapeau-bas och pungen klar,
Litet högmod ännu qvar:
Ge förslag till landets nytta,
Ändtlig stupa kullerbytta...
Ängsligt, ängsligt, mine herrar, ängsligt!

190.

Ack! mitt hus är tomt och öde:
Jag har mist min bästa vän.
Sjelf jag längtar till de döde,
Och slår nu min port igen.
För mitt fenster häng gardiner,
Flor omkring min spegel fäst:
Sätt fram glas och carafiner
För min likfärd och min prest.

* * *

Men, go' vänner, hör min tanka:
Gör min jordafärd ej grann.
Blott ett litet skrank, en planka,
Der min kista ställas kan:
Svep mig bara i ett lakan,
Som tillhört en viss mamsell:
Lägg en psalmbok under hakan,
Och i mun en caramell.

* * * *

Fästen vackert på min kista
En försilfrad messingsplåt,
Der min födsel och mitt sista
Läsas kan med suck och gråt.
Skrif: "I denna kista hvilar
"En olycklig vandringsman,
"Sårad utaf Astrilds pilar.
"Amen! amen! Sofve han!"

191.

Tappert mod,
Du ädla blod!
Träd redliga fram
Bland eld, rök och dam,
Bland tusen dödars skrål,
Till sjelfva ärans dyra mål,
Glans och prål.
En kula varm
I hjeltens barm
Snart mordhvilan får,
Gör glödgade sår;
Men kämpen uppstår:
Han spar af vekligt bröst och mod
Ej lif och blod.
Men värjan ut! det går ej an
Att som pultron på Martis plan
I blod ej få
Sin klinga två.
Det är i hjeltars lif
De skönsta tidsfördrif,
Kring brutna sköldar gå.
Så skall då mandom bli belönt,
En hjelmprydd hjessa lagerkrönt:
Och den som stått
Mot lod och skott,
Följt döden spår i spår,
Här värdig får
Sin värfda ärelott.

192.

Astrild.

Solen framtåga,
Med qvalm och med plåga
Kringspridde sin låga
Till innersta rum.
Böljorna susa,
Båd' svarta och ljusa,
Mot stränderna krusa
Sitt glittrande skum. *Fin.*
Æol bullrar,
I luften sig kullrar:
Från solklara kanter
Till mörkaste branter,
I storm och i fasa,
Syns Neckarne rasa,
Med rosor sig basa
Och sjunga fräckt. *D. C.*
Men Astrild präktigt tåga
Och simma så täckt:
I skyn, med facklan och med sin båga
Han gunga på molnens fläkt.
Med Sömnens Gud, sin frände,
Tog Astrild en sväng
Och till en skönhet på stund anlände.
Som gäspa uti en säng.

Guden sin prakt utbreder
Och bäddar den sköna neder,
Kör ur deſs stuga
Mygga och fluga,
Ser på sin bild förnöjd:
Bjuder allt vackert skåda,
Hvad ögat ger fröjd;
Men bäst han hjertat har satt i våda,
Så flög han upp i sin höjd.

193.

Strykjernet.

En gång jag såg
En skönhet med ett strykjern gå på kärlekståg:
Ett glödgadt lod
Hon med en eldtång tog... ack, himmel, hvad
för mod!...
Men aj, aj! hjertat bräns igen:
Det gör så ondt och svider än:
Ack, skönsta vän!

* * *

Ja, liksom du
Uti små netta veck manchetten delar tu,
Och med ett jern
En bröstlapp stryker ut och drar på längd och tvär'n,
Så drar du hjertat i mitt bröst.
Jag qväder med en kärlig röst:
Min enda tröst!

* * *

Mitt enda allt!
Stryk hjertat lagom, lät nu lodet blifva kallt:
Lät hjertat ej
Af rök och sot se ut, som fan i conterfej.
Mitt hjerta legat i din tvätt:
Nu stryker du det rätt och slätt
På bästa sätt.

194.

Lyckan.

Lycka, lilla Gud!
Hvem skall bli din brud?
Mången söker dig, men fåfängt allt.
List och sminkadt mod,
Guld och ädelt blod
Låta helsa dig, ja tusenfalt.
Månn' de korgen få? Nej, tiden ger oss svar:
List och sminkad hy din anda fängslat har.
Gammal, svagsynt, du
Ser ej färgen nu:
Lycka, tänk hur lätt man dig bedrar!

195.

Det spädaste ögat knappt skådar sin dag,
Förr'n bröstet det röres i vågor;
Det lyder med ängslan den väldiga lag,
Som för det i tusende lågor;
Det möter med tårar en verld uti kif,
Ett dödande buller bland blänkande lif,
En samling af lysande plågor.

* * *

En suckande anda, en qvidande kropp
Gå fram ur sin tystaste gömma,
Att följa hvarandra, i närmaste lopp,
Den väg, som en himmel vill dömma.
I brusande stormar, på upprörda haf,
Det lefvande skeppet ser ofta sin graf,
Och lekande hvirflar kringströmma.

* * *

Det menlösa hjertat i bröstet så slår
Och väntar med oro de stunder,
Som draga dess frihet, dess helsa och vår:
Det fruktar de blixtrande dunder,
Som tiden upptänder, till fasa och fall,
Och ondskan bereder, tills dagen blir all
Och lifvet för döden går under.

* * *

Så börjas med oro den lustiga färd,
Som verlden kallar för lycka:
Man vaknar i nöjen och somnar i flärd,

Man börjar om ödet att tycka;
Den andan, som sucka, det ögat, som gret,
Ett paradis finner, en boning nu vet,
Den tusende blomster besmycka.

* * *

Fru Falskhet i grannlåt, i prakt och i prål,
I verlden än trifves och lyser;
Med öppnade armar hon lemnar sitt hål
Och mot oskyldighet myser.
Hon är nu den första, som möta plär oss,
Som släcker och qväfver de nytända bloss,
Och för deras låga hon ryser.

* * *

Så äro vi komne att smaka den del,
Som hämnas af tid och naturen:
Vårt bräckliga intet, vårt gyllene spel,
Det liknar de suckande djuren:
I dag uti frihet, i morgon i fall!
Allt lefvande längtar, att dagen blir all,
Likt fängslader fogel i buren.

* * *

Du lefvande Gudom, du eviga Ljus!
Upptänd i mitt hjerta din låga.
Min bäfvande anda lyft upp ur sitt grus,
Och vårda min lilla förmåga.
Förlossa den fångne, som suckar och ber:
Förklara det öga, som dunkelt dig ser,
Och skåda ditt verk uti plåga.

196.

Rundt kring i verlden jag sväfvar:
Aldrig för ödet jag bäfvar:
Aldrig än mitt öga nånsin gret.
Blixtrar förfärlig min lycka,
Tar jag min staf och min krycka,
Vandrar sakta, dit ej någon vet.
Ingenting mig ängslar, fängslar, stör,
Fast jag hör,
Döden rör
Min kammardör.
Han tar väl blomman bort i sin knopp,
Men ändå, tänk, så låter jag opp.
Dock ack! jag ber dig:
Skona mig! —
Nej, jag vill med mod och prakt
Trotsa döden och hans magt,
Som ett lejon ligga bister, på min egen vakt.
Det må vara hur det vill,
Kära död! jag hör dig till:
Ack! jag ryser,
Då du lyser
Med ditt blanka svärd.

* * *

Brusande vågor och plågor,
Tusende blänkande lågor
Glimma för vår alltför matta syn:

Brantaste klippor, som trossa
Lefvande skeppen att krossa,
Eld och storm från stoftet upp till skyn.
Ja, hvad bryr jag mig derom? Jag ber:
Ögat ser,
Munnen ler
Åt allt hvad sker.
Verlden är ljuflig och lustig och blid:
Kom nu, min frände, det blir dock dervid:
Kära! ack, jag ber:
Muntra er. —
Dock jag är, i allt besvär,
Fogeln lik, som fängslad är:
Fast hans tunga orkar sjunga, han sig sjelf dock tär.
Men så svinna dessa dar:
Snart vi skiljas, en och hvar,
Från hvarandra,
Till att vandra
På vår sista färd.

* * *

Hände i verlden, hvad händer,
Fritt jag min fackla då tänder,
Om min sol är kulen, mörk och svag.
Skänker mig döden sin galla,
Må han det gerna befalla;
Men den kalken smakar inte jag.
Ja, intill de sensta åldrars tal,
I allt qval,

Min pokal
Mitt bästa val.
Lyckan i verlden liknar i fjäs
Draken på godset, som grinar och fräs,
Blott man honom är
Litet när. —
Men tänk, om mitt lif nu fick
Se sitt sista ögonblick,
Gick jag visst med heta tårar från min jordaprick.
Men ack, ack! hvad är det mer?
Middagssolen snart går ner,
Afton nalkas,
Dagen svalkas,
Oljan blir förtärd.

* * *

Liksom på vädrenas vingar
Örnen mot solen sig svingar,
Så ock mitt hjerta lyftes lika snällt.
Snart ett nöje sig lyktar,
Snart i ett annat jag flyktar,
Och mitt öga ser ett blomsterfält.
Skönhet främst i spetsen står och ler.
Hvad jag ser,
Intet mer
Jag hjertat ger.
Nu mina stunder de äro förbi:
Bojan är bruten och fången är fri:
Allting går till slut,

Hvar minut. —
Ja, så är vårt lilla spel:
Gamla gubben, styf och stel,
Med en skönhet dansar ofta, till vår sista del;
Och när dansen slutad är,
Hvila då från allt besvär
Dessa båda.
Kom och skåda,
Hvad vår glans är värd.

197.

Brunblåa bölja!
Värdes du dölja
I ditt djup ett hjerta,
Som så brinner,
Men ej finner
Ro i all sin smärta.
Brusande vågor!
Släck mina lågor:
Jag är bränd och bunden.
Ja, jag hastar,
Jag mig kastar
I Norrström på stunden.
Hjelp, hjelp, hjelp, hjelp mig snart,
Iris! jag dig beder:
Ett, tu, tre, eljest i en fart
Rusar jag neder.
Cloris lilla!
Jag mår illa.
Ädla själ!
Så farväl!
Ack, mitt arma hjerta!

198.

Bröllop.

Hvem undrar, att en käck matrona
I äldre åren blifver kär?
En ung herdinna gör sig krona,
En äldre krans på hufvud bär.
Allt friskt med tiden ej förgår;
Somt får med åldren liksom krafter:
De bästa malts och drufvors safter
Bli de, som legat många år.

* * *

Ett ljus, som tyckes slockna redan,
Vid litet talg ger dubbelt sken;
Sjelf månen lyser bäst i nedan;
Ur stubben ofta skjutes gren.
I gammal jordmån gror det bäst;
De torra väggar snarast brinna;
Man blommor kan på stamträn finna,
Och gamla pengar gälla mest.

199.

Gardesmarschen.

Marsch, mina björnar! Venster sväng! Höger om!
Marsch från qvarteret:
Slå ramen på bandleret! - - - *Tamb.*
Och kom, min frihet, kom! :||:
Frihet är ett paradis:
All naturen ger dig pris,
Du barns och gubbars paradis!
Marsch, mina björnar! Höger om! Venster sväng!
Förtretliga skara!
Låt mig nu få vara,
Försvara
Min taskbok och rock och vest och byxor, tofflor, nattrock, nattmössa och säng.
Venster sväng, sväng, sväng! :||:

200.

Tänk, om jag vor' rik och mägtig,
Tänk, hvad lycka! tänk, hvad godt!
Tänk, hur jag skull' klä mig präktig!
Tänk, om Chloris blef min lott!
Tänk, hur afund skulle kifva
För min dörr, som stod igen!
Tänk, hur närsynt jag skull' blifva,
När jag såg en gammal vän!

Anmärkningar.

Fredmans Testamente är en titel, hvilken Utg. ansett lämplig för dikter af samma art, som Fredmans Epistlar och Sånger, men samlade efter Författarens död. — För särskilda stycken har man nyttjat den rubrik, som funnits i *godkända* MSS eller upplagor, men hellre låtit vissa stycken vara utan öfverskrift, än begagnat en af Förf. icke påfunnen, stundom mindre lämplig. Genom registret kan i alla fall hvilket stycke som helst utan svårighet igenfinnas.

S. 7. N:o 3. Melodien är lånad af en gammal vaggvisa. Utg. har af detta stycke sett flera, mer och mindre olika afskrifter.

S. S. *Det plär så gå.*
Ett MS.: *Lät vaggan gå.*
S. S. *Så sofve lulleri lulla —*
Ett MS.: *Så sofve tussa lulla —*
Ett MS.: *Så sofve lulla lull lulla —*
S. S. *Tills glasen åter bli fulla.*
Ett MS.: *Tills alla glasen bli fulla.*
S. S. *Och lilla guden —*
Völsch.: *Och lilla gubben —*
S. 8. *Så sof nu sött, utan qvida —*
Ett MS.: *Sof sött, sof sött, utan qvida —*
S. S. *Kanske att gubben oss saknar*
Och supa vill.
Völsch.: *Kanske, när gubben oss saknar,*
Han supa vill.
S. 10. *Tumlarn han inte tog —*
Völsch.: *Glaset han inte tog —*

S. S. *Bacchus! du älskar mig,*
Jag älskar dig.
Völsch.: *Bacchus! jag älskar dig,*
Du älskar mig.
S. 16. *Vår Bacchus! blif glader —*
Fr. H. *Vår Bacchus blef glader —*
S. 17. *Kom, sad' Bacchus, kom, min nunna —*

Musiken finnes i B. H. B. 3 D. under N:o 12. I Völsch. äro några afvikande läsarter, dels sämre dels icke bättre än de i B. H. B.

S. 19. *Bacchus satt bakom gardinen —*
Melodi: *Glada bröder! när vi dricka —*
Fr. S. N:o 37.
S. S. *Bläddra länge:*
Völsch.: *Bläddra, bläddra;*
S. S. *Grefings press och Schindlers låda —*
Völsch.: — — — — *Ulfvens låda —*
S. 21. *En kameral —*

Melodien är af Bellman ofta begagnad; se N:o 33 (s. 45) och N:o 124 (s. 170) af denna Del.

S. 32. *Hör, hur Bacchus tunnan bandar —*
Fr. H. *Hör, hur Bacchus bandar sin tunna —*
S. S. *Hör, hur han låter —*
Fr. H. *Hör, hur han låter —*
S. 33. *Uppå den gyldne tunnan, som han riste —*
Völsch.: — — — *visste.*
S. 34. *Drufvorna digna neder åt marken —*
Melodi: *Movitz! vik mössan högt öfver öra —*
Fr. E. N:o 70,
eller: *Ordenshärolder! tan edra spiror —*
Fr. S. N:o 2.
S. 39. *Bacchus skulle kring staden åka —*
Melodi: *Il ne faut s'étonner de rien —*

ur

ur *Le Roi et le Fermier.* Så uppgifves i ett MS. Samma Mel. torde med någon förändring varit begagnad till N:o 22 (s. 33) och N:o 136 (s. 229).

S. S. *Lemnar visitlapp, dricker, spår —*
Ett MS.: — — — — *dricker, går.* —
S. S. *Bacchus är klädd liksom en annan —*
Melodi: *Skål för det kön* m. m.
S. S. *Bacchus är ärlig, tar i kannan —*
Völsch.: — — — *slår i kannan —*
S. 40. *De sprittande dansa i smärtan —*
Völsch.: — — — *dansa med smärtan.* —
S. 41. *Om Bacchus tar fram sin pokal.*
Völsch.: *Och Bacchus ta fram din pokal.*
S. 43. *Bacchus han torstig fingren plockar —*
Ett MS.: *Bacchus bestört nu fingren plockar —*
S. S. *Bacchus hela verlden tjene —*
Ett MS.: *Hela verlden honom tjene —*
S. S. *Ingen skall ta mitt glas —*
Ett MS.: *Intet ska de ta mitt glas —*

I Völsch. äro några afvikande läsarter, uppenbart felaktiga.

S. 45. *Bacchi Rangordning* — kallas så i ett MS.; men i ett annat: *Tjenste-Betänkande.*

S. 46. *Mången är klädd med guldgaloner —*
Melodi: *Så ser han ut midt bland de strålar —*
Fr. E. N:o 55.

S. 49. *Säg oss i morgon, om du inte ljuger —*
Völsch.: *Säg om i morgon, om du inte ljuger —*

S. 57: I Bih. och Fr. H. kallas detta stycke: *Fredmans Epistel om Bacchi Begrafning.* Samma ämne har Skalden behandlat i Fr. S. N:o 23.

S. 58. *Se'n vagnar ett tjog:*
Fullbyttor der låg —

Bih. *Näst vagnen der låg*
Fyllbultar, ett tjog —

S. 59. *Han sofver och hvilar på Pindiska fält.*
Bih. — — — — *på Indiska fält.*

Till den här upptagna cyclus af dikter om Bacchus höra äfven Fredmans Sånger N:o 1, *Bacchi Adelsmän;* N:o 17, *Bacchi Calender;* N:o 22, *Bacchi Bröllop;* N:o 23, *Bacchi Begrafning;* N:o 47—54, *Handlingar rörande Bacchi Concurs.* — Utg. har sett flera otryckta stycken, som kunde räknas hit, men blifvit uteslutna, emedan de varit i afskrifterna felaktiga eller Bellman mindre värdiga. Följande kunde tilläggas, om man med visshet kände, att det vore af Bellman:

Bacchi Grafskrift.

Så går du bort, du torra själ,
Att hvila från din våta möda!
Om krogar finnas hos de döda,
Så vet man visst, att du mår väl.

S. 60. *Utan supa båda två.*
Völsch.: *Utan dricka båda två.*

Denna vers innehåller två stafvelser för mycket: men Utg. har ej sett någon annan läsart än de bägge ofvannämnda.

S. 63. *Sigurd Sven sin pipa tog* —
Melodi: *Joachim uti Babylon* — Fr. S. N:o 41.
S. 66. *Och Konglig Slotts-Cansli.*
Ett MS.: *Och Björngålns raseri.*
S. S. *Och äter med hans svin.*
Ett MS.: *Och sofver med hans svin.*
S. 68. *Blommor och drufvor skakas ner.*
Völsch.: *Blomman och drufvan skakas ner.*
S. 70. *Liksom lusar i aska* —
Völsch.: *Liksom löss i aska* —

Det sednare, mera språkrigtigt, torde dock vara en ändring. Det förra finnes i ett pålitligt MS.

S. 75. *Töm ur din bål* —

Musiken fins i B. H. B. 4 D. under N:o 5. I B. H. B. läses: *Töm ur ditt glas* —

S. S. — — — *hvad vill du önska mer?*
B. H. B. — — — *hvad vill du hafva mer?*
S. S. *Den oljans kraft skall läka dina sår.*
B. H. B. *Den oljans kraft kan läka dina sår.*

S. 76. *Hon vinkar ömt* —
Völsch.: *Hon nickar ömt* —

S. 77. *Wer da? — God vän!* —

Melodien är för Utg. bekant, och passar äfven till N:o 56 och N:o 193.

S. 79. *Nej, ränn och ryk!... i rännsten då bli hellre qvar...*
Völsch.: — *i rännsten då blif hellre qvar* —

Det sednare tycks vara en ändring, uppkommen genom misstag om meningen. Den arma stackarn, som ber om hjelp och lofvar en så rundlig belöning, kan ej befalla *grannen* att på en gång draga sin väg och bli qvar i rännstenen; utan *han sjelf* vill hellre bli qvar der, än gå in på det ifrågavarande villkoret. *Bli* är här infinitivus, ej imperativus.

S. 84. *Om du är bjuden i calaset* —
Melodi: *Du har att fordra af mitt sinne* — Fr. S. N:o 60.

S. 86. *Värd, höj upp din ton!*
Völsch.: *Kom, värd, höj upp din ton!*

S. 89. *Glada vänners vänskapsband!*
Völsch.: *Glada vänner, vänskaps band!*

I ett MS. slutas denna strophen så:

Tag, som de andra, glaset i hand!
Sitt ej och se bort,

Ty tiden är kort:
En ann gång tör hända, att laget blir torrt.

I fall denna läsart vore rigtig, måste äfven melodien i samma stroph undergå någon förändring.

S. 90. *Kom, lät oss supa* —
Melodi: *Käraste bröder* — Fr. E. N:o 6.

S. 93. *Mor på Tre Skorpor och Strufvan!*
Ett MS.: — — — — *Grufvan!*

I Völsch. (1 D. S. 14; 15) är detta stycke betydligen stympadt och ändradt.

S. 95. *Käre bröder! Kom, sku vi* —
Melodi: *Joachim uti Babylon* — Fr. S. N:o 41.
S. 101. *Ögonlocken ä' torra, strupen är mager* —

Melodien är allmänt bekant; densamma är begagnad till N:o 72, 181, 187 och flera stycken.

S. 113. *Från Fuhrman eller Werner Grön* —
Völsch.: — — — — — *grön* —
S. 116. *Kom, kära syster* —
Melodi: *Se menigheten* — Fr. S. N:o 3.
S. 120. *Kom, lät oss mästra allt hvad sker* —
B. H. B. — — — — *hvad vi ser* —
S. S. *Är runder* —
B. H. B. *Är rundlik* —
S. S. *Sjustjernorna sku vara?*
Ett MS.: *Planeterna* m. m.
Völsch.: *Fixstjernorna* m. m.
S. 121. *Och skulle min börda förstöra.*
Völsch.: *Min börda jag skulle förstöra.*
Ett MS.: *Min börda skull' jag förstöra.*
S. S. *På Götha Lejon och Gripen* —
Ett MS.: *På Pelikan och Gripen* —
S. 127. *Skulle Axelson främmande skicka* —
Ett MS.: *Skulle Slotts-Cansli* m. m.

S. 128. *Trumf uti bordet! Bålarne knalla* —
Völsch.: — — — *Bålarne svalla* —
S. 131. *Si'cken capun, tillräcklig för alla* —
Melodien är bekant och af Bellman ofta nyttjad.
S. 134. *Nå, fader Masen!*
Völsch.: *Jag sjunger basen* —
S. 142. *I den stora Deputationen* —

Deputationer var namnet på de nu så kallade *Utskotten*. Denna sång har troligen blifvit författad under någon Riksdag. Melodien torde vara: *Se, god dag, min vän, min frände!* — Fr. S. N:o 61.

S. 155. Någon Opera: *Poeterna*, torde knappast varit uppförd på någon allmän theater; kan hända var det blott ett Divertissement vid något enskildt tillfälle. Utg. saknar all kunskap derom. I ett godt MS., innehållande flera noggrannt afskrifna stycken af *Bellman*, fans äfven detta, sådant det här är aftryckt. I Völsch. är det stympadt.

S. 156. *Högtid beredes* —
Melodi: *Portugal, Spanien* — Fr. S. N:o 11.
S. 160. *Lät min Malin vara stygg* —
Melodi: *Supa klockan öfver tolf* — Fr. S. N:o 10.
S. 161. *Folket klagar alltid på tiden* —
Melodi: *Noach lefde just på den tiden* —
S. 164. *Glöm din Iris, som ditt hjerta sårar* —
Melodi: *Unga Tobias skull' i brudsäng stiga* —

Denna melodi, som ofta blifvit nyttjad af Fru Uddén (se *Familjgåfvan*) torde på vissa orter vara allmännare bekant.

S. 165. *Nyss vid en bakugn såg jag stå* —
Melodi: *Se så, der sitter den taflan så rar* — 1 D. s. 187.

Den gemensamma Melodien för dessa bägge stycken synes vara: *En gammal tunnbindare, svartsjuk och tvär* — Jemför s. 209.

S. S. *Aldrig man fann hos Kammecker och Röhl* —

Völsch.: *Fåfängt man söker hos Kammecker och Röhl* —

Den sednare läsarten öfverensstämmer ej med den motsvarande versen i sednare strophen.

S. 166. *Cupidos manskap har* —

Musiken fins i B. H. B. 4 D. under N:o 6.

S. 169. *Du prunkar med din ätt* —

Melodi: *Du presten känner väl* m. m.

S. 170. *Ett dukadt bord* —

Melodi: *En Kameral* — s. 21.

S. 174. Ur Tidningen *Hvad Behagas* har man meddelat endast det, som man med visshet vet vara af *Bellman*.

S. 186—198. *Utkast till ett Biographiskt Manual-Lexicon* m. m. är omtryckt i Bacchi Hand-Bibl. 4 D. S. 37—48.

S. 199. Enligt Fredmans Sånger N:o 1 hade *Meissner Ölheim* till vapen en röd näsa i blått fält, men *Oelheim (Nystedt)* en blå näsa i rödt fält.

S. 203. Kn*** — troligen *Knape*.

S. 206. Enligt första Utkastet till Bacchi Tempel m. m. (se 2 D. S. 219) skulle Parentationen öfver Movitz blifvit hållen 1779.

S. 208. Fortsättningen blef aldrig utgifven.

S. 215. *Luckan skrufvad: hör min violin* —

Ett MS. *Luckan är skrufvad* m. m.

S. S. *Lustigt god morgon och vin!*

Ett MS. *Lustig* m. m.

S. S. *Bjellrorna klinga, slädtrafvaren stor*
— — — *Blixtrar med glimmande skor*.

Ett MS. *Slädtrafvarn blixtrar, med gyllene skor:*
——— Hör, hur han gnüggar, min bror!
S. 216. *Spela, satan, med vantar!*
Bih. *Spelar du, satan, med vantar?*
S. 217. *Dörrn på gafvel! då trifves jag här.*
Ett MS. *Dörrn på gafvel! Ej trifves jag här.*
Fr. H. *Dörrn på gafvel: här trifves jag, här.*
S. 220. *Mutter, jag kommer med lyktan upptänd —*
Melodi: *Undan ur vägen! ge rum för curirn —* Fr. E. N:o 46.

S. 222. Till de *Epistlar,* som icke blifvit i den af Förf. utgifna samling upptagna, kunde äfven tilläggas den följande, hvilken endast här meddelas, emedan Utg. ej ansett den enda handskriften, der den funnits, fullt tillförlitlig:

Fredmans Epistel
angående Movitz' äfventyr med Ulla.

Bacchi bröder! Se på Movitz der vid knuten:
Lam och bruten
Och förskjuten,
Ligger han och har
Basfioln och bränvinsflaskan vid sin sida.
Bröder! bida:
Snart så vida,
Att han stråken tar.
För han sjunger, vi sku skratta
Och i glasen fatta:
Låt oss dansa, glasen fatta,
Hurra kring vår far.

* * *

Solen baddar, gubben svettas, krogdörrn hviner,
Skylten skiner,
Ulla finer
Står i dörrn och ler.
Uti förklä't med buteljen hon framstiger,
Ler och niger: –
Movitz tiger
Och på henne ser.
Flickan sjunger: skål, min lilla!
Vi oss två inbilla,
Bacchi fest, vi oss inbilla,
Fröja vällust gör.

* * *

Se, hur Movitz med sin flaska ödet glömmer,
Flaskan tömmer
Och berömmer
Fröjas milda lag:
Tar i Ulla, tar i förklä't, tar i kjolen;
Men fiolen,
Bränd af solen,
Sprack och gaf ett slag.
Movitz går, fioln förvaras:
Kom, sad' han, vi paras;
I förtreten låt oss paras
På så vacker dag.

S. 223. *Sjung vid valdthornens skall* —
Melodi: *Hör trompetarn, alarm* — Fr. S. N:o 30.
S. 225. *Platskan* lärer varit en kopplerska, som hållit en bordell af det liderligaste slaget. — Detta stycke kan sjungas på samma melodi som Fr. S. N:o 20:
Mina björnar! samlen eder —
S. 229. *Skål, sade Bredström* —
Ett MS. *Skål, sade Bergström* —

S. 231. *Under det att Movitz hällde —*
Melodi: *Sjung och läs nu Bacchi böner —* Fr. S. N:o 57.
S. 233. *Fader Marcolfus dansa på krogen —*
Melodi: *Käraste bröder, systrar och vänner* — Fr. E. N:o 6.
S. 234. *Heer, kamerater, wie schtår till? —*
Melodi: *Käraste min Theophile* Fr. E. N:o 15.
S. 236. *Systrar! hör sådan kostlig bassong!*
Melodi: *Mollberg! stå stilla, stå stilla vid grind* — Fr. E. N:o 37.
eller: *Kärlek och Bacchus helgas min skål* — Fr. S. N:o 7.

Detta stycke kallas i äldre Handskrifter *Fredmans 46 Epistel.*

S. 241. *Tankar af Movitz* äro införda i StockholmsPosten 1779 N:o 273 under titel: *Pensées de Movitz.* Man hade förut der tidt och ofta meddelat *Pensées de Rousseau* etc. Man kan häraf se, att Kellgren snart nog, efter sin ankomst till hufvudstaden, lärde känna och akta Bellman.

S. 250. *Paradiset.* — Enligt en handskrift är detta stycke författadt på Kameceraren *Adam Arenanders* Bröllopsdag; der finnes äfven en stroph tillagd (af hvilken dock några verser icke äro symmetriska med de motsvarande i den föregående strophen):

Nej, frisk och kärlig min,
Soffor och rullgardin,
Barn och blomma,
Punkt och comma,
Uti frieri!
Dagligt ett bord och kök,
Jemt utur skorsten rök,

Skåp och bänkar,
Glas och skänkar,
Barn på försök!
Hela lifvet på det sättet
Bättre är för Herrn och Frun,
Än att dö på lazarettet
I en blå paulun. —
"Adam! jag ber,
Hvar är du nu, min maka?" —
Å, det angår intet er! —
Herr Kamerer!
Gå på, med fler,
Och se dig ej tillbaka:
Drick ett glas och slå i mer.

S. 253. *Konung Saul* —
Melodi: *Gubben Noach* — Fr. S. N:o 35.

S. 256. Capit. Hartman von Graman var det som 1743 grep den olycklige Grefve Charles Emil Lewenhaupt, som hade rymt ur fängelset på Castenhof, men ertappades på en jakt emellan Stockholm och Waxholmen. *C. F. Rothliebs* Landtmarskalks-Krönika 1 D. S. 186.

N:o 145—150 höra till samma cyclus, som N:o 35—42 af Fr. S. Man kunde tillägga följande tvänne stycken, på samma melodi, om deras äkthet, såsom Bellmans foster, vore bestyrkt*):

Habacuc fyllde Daniels fat,
Korparne gåfvo Elias mat,
Lejon och Guds Propheter gåfvo hvar ann så många mål;
Men nu hörs det som är något mer:
Björnarne föda mången Secter.
Granne! de äro tama: drick våra björnars skål.

---

*) Jemför Företalet 1 D. Sid. 3.

Vasthi hon var en drottning så grann:
Kung Ahasverus var hennes man.
Esther bedrog, som hvar man vet,
Hans Konglig Majestet.
Esther hon var en piga — stor sak!
Pigornas skål, i kök och förmak!
Klinga för alla pigor: hvar en har sin smak.

S. 258. *Vid ett torp i en skog* —
Melodien är för Utg. bekant.

Såsom motstycke till denna Pastoral vill man här meddela följande poem, hvarvid Utg. måste erinra, dels att han icke nog känner Upplands-dialekten, för att afgöra, om den är väl iakttagen, dels att tillförlitligheten af afskriften på några ställen torde vara tvifvelaktig.

Uppländningen.

Å aller glömmer ja, når ja skull fara hjem:
Regne sto ifrå himmilen som jen rem;
Bruna märra För kiärra
Ho såga Å tåga,
Å markien var lortug å seg som jett slem.

* * *

Å rätt som ja sått å skull kugsa täll mån,
Så damp ja åf kiärra — Herr Jess Guss Sån!
Å aller kunn likie
Fått ärfva Guss rikie,
Om ja dött i dikie;
Här va ingia vån.

* * *

Å ja fumla å tumla i dikie kring,
Å ja mumla å grumla så lik jett svin:
Ja tänkte resa Upp näsa,
Men hvarkien Markien

Ell' sola Ell' jola
Va som ickie gick kring.

* * *

Massäckien i träckien kom väl tä pass,
Som neckien i träckien ha gjort callass
Mä skator å galtar:
Pannkakor å paltar,
Ostkantar Å vantar
Strök åt mä jen hast.

* * *

På krogien helt trogien ja sen to rum,
Ropte Anna mä kanna å dro täll mun;
Ja tänkte luta Å muta
Supen I strupen;
Ty musten Gör lusten
I bonn å i hunn.

* * *

I harmen täll karmen ja armen tog,
Fäll harmen i barmen ja öle slog,
Å spild ofver vesten,
I byxo for resten;
Jett fanners alarm
Va i hvar å jen tarm.

* * *

Kiära vänner! nu ränner ja rundter om,
Å ja fiker å skriker: kom, brunta, kom!
Nu far Anders Tä fanders
Mä kaggien Å spraggien,
Å flickan Mä svickan
I fullan fyrsprång.

* * *

Vö logien så bant ja fäll märra läll...
Täll skogien så fol'an fäll neckien sjelf;
Å piska ja mista;
När ja skull tä qvista,
Tog neckien bort kiäppen, å så bar hä täll.

S. 267. *Snart lugnar den sorlande floden* —
Melodi: *November den femtonde dagen* — Fr. S. N:o 48.
S. 279. *Täckaste kropp!*
Melodi: *Aldrig ett ord!* — Fr. S. N:o 62.
S. 280. *Lustigt är ibland poeter* —
Melodi: *Cain, Adams äldsta gosse* —
S. 288. *Klubben N:o VI* — kallas i Völsch. *Klubben N:o IV.* — Fr. S. N:o 13 torde vara Klubben N:o I; N:o II och III har Utg. ej sett.
S. 289. *Dertill äro vi för få.*
Völsch. *Dertill äro vi för små.*
S. 291. *Kom, Apollo, gack din skald till handa* —.
Melodi: *Fram med basfiolen, knäpp och skrufva* — Fr. E. N:o 7.
De sista tre stropherna hafva dock en annan melodi.
S. 299. *Det var en gång en målare, som måla* —
Melodi: *Gamla bror Jockum! klang vid denna rågan* — Fr. S. N:o 44.
S. 301. Detta och följande stycke äro särskildt tryckta under titel: *Pharao- och Cambio-spelen, Stockholm 1772, 8:o.* I Fr. H. är det förra tryckt med flera olika läsarter, af hvilka de, som hafva afseende på spelet, här antecknas till kännares ompröfning.
Sid. 302. *Quince leva* —
Fr. H. *Quinques leva* —
S. S. *Attendez, tvåan gagnée.*
Fr. H. — — — *sexan gagnée.*
S. S. *Je retire, och knekten står.*
Fr. H. *Se* — — — —. — *går.*
S. 303. *Attendez, sjuan gagnée!*
Fr. H. — — *sexan gagnée.*

S. S. *Jeu fini et va la banque!*
Fr. H. *Je finis — — —*
S. 304. *Lät oss allt behaga —*
Melodi: *Kom, min vän, jag beder* — (Sid. 301.)
S. 305. *Jag tar hela potten —*
Vølsch. *Fan tog hela potten —*
Den sednare läsarten fins äfven i ett MS.
S. 309. *Skåda sin morgon* m. m. Melodien är för Utg. bekant och densamma, som till N:o 180. (Sid. 322)
S. S. *I en liten chanonäs —*
Ett MS.: — — — *chardonais —*
Ett MS.: — — — *doux mantille —*
S. S. — *trippa om så lätt,*
Völsch. — — — *så nett,*
S. 310. *Ändtlig ledsna vid allt nöje, suck och besvär —*
Völsch. *Ändtlig öfverhopad af förtret och besvär —*
S. 311. *Himlen vare lof, som mig ej någon maka gett!*
Völsch. — — — *sådan maka —*
S. 314. *Jag må bedyra* — Melodien är en menuett.
S. 322. *Ädel och högaktad* m. m.
Melodi: *Skåda sin morgon* m. m. (Sid. 309).
S. 348. *Ingen, ingen älskar mig.*
Völsch. *Ingen älskar mig.*
S. 349. *Mera djup och sorglig ton.*
Völsch. *Mera sorglig ton.*
Vore de bägge sista läsarterna i Völsch. rigtiga, så skulle versen:

För en herde, sjuk och kär

innehålla en fot för mycket.
S. 368. *Ack! mitt hus är tomt och öde —*
Melodi: *Mina björnar! samlen eder —*
S. 370. *Solen framtåga —*
Melodi: *Phoebus förnyar* — Fr. E. N:o 50.
S. 372. *En gång jag såg —*
Melodi: *Wer da? — God vän! —* S. 77.
S. 381. *Bröllop.* Första strophen läses i Fr. H. s. 127, under titel: *Förlegadt gods.* Stycket meddelas här, sådant det först trycktes, i Öfningar af Sällsk. Vitterlek 3 Del. Stockh. 1763. 8:o.

Register.

S. S.

H M

